

Atatürkün kıymetli bir hitabesi

“Müttefik Balkan devletlerinin hududları tek hudud teşkil ediyor,”

“Bu hudud üzerinde gözleri olanlar güneşin yakıcı şualarına maruz bulunurlar,”

Atina 26 (A.A.) — Atınada Başvekil B. İsmet İnönünün şerefine verilen ziyafetin tafsilâtını evvelce bildirmiştim. Bu ziyafet esnasında Atatürk telefonla İsmet İnönüne aşağıdaki yazıları bildirmiş ve Balkan devletlerinin emniyeti ve hudutlarının masuniyeti hakkında da ayrıca bir mesaj göndermiştir. Bunların her ikisi ziyafette okunmuş ve hazır bulunanlar tarafından heyecanla karşılanmıştır.

Başvekil İsmet İnönüne

Bu anda samimi kardeş ve müttefik muhitte yaşamakta bulunduğunuzu istihbar ettim. Bu kadar kıymetli dostlarla ve ayrılmaz müttefik millet mümessilleriyle geçirmekte olduğunuz gecenin ne kadar gıptacı olduğunu anlatamam. Gönüllü mü dolduran dostluk ve arkadaşlık duygularını olduğu gibi oradaki kardeşlere söylemenizi ricadan başka söz bulamıyorum. Size ve dostlarınıza selamlar. K. Atatürk

Mesaj

Balkan müttefik devletlerinin, Balkanlardaki hudutları bir tek huduttur. Bu hududa göz dikenler güneşin yakıcı şuaile karşılaşır. Bunden hazer etmeyi tavsiye ederim. Bu noktaya itina olundukça Balkanlar-

dan hazer etmeyi tavsiye ederim. Bu noktaya itina olundukça Balkanlar-

da dostluk şamil mânasını kazanır. Balkan ittifakının insanî ve medenî hedefi de budur. K. Atatürk

Elen hükûmeti reisi general Metaksas, Türkiye Reisicumhuru telefonla Elen milletinin hislerine tercüman olan aşağıdaki cevabı arz etmiştir:

Reisicumhurun mesajı, burada hazır bulunanlara yüksek sesle okunmuştur. Burada hazır bulunan Elen ordusu, donanması ve hava kuvvetleri mümessilleri, Türkiye Reisicumhurunun, Elen hissiyatına ve Elen milletinin kardeş millet hakkında duyduğu derin ve bozulmaz dostluğa tam surette tekabül eden bu sözleri karşısında duydukları büyük sevinci ve şevk ve heyecanı arzederler.

Balkan devletleri sınırlarının bir tek hudut teşkil ettiği hakkındaki beyanatınız ile, Balkan antantını kurmak için işbirliği yaptığımız seneler içindeki bütün gayretlerimizin temelini teşkil eden bir hakikate vücut vermiş bulunuyorsunuz. Bu, o derece mesud ve o derece hakikat dolu bir ifadedir ki, memleketlerimizde bunu tâ kalbinde hissetmiyen hiç bir kimse yoktur. Metaksas

Güneysu vapuru bugün öğleye doğru geliyor

Başvekilin bu akşam Ankaraya hareket etmesi muhtemeldir

Başvekil İsmet İnönü, son muvaffakiyetli seyahati için şehrimizden ayrılırken kendisini teşyi edenlerle görüşüyor

Başvekil İsmet İnönü bugün Güneysu vapuruna İstanbul'a geliyor. Güneysu evvelki gece sabaha karşı Pirenden hareket etmişti. Vapur dün akşam Çanakkale boğazından geçmiştir. Bugün öğleden evvel İstanbul'a gelmesi bekleniyor. Vapurun geleceği saat kati olarak belli değildir.

Başvekilin bu akşamı Ankaraya hareket etmesi muhtemeldir.

Piredeki teşyi

Atina 26 (A.A.) — Başvekil B. İsmet İnönü ile maiyeti bu sabah saat 1 de deniz yoluyla İstanbul'a hareket etmesi muhtemeldir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Türk - Yunan dostluğunun kıymetli tezahürleri

Atınada verilen ziyafette Yunan Başvekilî B. Metaksas ve Başvekilimiz İsmet İnönü tarafından mühim nutuklar söylenmiştir. Bu nutukları altıncı sahifemizde okuyunuz.

Bütçe müzakeresi

Büyük Millet Meclisinde dün hararetli münakaşalar oldu

Nafia, Maarif bütçeleri kabul edildi, İktisad vekâleti bütçesinin müzakeresine bugün devam edilecek

Ankara 26 (Telefon) — Büyük Millet Meclisi bugün saat 14 de toplanmış ve saat 21 de dağılmıştır. Bugünkü toplantıda Maarif, Nafia bütçeleri müzakere edilerek kabul edilmiş, İktisad Vekâleti bütçesinin heyeti umumiyesi hakkında bazı müzakereler cereyan ettikten sonra yarın toplanmak üzere dağılmıştır.

Maarif bütçesi

Maarif bütçesinin heyeti umumiyesi üzerinde söz alan hatiplerden B. Naşid Hakkı Uluğ:

— Bin bir halk dileği ve şikâyetin başlıcasını bugün okul ve yol teşkil ediyor.

Diyerek söze başladı ve 40 bin köyümüzden ancak 5051 inde mektep olduğunu kaydederek Maarif Vekâletinin köy eğitimini millî terbiye elemanlarımız arasına koymakla ne kadar isabet ettiğini uzun uzadıya izah ettikten sonra demiştir ki:

— Eğitim kadrolarının büyük bir hızla onu bekleyen 35 bin köye yayılacağı gün milletin büyük bir isteğini tebarüz ettirmek isterim.

Ecnebi dil ihtiyacı ise..

B. Sabit Hakkıdan sonra söz alan B. İstemat Özdamar (Eskişehir) Cumhuriyet devrinde köylünün talim ve terbiyesine verilen ehemmiyetten bahsettikten sonra köylü hayatında büyük rol oynayan, fakat yarımsız kalmasından dolayı kapanmış olan Yati okullarından bahsederek bu okulların memlekette taam-mümü hususunda Maarif Vekilinin himmetlerini beklediğini söyledi. Bazı mıntaklarda öğretmenlerin az ol-

B. Celâl Bayar

B. Saffet Arıkan

masından orta tedrisatın mevcut olmadığına nazarı dikkati celbetti. Çocuklarımızın bir ecnebi lisan öğrenmek için ecnebi mekteplerine gittiklerinden bahsederek dedi ki:

— Bu bir ihtiyaç mıdır, bir moda mıdır bilmiyorum. Eğer ihtiyaç ise Maarif Vekâleti lisan öğretmek için teşkilât yapsın.

B. İstemat Özdamar memlekette ekalliyet diye bir şey olmadığını söyleyerek dedi ki:

— Ekalliyet bihakkin azlık mefhumunu taşıyan ecnebilere münhasırdır.

Hatip sözlerine devamla: Dinleri ne olursa olsun bütün yurd evlatlarının yakın bir gelecekte resmi mekteplerde birleşeceğini göreceğimizi söyledi. Hususî mekteplere devam eden muallimler üzerinde Maarif Vekâletinin incelemeler yapmasını istedi.

(Devamı 13 ncü sahifede)

Kontenjan sistemi kaldırılıyor

Buna dair hazırlanan lâyiha heyeti vekileye verilmek üzere

Ankara 26 (Telefon) — İktisad vekili B. Celâl Bayar bugün Büyük Millet Meclisinde İktisad vekâleti bütçesinin müzakeresi sırasında kontenjan sisteminin kaldırılacağını, bunun için hazırlanan kanun lâyihasının heyeti vekileye arz edilmek üzere olduğunu söylemiştir.

B. Celâl Bayarın beyanatına göre, kontenjan sistemi formalite noktalı nazarından tüccarlarımızı sıkıntıya sokmakta ve Gümrükler vekâletinin sonsuz müşkilâta maruz bırakmaktadır.

Bazı maddelerin memlekete ithali yasak edildiği için hayatın tazyik edildiğini söyleyen B. Celâl Bayar, lâyiha'nın Heyeti vekilece tasvib edildikten sonra yakında ilân edileceğini bildirmiştir.

Ankara hukuk fakültesi için bina yapılıyor

Ankara 26 (Telefonla) — Ankara hukuk fakültesi dekanı B. Baha yakında Avrupada bir tedkik seyahatine çıkacaktır.

B. Baha bu seyahati esnasında Ankarada yaptırılacak yeni hukuk fakültesi binasının tipini de tesbit edecek ve bu maksatla gideceği yerlerdeki üniversite binalarını da gözden geçirecektir.

AKŞAM TENİS TURNUASI

Dağcılık Klübünde

(12 - 13) Haziran Seçmeler,
(19 - 20) Haziran Finaller

Spor kısmımızda okuyunuz.

— Belediye memuru olacak adamın her şeyden evvel, burnu havada ol-mamalı azizim!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

İsmet İnönünün beyanati

Yurda müsbet ve yaratıcı intibalarla dönüyoruz

Bu sözlerim, vatandaşlarıma selâm ve sevgimin ve memlekete sevinç ve itimadla avdetimin ifadesidir

Atınadan memleketimize dönmekte olan Başvekil İsmet İnönü Güney-su vapurunda gazetecilere seyahat intibaları hakkında şunları söylemiştir:

— Memlekete hasret ve memnuniyetle dönüyorum. Memur olduğumuz vazife Londrada tac giyme merasimine Türkiye namına iştirak etmekte. Dost İngiliz milletinin umumi ve milli bir bayram halinde tesadüf ettiği bu güzel ve muvaffak merasimde bulunmak bizim için kıymetli bir hatıra olarak kalacaktır.

Bu vesile ile her tarafta siyaset adamları ile temas etmek fırsatı hasıl oldu. Bu görüşmeler daima umumî mevzular ve umumî münasebetler üzerinde kalmıştır. Umumiyet itibarıyla yurda Türkiye siyaseti için müsbet intibalar alarak dönüyoruz.

Seyahatin nihayeti dost ve mütefik Yunanistanı idare eden yüksek şahsiyetlerle temas imkânını vermiştir.

tir. Bunu mesud bir hâdise telâkki ediyorum.

Şimdi biran evvel Atatürk'ün yüksek huzuruna, Büyük Millet Meclisindeki mühim işlerimize yetişmek arzusunda. Neşeli ve ümitli olarak çalışkan ve büyük milletimizin sine-sine kavuşmak bahtiyarlığı hissiyatımızda hâkimdir.

Memleket dışındaki temaslarımızın üzerimizdeki uyandırıcı ve yaratıcı olan başlıca tesiri, milletimizin itibarına itimadımızı takviye etmesi ve çalışmak azmimizi yeniden canlandırmasıdır. Takib ettiğimiz programların tahakkuk etmesi, Türk milletinin refah ve şevketini az zamanda daha yüksek mevkîye çıkaracağına inancım her zamandan daha sağlam bir haldedir.

Bu sözlerim, vatandaşlarıma selâm ve sevgi sözleri ve memlekete sevinç ve itimadla avdetimin ifadesidir.

Hariciye Vekilimiz Milletler Cemiyeti reisi

B. Tefvik Rüştü Aras gelecek içtimadan itibaren asambleye riyaset edecek

Cenevre 26 — Türkiye Hariciye Vekili B. Tefvik Rüştü Aras, Milletler Cemiyetinin önümüzdeki toplantısından itibaren asambleye riyaset edecektir. Yunan delegesi B. Politis, riyaset için namzed gösterilmiş ise de mumaleyle büyük bir nezaket göstererek Tefvik Rüştü Aras lehine olarak namzedliğini geri almıştır.

Milletler Cemiyeti asamblesi reisi B. Tefvik Rüştü Aras riyasete intihabından dolayı tebrik etmiş, B. Tefvik Rüştü Aras bu tebriklere cevap vererek kendisini Asamble riyasetine intihab etmek suretiyle cemiyetin Türkiye karşı gösterdiği dostluk eserine teşekkür etmiştir.

Mısır Milletler Cemiyetine kabul edildi

Cenevre 26 — Milletler Cemiyeti Asamblesinin bugünkü içtimasında, Mısır hükümeti Milletler Cemiyetine ittifakla ve alkışlar arasında kabul edilmiştir. Başvekil Nahas paşa, Mısır delegesi sıfatıyla celsede hazır bulunmuştur.

Muhacir geliyor

Köstenceye dört kişilik bir heyet gönderilecek

Ankara 26 (Telefon) — Haziranın ilk haftasından itibaren Romanya ve Bulgaristandan nakillerine başlanacak muhacirlerin nakil işlerine nezaret etmek üzere iskân umum müdürlüğü memurlarından mürekkep dört kişilik bir heyet bugünlerde Köstenceye hareket edecektir.

Bu sene Bulgaristan ve Romanyadan getirilecek muhacirlerin mühim bir kısmı Sivas vilayeti dahilinde iskân edileceklerdir. Gelecek muhacirlerden bir kısmı da İzmirin Kayaş ilçesinde yerleştirileceklerdir.

Zelzele İzmir, Denizli, Akhisarda zelzele oluyor

İzmir 26 (Telefon) — Son hafta zarfında İzmir, Denizli ve Akhisar havalisinde fasillarla zelzele oamaktadır. Pazar günü İzmir, Denizli ve Akhisarda aynı zamanda zelzele olmuştur.

Evvelki gece Akhisarda kısa fasillarla altı defa zelzele olmuştur. Halk devamından telâşa düşmüştür.

Fransız tayyarecileri Tokyoya gidemediler

Dore ile Mişeleti yere düşerek yaralandılar

Tokyo 27 (Akşam) — Paris - Tokyo hava seyahatine çıkmış olan Fransız tayyarecilerinden Dore ile Mişeleti, Tokyodan beş yüz kilometre uzakta Koçi civarında yere inmeğe mecbur kalmışlardır. Dore yüzünden ve kolundan, Mişeleti de daha hafif surette yaralanmışlar ve alâcelle hastaneye kaldırılmışlardır. Kaza, Cenubi Korede hüküm süren kesif sis-ten ileri gelmiştir.

Yeni orman muhafaza teşkilâtı işe başlıyor

Ankara 26 (Telefon) — Yeni teşkil olunan orman muhafaza genel komutanlığına firka kumandanlarından tuğgeneral Seyfi tayin edilmiştir. Orman muhafaza askeri teşkilâtı hazırandan itibaren ormanları tesellime başlayacaktır.

Evvelce de yazdığımız gibi muhafaza teşkilâtında çalışmakta olan sivîl memurlar orman mesaha memurluklarına nakil ve tayin edileceklerdir.

Birinci sınıf mesaha memurluğuna tayin edilecek memurların seçmek üzere bu yakınlarda bir müsabaka imtihanı yapılacaktır.

B. Hitler "Almanyada diktatörlük yoktur,, diyor

B. Şaht Almanyanın Fransa ile birlikte harekete hazır olduğunu söylüyor

Almanya devlet reisi B. Hitler kendisiyle görüşen Journal gazetesi muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

«— Ecnebi memleketlerde, Almanyanın diktatörlük rejimi altında yaşadığını zannediyorlar. Halbuki 1933 senesinde daha sıkı bir diktatörlük vardı. Bizimki gibi bir rejim, zorla idame ettirilemez. Millet, benimle beraberdir. Zira millet biliyor ki, ben kendisinin ihtiyaçları ile hakikaten meşgul oluyorum ve kendisine aid meseleler, beni cidden alâkadar ediyor. İşte bundan dolayıdır ki, taraftarlarımdan en çoğu, halk arasında bulunuyor. Ben kraldan daha çok sevilirim.»

Müteakiben B. Hitler, Almanyanın iptidai maddeler yüzünden çektiği zorluklardan bahsederek demiştir ki:

— Almanya, bizzat imal edemediği iptidai maddeleri, hariçten kıfayet edecek miktarda tedarik edemiyor ve ecnebi memleketler, muadil miktarda Alman emtiası satın almıyorlar.

B. Şahtın beyanati

Paris 26 (A.A.) — B. Şaht, dün akşam kendi şerefine Almanya sefaretanesinde verilen bir ziyafete riyaset etmiş ve bu ziyafette B. Blum ile nazırlardan Auril, Bastid Moutet ve Fransız bankası müdürü B. Labeyrie

hazır bulunmuşlardır.

Parise muvasalatından sonra matbuat mümessillerini kabul eden Dr. Şaht, bir Fransız - Alman mukareneti itilâfnamesini tevdi etmek üzere ve yahud Fransada bir istikraz akdeylemek üzere Fransaya gelmiş olduğuna dair olan şayiaları tekzip etmiştir. Dr. Schacht, şunları ilâve etmiştir:

«Bütün hüsnü niyet sahibi olan milletlerle olduğu gibi sizinle de teşriki mesaide bulunmağa amadeyiz. Ve eminim ki, Fransa hükümeti, bu hususta bizim beslemekte olduğumuz hissiyatın aynını beslemektedir.»

Üç aydanberi Fransa ile Almanya arasında Pariste ve Berlinde cereyan eden iktisadi müzakerelerin güçlüğünden bahseden B. Şaht, bu müşkülâtın iktihâm edilemeyecek mahiyette olmadığı mütealeasını serdetmiş ve Fransa ile Almanya arasındaki ticarî mübadeleleri idare etmekte olan muvakkat rejim yerine bir ticaret mukavelenamesinin kaim olacağı ümidini izhar eylemiştir.

B. Van Zeelandın tahkikatı mesalesinden bahseden Dr. Şaht, beynelmîl bir iktisad konferansının ictimaa daveti hususunun henüz mevsiş olduğu mütealeasında bulunmuştur.

Bir amele toprak yığını altında kaldı Zorlukla toprak altından çıkarılan Ali ümitsiz bir haldedir

Dün Fatihte bir çökme vakası olmuş ve bir adam diri diri gömülmek tehlikesi atlatmış ve ölümlü halde hastaneye kaldırılmıştır.

Fatihte Fevzipaşa caddesi üzerinde; Şükriye isminde bir kadın ev yaptırmak için temel kazdırılmaktadır. Bir aralık kazılan temelin bir tarafına atılmış olan büyük bir toprak yığını, temelde çalışmakta olan Alinin üzerine yıkılıvermiştir.

Ali, toprak altından çokmağa çok uğraşmışsa da muvaffak olamamış, etrafta bulunanlar da bir şey yapamamışlardır. Nihayet hâdiseden zabıta ve itfaiye haberdar edilmiş, itfaiyenin kurtarma teşkilâtı yetişerek az sonra Aliyi toprak altından feci bir halde çıkarmışlardır.

Alinin hayatından ümid yoktur. Zavallı derhal Cerrahpaşa hastanesine nakledilmiştir.

Araba kazası Gemi azya alan beygirler iki çocuğu çiğnediler

Dün akşam geç vakit, Beşiktaşta feci bir araba kazası olmuştur.

Hamparsum isminde bir Ermeninin idaresinde bulunan bir yük arabası, Akaretler yolu üzerinden inmekte iken, araba hayvanları, yanlarından geçen bir otomobilden sürüklenerek gemi azya almışlar ve arabayı bütün hızla yokuştan yuvarlamağa başlamışlardır. Hamparsum hayvanları zaptı bir türlü muvaffak olamamış, bu sırada yol üzerinden kaçamayan Şener ve Jirayer isimlerinde biri Türk, biri Ermeni iki çocuğa çarpmış ve bunlar tehlikeli surette yaralanmışlardır.

Araba hayvanları neden sonra düz yolda halkın ve zabıta memurlarının yardımıyla durdurulabilmiş, Hamparsum yakalanmış, çocuklar da hastaneye kaldırılmışlardır.

Karadeniz vapuru yarın geliyor İspanyadan mültecileri alan Karadeniz vapuru yolcusunun mühim bir kısmını İtalyaya bırakmıştır. Geri kalan mülteciler yarın akşam limanımıza geleceklerdir. Bunların Türk tebaası olduğu söyleniyor.

Dostu ile beraber yakalanan kadın Her ikisi üçer ay hapse mahkûm edildi

Kalyonecukulluğunda bir zina cürmü meşhuda yapılmıştır. Sabri adında birinin Mürvet ismindeki karısı bu civarda bir evde yabancı bir erkekle birlikte bulunmuştur. Şahidler huzurunda hâdise tesbit edilmiş, polisler çağırılmıştır. Hâdise cürmü meşhud mahkemesine intikal etmiştir. Dün muhakeme görülmüş ve karar tefhim edilmiştir. Kadın ve erkek iki mazzunun suçlu sabit görülerek her ikisi üçer ay hapse mahkûm edilmiştir.

Dün suçluları görmek üzere adliye önünde mühim bir kalabalık toplanmıştı. Bunların kadının yüzüne tükürecekleri duyulduğundan polis tertibat almıştır.

Kasımpaşada yangın Dün gece Kasımpaşada Bayram yerinde bayan Şerifenin evinin kaplamaları tutuşarak yangın çıkmış, ev kısmen yandıktan sonra itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Yangın Çakalköyünde 100 ev 2 insan bir çok hayvan yandı

Kastamonu 26 (A.A.) — Bu gece Tosyanın Çakal köyünde çıkan yangında yüz ev yanmış, iki insan, bir çok hayvan telef olmuştur. Halk açkıktadır. Kastamonu merkezinden un ve sair gönderilmiştir. Gerekli yardım temin ve tdekikat icra etmek üzere İlboy B. Avni Doğan bu sabah felâket mahalline gitmiştir.

Firari dolandırıcı yakalandı

Bundan bir müddet evvel İstanbulda bazı dolandırıcılıklar yaparak Avrupaya kaçmış olan Ahmed isminde biri tekrar vapurla şehrimize geldiği bir sırada polisçe yakalanmıştır. Tahkikat, hakkındaki iddiaların mahiyetini meydana çıkaracaktır.

Arnavutlukta isyan çıkaran Etem Toto öldürüldü

Tiran 26 (A.A.) — Sabık Dahiliye Nazırı, son isyanlar şefi Ethem Toto, dün akşam Kuvelesi civarında jandarmalar ile son asiler arasında vukua gelen bir çarpışmada öldürülmüştür.

İspanyada mütareke ihtimalleri azalıyor

Maamafih gönüllülerin geri çekilmesi için konuşmalar devam ediyor

Londra 26 — Gönüllülerin geri çekilmesi hakkında mütehassıslar komitesi tarafından tanzim edilmiş olan rapor, İngiliz, Fransız, Alman, Rus, İtalyan murahhas heyetleri tarafından kendi hükümetlerine gönderilmiştir.

Bu plânın tatbik sahasına asgari 2 ilâ 3 ay zarfında geçileceği tahmin edilmektedir. Plânın tatbiki 1,100,000 liradan fazla bir paraya mal olacaktır. Plân, evvelâ kendi erazilerinin birçok noktalarında beynelmîl bir takım heyetlerin bulunmasını kabul etmeleri lâzım gelen Valencia ve Salamanca hükümetlerinin bu hususa muvafakat etmelerini istemektedir. Bu heyetler, evvelâ gönüllülerin ne suretle avdet edeceklerini tahkik edecekler, saniyen bu avdet işinin görülmelerini kontrol eyleyeceklerdir.

Bu hususta birçok müşkülât vardır:

1 — Her iki muharip taraftaki gönüllülerin aynı zamanda geri alınması meselesi,

2 — Cepheden geri alınacak muhariplerin yekdiğerine muadil olması meselesi.

3 — Asilerin Bilbao önünde ve yahud hükümetçilerin Madrid önünde yapacakları esaslı müdafaa hareketleri için lâzım olan muhariplerin cepheleden geri çekilmesi meselesi.

İlk hatlardaki muhariplerin geri alınması meselesinin güçlüğü dolayısıyla İngilizler, bir mütareke yapılması teklifinde bulunmuşlardır.

Bu teşebbüs, bilkuvve ve beklenen cevaplar gelmeden evvel akamete uğramış olduğundan halihazırda mevzuu bahsolan mesele, bütün alâkadar hükümetlerin ve Valencia ile Salamanca hükümetlerinin mütehassısların hazırlamış oldukları metni ne suretle karşılayacaklardır.

Çocuk düşürme

Sihhiye vekili, yolunu şaşırarak doktorların şiddetle cezalandırılacağını söyledi

Ankara 26 (Telefon) — Sihhiye Vekâleti bütçesinin müzakeresi esnasında mebuslardan B. İstemat Özdamar, İstanbulda bazı doktorların çocuk düşürme işini meslek edindiklerini söylemiş ve bu gibilerin şiddetle cezalandırılmalarını istemiştir. Sihhiye Vekili buna cevap vererek demiştir ki:

— Çocuk düşürme işinde biraz durmak isterim. Her hangi bir yolunu kaybetmiş meslekdaş olabilir. Bunların takibi devlet otoritesi için bir vazifedir. Fakat heyeti celilenizin bilhassa bir noktaya nazarı dikkatini celbetmek isterim: Bu işi yapanla yaptırana onu işa etmezler. Gidip doğrudan doğruya cürümüşud halinde yakalamak ise zordur. Ancak arızalar vücutta geldikten ve yahut bu iş birinin hayatına mal olduktan sonra meydana çıkıyor. Ceza kanunumuz çok şiddetli ahkâmı ihtiva etmektedir. Saraçoğlu arkadaşımızla uzun boylu düşündükten sonra yapmaları daha fazla sıkıktırmak yollarını aradık. Her hangi bir zabıta vakası olarak elimize geçerse lâzım gelen takibati yapmaktan bir an bile hâli kalmamaktayız.»

Harp malûllerinin terfihi

Buna dair hazırlanan lâyiha Meclise verildi

Ankara 26 (Telefon) — Eski askeri tekaüd kanununa göre tekaüd edilmiş olan askeri malûllerin terfihi hakkındaki kanun lâyihası Meclise verilmiştir. Buna göre, 1683 sayılı askeri ve mülki tekaüd kanununun neşrin-den evvel ve yahut sonra eski hükümlere ve emraz cedvelindeki malûliyet derecelerine göre, tekaüdü icra ve harp malûli olarak tescil olunan subay, askeri memurlara aşağıdaki mik-şarlarda terfihi zammı verilecektir. Bu malûllerin 551 sayılı kanun mucibince halen almakta oldukları miktardan fazlasının tesviyesi Divanı muhasebat tedkikine bağlıdır.

Lâyiha göre birinci dereceye 100, ikinciye 90, üçüncüye 70, dördüncüye 60, beşinciye 50, altıncıya 40 lira terfihi zammı verilecektir.

İstiklâl harbi malûllerinin terfihi zamları dahil olmak üzere alacakları meblâğ yekûnu 1683 numaralı kanuna göre 1 haziran 930 tarihinde aynı rütbeli ve aynı hizmetli malûl emsallerine verilen para miktarını geçmeyeceği gibi, harp malûllerinin alacakları miktar 1 Eylül 929 tarihinde aynı rütbeli ve aynı hizmetli subay ve askeri memurlar için tesbit edilmiş olan maaş üzerine tahsis edilen miktarı geçmeyecektir.

MAHKEMELERDE:

Mevlânepkapı cinayeti
muhakemesi

Mevlânepkapı civarında bostan içinde geceleyin tüfekle bahçıvan Perikliyi öldürmekten suçlu, bahçıvan Ali Rızanın muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede dinlenen şahid Nizameddin ifadesinde:

— Bir gün Silivrikapıda kahvede otururken müşterilerden Hasan, Ali Rızanın mahkemeden kurtulmak üzere olduğunu söyledi. Bunun üzerine Bektaş ta: «Müddeiumumi akrabası ise kurtulur. Fakat şimdi bu işte ben şahid oldum, artık Rıza kendisini zor kurtarır» dedi. Bundan başka bir şey işitmedim.. demiştir.

Bundan sonra şahid Seyyid dinlenmiştir. Seyyid, ilk defa Perikli öldürüldüğü zaman bu cinayetin faili olmaktan maznulen yakalanmış, sonra Ali Rıza yakalanınca kendisi serbes bırakılmıştı. Bu defa da şahid olarak mahkemeye gelmiştir.

Seyyid ifadesinde Ali Rızanın Perikliye haber göndererek tehdit ettiğini bilmediğini söylemiş ve:

— Tehdit etmedi. Yalnız bir defa beni Perikliye göndererek: «Onun işlettiği bahçeyi ben satın aldım. Bundan sonra bahçe kirasını bana versinler» dedi. Ben de bunu söyledim.. demiştir.

Bunun üzerine davacı vekilinin talebiyle Seyyidin zabıtada verdiği ifade okundu. Seyyid bu ifadesinde: «Bahçıvan Ali Rıza beni Perikliye göndererek, Perikli bahçeden çıkarmazsa başka türlü çıkartmasını bilirim, dedis demişti.

Seyyid bu ifadesine karşı da: — Ben o zaman polis müdürlüğünde bir ay kalmıştım. Orada ne söylediğimi bilmiyorum. O ifadem yanlıştır..

Cevabını verdi. Gene Seyyid adındaki diğer şahid da:

— Ben yedi sene kadar Periklinin ve babasının yanında çalıştım. Ali Rızanın Perikliye tehdit yolunda haber gönderdiğini işitmedim.. dedi.

Şahid Koço hiç bir şeyden haberi olmadığını ve Ali Rıza ile Periklinin hiç kavga etmediklerini, daima iyi geçindiklerini söyledi.

Bunun üzerine davacı vekili karar:

— Vakadan bir gece evvel Perikli evden bahçeye gideceği sırada köpekler havlıyorlarmış. Bunu duyan annesi, Perikliye köpeklerin havlaması bahçede tehlike bulunduğuna delâlet edeceğini söyleyerek kendisini dışarıya çıkarmamıştı. O gece köpekler havlarken de Ali Rıza ile eski suçlu ve şimdiki şahid Seyyid elerinde çiftle bahçede dolaşıyorlarmış. Seyyid bir ifadesinde bunu da itiraf etmiştir. Bu cinayetin asıl müşevviki Seyyiddir..

Demiş ve Seyyidin o zaman ifadesini alan polislerin çağrılmalarını istemiştir. Reis, Seyyidin şimdi suçlu değil, şahid sıfatıyla dinlendiğini söylemiş ve yeniden istenen şahidlerin çağrılmalarına lüzum görmemiştir. Bundan sonra suçlu ve davacı vekilleri iddia ve müdafaalarını evvelce yaptıklarını, yeniden bir diyecekleri olmadığını söylemişlerdir. İddia makamı da eski iddiayı hülâsa ederek kanunî deliller mevcut olmadığından suçlu Ali Rızanın gene beraetini istemiştir.

Mahkeme kararını vermek üzere muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

30 metrelik cadde
Mecidiyeköyü -
Ayasağa yolu
genişletiliyor

Belediye, Mecidiyeköyünden Ayasağa çifliğine kadar uzanan yolun yeniden tanzimine ve burada 30 metre genişliğinde bir yol açmağa karar vermiş ve hazırlıklara başlamıştır.

Bu yeni yol Şişli tramvay deposunun önünden başlayacak ve Ayasağa da nihayet bulacaktır. Yolun 30 metre genişliğinde olması için Mecidiyeköyündeki binalardan bir kısmının istimlakı lâzımdır. Belediyenin elinde kâfi tahsisat olmadığından yolun Şişli tramvay deposundan Mecidiyeköyünün nihayetine kadar olan kısım ileride yapılacak üzere yol bu sene Mecidiyeköyünde likör fabrikasından başlayacak ve Ayasağa çifliğine kadar açılacaktır.

Bu yol, otomobillere, yayalara, bisikletlilere ve at ile geçecek olanlara mahsus olarak beş kısma ayrılacaktır. Atlara mahsus yol at ayazının kaymaması için asfalt olarak yapılacaktır. Diğer kısımlar asfalt olacaktır. Yolun Mecidiyeköyünün nihayetine Ayasağa çifliğine kadar olan kısım yazın mutlaka biteceğinden hazıranda münakasa açılarak ihale yapılması kararlaştırılmıştır.

Yolun Şişli deposundan köyün nihayetine kadar uzanan kısmı gelecek sene yapılacaktır.

Galatadaki meydan

Belediye ile liman işletmesi
arasında anlaşma oldu

Liman işletme binası ile ticaret müdürlüğü binası arasındaki sahaya parklı bir meydan yapılacağını yazmıştı. Belediye ile liman işletme idaresi arasındaki temaslardan sonra bu meydanın belediye tarafından yapılması kararlaştırılmıştır. Ancak liman işletme idaresi ilk hazırlıkları kendisi yapacak ve bu sahadaki dükkan ve kahveleri yıkarak arsayı temiz bir halde inşaata hazır bulunduracaktır.

Bir taraftan belediye de inşaat hazırlıklarına başlamıştır. Şehircilik mütehassısı B. Proste bu işle meşgul olmaktadır. İnşaat projesi yakında belediye tarafından ihzar ettirilecektir.

Deniz ticaret müdürlüğünün yeni kadrosu

Deniz ticaret müdürlüğünün yeni kadrosu 1 hazirandan itibaren tatbik edilecektir. Bu seneki kadroda müdürlüğün İstanbul teşkilatında değişiklik yoktur. Yalnız muhtelif taşra limanlarında esaslı değişiklikler yapılmıştır. Bu tadilat bazı liman reis ve kontrol şefleriyle memurlara inhisar etmektedir.

Ankaradan şehrimize gelen deniz ticaret direktörü B. Müfid Deniz İktisad vekâletle yeni kadro etrafında temaslarda bulunmuştur. Kadro gelir gelmez memurlara tebliğat yapılacaktır.

Balık sarfiyatı
azaldıBuna sebep son zamanlarda
balık fiatlerinin yükselmesidir

Bu sene uskumru az çıkmış, bu yüzden çiroz da azalmıştır. Çiroz fiatleri perakende tanesi 100 para olmak üzere çok pahalıdır. Evvelki seneler 15 tanesi 5 kuruşa kadar çiroz almak mümkün oluyordu. Balıkhanede muamele gören çiroz miktarı günde 5 bin kiloyu geçmemekte ve hepsi birden satılmaktadır.

Diğer taraftan torik de gün geçtikçe azalmaktadır. Son günlerde tutulan toriğin miktarı beş altı yüz çifti geçmemektedir. Yakında torik tamamen çekilecektir. Balıkçı dükkanlarında sık sık levrek ve bilhassa barbunya balıklarına raslanmaktadır. Bu en makbül balıklar bu sene biraz fazlaca tutulmakta, fakat balıkçılar pek nazlı satmaktadırlar. Flatler de bermutad pahalıdır. Bu pahalılık yüzündendir ki, son aylarda balık istihlakının nazarı dikkati celbedecek kadar azaldığı anlaşılmıştır.

Balıkhanede günde 2000 liralık balık muamelesi olmaktadır. Balıkhanede şimdiye kadar bu rakamdan aşağı muamele olmadığına göre balık ve balıkçılık işleri pek durgun geçmektedir.

Genel ithalât rejimi

Hazirana kadar katı karar
verileceği ümit ediliyor

Genel ithalât serbestisi için Ankara'da genel ithalât rejimi listeleriyle gümrük tarifelerinde yapılan tedkiklerin bitmek üzere olduğu haber veriliyor. İstanbul'a gelen haberlere göre bu hususta katı kararlar verilmesi için Başbakan B. İsmet İnönü'nün gelmesi bekleniyor.

B. İsmet İnönü bugün gelib Ankara'ya gideceğine göre şu bir kaç gün içinde genel ithalât serbestisi katı şeklini alacaktır. Bu hususta mühim kararlar arifesinde bulunduğumuz şu sıralarda tacirler gümrükte bekleyen mallarını çekiyorlar. 15 şubat tarihine kadar kontenjanlı konsantresiz gelen ve gümrüklerde bekleyen malların çıkarılmasına izin verildiği halde yalnız ilk günler tahacim olmasının sebebi budur. Tacirler malları çıkarmak için gümrük vergisi vereceklerinden kredi teminine mecbur kalmaktadır. İthalât serbestisi karşısında acele ile kredi bulmaya lüzum kalmıyacaktır.

Tacirler bu düşünce ile devam ederlerken katı kararın hazirana kadar verileceği ve tesbit edilecek yeni şeklin bir hazirandan itibaren tatbikine geçileceği tahmin olunuyor.

Köprü üstünde otomobil
duramayacak

Haydarpaşa ve Kadıköy vapurundan çıkan yolcuları almak üzere şimdiye kadar köprü üstünde hususi ve taksi otomobilleri duruyordu. Bunların burada durmaları menedilmiştir. Otomobiller Galatada Ziraat bankası önünde duracaklardır.

Doğum vakaları

Ebelerden başka
doktorlar da derhal
haber verecek

Ebe ve doktorlar doğum vakalarını derhal haber vermeğe mecbur oldukları halde son günlerde bu mecburiyete tamamilen riayet edilmediği anlaşılmıştır. Bu netice, nüfus kaydının memleketin her tarafında vaki olan doğum vakalarının yüzde 50, 60 derecesinde noksan kaydedilmesi tezahür etmiştir.

Hükümet bunu ehemmiyetle göz önüne almış, ebelerle doğum yapan doktorlardan başka, fiilen doğumla meşgul olmadıkları halde kadın veya çocuk için çağırılan diğer hekimlerin de tesadüf ettikleri doğum vakalarını muntazam surette haber vermek mecburiyetinde oldukları vilâyetlere yapılan bir tamim ile bildirilmiştir.

İlk mektep muallimlerinin kıdem
zamları veriliyor

İstanbul ilk mektep muallimlerinin kıdem zamları geçen sene Eylül'den beri tahsisat yokluğundan bir türlü verilememişti. Vilâyet hususi idaresi bütçede yaptığı tasarruf ile bu muallimlerin daha fazla mağdur olmamaları için kıdem zamlarını ödemenin imkânını hazırlamıştır. Kıdem zamları bugünden itibaren dağıtılmağa başlanacaktır.

Tramvaydan atlıyanlar

Dün 50 kişi yakalandı,
kendilerinden para
cezası alındı

Emniyet direktörlüğünce görülen lüzum üzerine dün tramvaya inip binenlerin daha sıkı bir surette kontrolü yapılmıştır. Bu kontrol, alelümum tramvay güzergâhındaki polis noktalarında maada, tramvay caddelerine amud olarak muhtelif sokaklara polis ikamesiyle yapılmıştır.

Sabahtan akşama kadar devam eden bu takyidat sırasında; Eminönü Fatih ve Beyoğlu kazaları muntakaları dahilinde 50 den fazlasını tramvaya seyir halinde iner veya binerken yakalanmış ve karakola davet edilerek kendilerinden muayyen olan para cezası alınmıştır.

Bunlardan başka 14 de çocuk tutulmuş, bunlara ilk sefer olmak üzere ihtar yapılmıştır. Kontrol bu şekilde devam edecektir.

Bir amele çavuşu vapurun ambarına düşerek ağır yaralandı

Dün saat 12 de Tarı vapurunun güvertesinde feci bir kaza olmuştur. Vapurdan eşya tahliye edilirken ameleye nezaret eden amele çavuşu Alinin birdenbire muvazenesini kaybederek 6 metreye yakın derinlikteki ambara yuvarlanmıştır.

Amele çavuşunun vücudu ambarındaki eşya sandıklarına ve tahtalara çarparak ezilmiş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Abdullah ifade veremeyecek bir halde Beyoğlu Zükür hastanesine kaldırılmıştır.

Bir çırpıda

Kese kâğıdı

Dün bir manavın önünde durdum. Biraz çilek almak niyetinde idim. Manav, dükkânın içine doğru uzandı. Boş bir kese kâğıdı aldı. Çilek doldurmağa başladı. Tarttı. Kese kâğıdını uzattı.

Bir de ne bakayım. Manavın içine çilek doldurduğu kese kâğıdı bir facia... Bir bakkal hesap defterinden koparılmış bir sahifeden yapılmış... Kese kâğıdının üzerinde bir sürü hesaplar.. bir sürü tarihler.. bu tarihlerden anlaşıyor ki şu kese kâğıdı yapılan defter sahifesine aylardan beri bir çok eller değmiş, bir çok eller, bir çok kalemle, bir çok şeyler kaydetmiş..

Elimdeki kese kâğıdı bir aralık âdetâ dil egilip bana şunları anlattı:

— İlâhi bay!.. Sen hiç mikroptan, pislikten de mi korkmazsın?.. Şu benim halime baksana bir kere... Aylarca bir hesap defterinin sahifesi olarak kullanıldım. Benim şu biçare vücuduma kaç el değdi!.. Kaç elterli parmakları ile üzerime ne hesaplar yapmadı, ne tarihler atmadı ki..

Nihayet içinde bir sahifesi olduğum defter o kadar kirlendi ki beni tekaüde çıkardılar. Bir kese kâğıdının eline düştüm. Bu sefer vücuduma değen yüzlerce el yetiştiriyormuş gibi kese kâğıdının parmakları arasında, bir takım tutkallara bulandım ve işte kese kâğıdı oldum.

Şimdi sen bir çok ellerin değdiği, bir çok hesapların yapıldığı şu kirlil kâğıdım içindeki çilekleri âfiyetle yiyeceksin ha?..

Evet âdetâ elimdeki kese kâğıdı bunları bana anlattı. Görünüşte bir kese kâğıdı meselesi insana ne kadar ehemmiyetsiz gelir..

Piyasada üç türlü kese kâğıdına rasgeliniyor. Ya hiç yazı mazi yazılmamış temiz kâğıd, ya gazete kâğıdından kese kâğıdları, yahut ta böyle kullanılmış eski defterlerden, eski evraktan yapılmış kese kâğıdları.. Evvelki iki cins kâğıd, yani kullanılmamış kâğıddan ve gazeteden yapılan kese kâğıdları nisbeten daha temizdir. Çünkü bunlara hemen hemen yalnız kese kâğıdının elleri değdi.

Fakat kullanılmış, defter kâğıdı olarak kirlenilmiş kese kâğıdları hakiki bir mikrop yuvası halindedir. Bu kâğıdlara öyle şeyler konuluyor ki halkımızın çoğu bunları yıkamadan yiyor.. meselâ çilek.

Bu kâğıdın içindeki çileğin artık ne mikroplar taşıdığını tasavvur ediniz.

Hele son zamanlarda kâğıd bühranı dolayısıyla bir çokları sokaktan toplanan kâğıdları kese kâğıdı haline sokuyorlar. Sihatimizle çok yakından alakadar olan bu meseleye lâkayd kalmıyalım. — H. F.

Kurşun hırsızları yakalandı

Kasımpaşada geçenlerde yanan deniz hastanesi arkasındaki bir binada bulunan külliyyetli kurşun parçalarını aşırmağa suçlu olarak Ali, İbrahim, Osman isimlerinde üç kişi yakalanmışlardır.

Bunlar hakkında tahkikat derinleştirilmiş, aşırıkları kurşunları nerelere sattıkları tesbit edilmiş, burardan müsadere edilmiştir.

Bu hırsızların, yeni kurşun hırsızlıkları ile de alakaları bulunup bulunmadığı araştırılmaktadır.

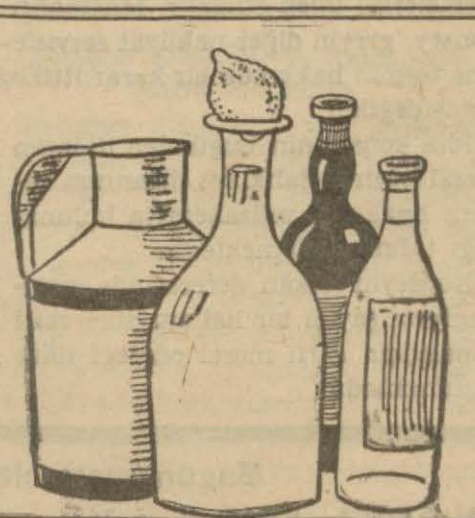
Bay Amcaya göre..

— Nihayet kırk yıllık Terkosun adı da değişti bay Amca..

.. Yıllarca, Terkos aşağı, Terkos yukarı ne zahmetlerimiz çekmişti biçare!..

.. Hemşerilerinin insafına göre, istenilen boyaya girer, istenilen çeşniyi alırdı..

.. Şimdi ona (Şehir suyu) dediğimiz zaman kimbilir ne kadar yadırgayacaktır!..

B. A. — Zannetmem, o zaten adı değiştirmeye, kâh memba suyu, kâh süt, kâh şerbet olmağa alıştı!..

Veremlilerin vaziyeti

Sanatoryomun yatak sayısı 200'e çıkarılacak

Sihhiye vekili beyanatında sanatoryom dahilinde veremli aile yuvaları vücuda getirileceğini söyledi

Ankara 26 (Telefon) — Meclisin dünkü toplantısında, Sihhiye vekâleti bütçesinin müzakere edilirken söz alan mebuslardan B. Hüsnü Kitapçı, veremlilerin acıklı vaziyetini tebarrüz ettirmiş ve bu zavallıların sanatoryoma girmek için aylarca nöbet beklediklerini ve sanatoryomda pek az bir müddet alkonulduklarını söylemişti.

Bu mütaleaya cevap veren Sihhiye vekili B. Refik Saydam ezcümle dedi ki:

— Kanaatle arzedeblirim ki, memlekette yaptığımız tedkikatla bizde veremlin şehirlerde daha çok kasabalarda daha az ve köylerde çok nadir olduğu neticesine varmışızdır.

«Köylerde gördüğümüz veremliler, şehirlerle temas eden ameleler ve kasabalarla temas eden halktır. Bilhassa yaptığımız tedkikat neticesinde gördük ki, pirke taamülü dediğimiz usulle aldığımız netice bize 18 yaşına kadar köylünün hemen hemen yüzde 0 denecek derecede verem tezahürü göstermemesidir. Şehirler ve kasabalarla temas eden halktan aldığımız netice bundan biraz daha fazladır. Bittabi bugün göz önünde bulunan veremlilerin kısmı küllisi şehirlerhalkındandır.»

Sihhiye vekili sanatoryom işine temas ederek 150 yataklı olan sanatoryoma bu sene 50 yatak daha ilâve olunacağını ve bunun için bütçeye tahsisat konduğunu söyledikten sonra veremlilerin sanatoryomda kısa bir müddet alkonulduğu yolundaki mütaleaya karşılık vererek dedi ki:

— Arkadaşlar heyeti celilenize şunu arz etmek isterim ki, bu nihayet devlet sanatoryomudur. Buraya gelen bir hastayı bütün tedavi müddetince orada bırakmak kabiliyetini kendimizde görememekteyiz. Çünkü arkadaş daha bekleyen pek çok hastalar vardır. Maalesef memlekette hususi müesseseler çok az olduğu için tahacüm bize olmaktadır. Bizim düşüncemiz 150 yataktan ibaret olan sanatoryomda hastaları dörder ay yatırmak suretile kendisine nasıl bakacağını telkin ve tedris etmektir. Çünkü he-

Sihhiye vekili B. Refik Saydam

yeti umufiyesini bir, bir buçuk sene hastanede bırakacak olursak tahmin edersiniz ki, geride kalanlar daha sanatoryoma gelmeden feci bir akibete duçar olacaklardır. Onun için bizim yaptığımız, kendilerini tedavi etmekle beraber, hasta sanatoryomdan çıktıktan sonra kendisine nasıl bakacağını, ateş geldiği zaman ne yapacağını, kendisini nasıl koruyacağını öğretmektir.

Çok temenni ederim ki devletin sosyal yardım kısmı ikibin yataklı sanatoryoma çıksın ancak böyle bir müesseseye bizi tatmin edebilir. 20 yataklı başlıyan bu müessesenin bugün 150 yataklıdır. Temenni ederim ki gelecek sene iki yüz yatak üzerine kapılarını açacaktır. Aynı zamanda bu müesseseye dahilinde aileten hasta olanlar için de orada ikamet edebilip doktorun nezaretinden ve müessesenin, isterlerse, mutbağından da istifade etmek, yemeklerini orada pişirmek suretile verem aile yuvası şeklinde müesseseler vücuda getirmek için bir nümune yapmağı düşündük. Bu suretle vereme musab olan aileler doktorun nezareti altında orada tedavi edilmiş olur. Bu sene böyle ufak nümuneler vücuda getirmek istiyoruz.»

Çoban Mehmed Amerika boğasına meydan okuyor

“Pehlivanlarımızı yenerse klübümüzde kendisini hususî bir maça davet ediyorum,” diyor

Joe Komar adında Amerikalı bir pehlivanın İstanbul'a geldiğini dünkü nüshamızda yazmıştık. Amerikalı pehlivan Türk pehlivanlarına meydan okumaktadır.

Bilhassa Dinarlı Mehmed pehlivanla maç yapmak istediğini ve Dinarlı on dakika dayanırsa 500 lira vereceğini söylüyor.

Bu meydan okuma üzerine pehlivanlarımız güreşe hazırlanmaktadır. Güreşler cumartesi akşamı Tak-sim stadyumunda başlayacaktır. Amerikalı pehlivanın ve münacının sözleri on ikinci sayfamızda spor kısmımızdadır.

Amerikalı güreş şampiyonu Joe Komar'ın Türk pehlivanlarına meydan okuması üzerine Türkiye ağır siklet şampiyonu Çoban Mehmed'i gördük. Çoban Mehmed bize şunları söyledi.

— Amerikan boğası bizim pehlivanlara meydan okumuş, cumartesi günü maçlar yapılacak, ben amatör olduğum için bu güreşlere iştirak edemem. Fakat bu adamın pehlivanlarımızı yenecek kadar zorlu bir güreşçi olduğu anlaşılırsa ben de kendisini klübümüzde hususî bir maça davet ediyorum.

Eğer bu teklifimi kabul ederse kimin üstün pehlivan olduğu anlaşılacaktır.

İstanbul telefon idaresinin varidatı

Ankara 26 — İstanbul telefon idaresi 935 yılında şirket, zamanı dahi dahil olduğu halde, yalnız şehir dahil konuşma ücretlerinden 844,431 lira varidat elde etmişti. 1936 yılının on aylık hesabına göre sene sonunda 794,350 lira varidat temin edecektir. Bu düşüklük, 1936 temmuzundan itibaren tarifelerde yapılan muhim tenzillattan ileri gelmiştir.

1937 yılında konuşma adedinin artacağı ve bu suretle idarenin varidatının 1935 yılındaki rakamı bulacağı muhakkak addediliyor.

Londradaki grev Otobüs grevinin devamına karar verildi

Londra 26 (A.A.) — Otobüs nakliyatı müstahdemlerinin metalibini tedkike memur heyetin nihai raporu, grevlerin iddialarının makul esbaba müstenid olmadığı merkezindedir.

Londra 26 (A.A.) — Nakliyat birliği icra konseyi, otobüs grevlerinin devamına karar vermiştir. Konsey, grevclere hitaben bir beyanname nesrederek onlardan sendikalar zimamdarlarının yakında verecekleri talimata intizaren hatti hareketlerini değiştirmemelerini talep etmiştir. Maamafih konsey, grevin diğer nakliyat servislere teşmili hakkında bir karar itihaz etmiş değildir.

İcra konseyinin bugünden itibaren mesai nazirle tahkikat divanının raporu hakkında müzakeratta bulunacağı tahmin edilmektedir.

Konseyin imkân derecesinde memnuniyete şayan bir hal suretine vasil olmak için sarfı mesai edeceği ilâve olunmaktadır.

Çoban Mehmed

hazırlanmaktadır. Güreşler cumartesi akşamı Tak-sim stadyumunda başlayacaktır. Amerikalı pehlivanın ve münacının sözleri on ikinci sayfamızda spor kısmımızdadır.

Emniyet Sandığı ilânları

Emlâk alıcılara 8 taksitte satış

SEMTİ

CİNSİ

Muhammed kıymeti

Üsküdar'da Solaksınan mahallesinde Selâmiyaliefendi sokak eski 224 yeni 194 numaralı.

Üsküdar'da Tabaklar mahallesinde Toptaşı caddesinde eski 336, 336 Mü. yeni 336, 372, 364

Fatih'te Kirmasti mahallesinde Emirlerhanı sokağında eski 19. 19 Mü. 21, 17, 19, 21 yeni 15, 17, 21 No.

Kartal'da Harmancık mahallesinde Osmançık sokağında eski 848 yeni 53, 53/1 No. lu.

Kuzguncuk'ta İcadiye caddesinde eski 16, 18, 20 yeni 12, 14, 16

Bakırköyünde Cevizlik mahallesinde Banyolar sokak eski 28 yeni 39 No. lu.

Merdivenköyünde Tekke sokağında eski 5, 6 yeni 8 (kapı üzerinde 75 No.)

Kadrgada Şehsuvarbey mahallesinde Kadirga Limanı sokağında eski 85-87 yeni 49-51 No. lu (üzerinde 64-66)

1 — Arttırma 2 haziran 937 tarihine düşen Çarşamba günü saat 13 ten 15 e kadar Emniyet Sandığı'nda yapılacak ve gayrimenkuller muhammen kıymetlerini bulursa en çok bedeli verenin üzerinde kalacaktır.

2 — Arttırma girmek için muhammen kıymetin yüzde onu nisbetinde pey akçesi yatırmak lazımdır.

3 — Bedelin dörtte biri peşin geriye kalanı sekiz senede, sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 5 faize tabidir.

4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul Sandığa birinci derecede ipotekli kalır. (2714)

İki katlı iki odalı kârgir bahçeli bir ev 350

Dükkan olan hamam ve hamamın muayyen hatab ve bahçe mahalli 1900

Kârgir iki dükkan 500

Bir buçuk katlı ve dört odalı ahşap bahçeli bir ev 250

Bir fırın ve bir dükkan 450

İki buçuk katlı ve yedi odalı hamam, elektrik ve kuyuyu havvi (deniz kenarında-rihtimlı) ahşap bahçeli bir ev 2000

Bir buçuk katlı ve üç odalı ahşap bir ev 120

Üç katlı biri yedi diğeri sekiz odalı kârgir iki ev 2500

Bugün matinelere den itibaren

SARAY SINEMASINDA

Daima birinci vizyon ve muntahap filmler:

ÖLÜM EVİ

Prestan Foster ve ANN Dvorak tarafından görülmemiş yeni ve gayet kuvvetli bir film.

MAVİ VALSLER

Senenin en büyük renkli, şarkılı ve danslı filmi cidden bir HARİKADIR.

İSTANBUL

TİCARET ve ZAHİRE BORSASI

26/5/937

FİATLER

CİNSİ	Aşağı Kr. Pa.	Yukarı Kr. Pa.
Buğday yumuşak	6 7½	6 33
» sert	6 2	6 10
Arpa	4 5	—
Çavdar	4 15	—
Yulaf	4 35	—
Susam	15 25	—
Kuşyemi	10 15	—
Tiftik mal	110 —	112 —
» deri	100 —	—
Yapak	58 —	—
Peynir beyaz	23 25	27 20

GELEN

Buğday	615 Ton
Çavdar	60 »
Arpa	15 »
Un	23 »
Peynir	20 »
Kaşar	1 »
Yapak	3 »

GİDEN

İç fındık	1,1/4 ton
-----------	-----------

DIŞ FİATLER

Buğday: Liverpool	6,67 K.
» : Şikago	5,69 »
» : Vinipek	5,98 »
Arpa: Anvers	4,86 »
Mısır: Londra	3,84 »
Keten T. : Londra	8,08 »
Fındık G. : Hamburg	93,92 »
Fındık K. : Hamburg	93,92 »

Selâmi İzzet

TİYATRO KONUŞMALARI

Her kitapçada bulunur. Fiati: 50 kuruştur.

Bugün matinelere

MELEK sinemasında

Yaz fiyatları: 20 - 25 - 35 kuruşla

2 film birden:

AVE MARIA

BENJAMINO GİGLİ tarafından ve

KARISI ve DAKTILOSU

CLARK GABLE - Myrna Loy - Joan Harlow

Güneysu bugün öğleye doğru geliyor

(Baş tarafı birinci sayıfede)

ket etmiş ve vapurda kralın başyaveri amiral Paparigopoulos Başvekil B. Metaksas, hariciye müsteşarı B. Mavrudis ve muvasalatlarında kendilerini garda karşılamış olan diğer şahsiyetler tarafından teşyi edilmişlerdir.

Atina 26 — Yunan Başvekil B. Metaksas yakında Ankara'yı ziyaret edeceğini B. İsmet İnönü'ne beyan etmiştir.

Başvekilimizin beyanları

Atina 26 (A.A.) — Hareketinden evvel matbuat mümessillerini kabul eden Başvekil B. İsmet İnönü, Atina'daki ikametinden ve Başvekil B. Metaksasla şahsen temasından çok memnun olduğunu söyleyerek demiştir ki:

«Güzide meslekdaşının yüksek meziyetleri beni çoktanberi kuvvetli, sağlam ve itimad telkin eden seciyesine bağlamıştır. Kendisiyle doğrudan doğruya temas ederek sahamıza giren meseleleri tedkik edince, takdir ve itimadım bir kat daha arttı.

Majeste tarafından kabul edilmekle müşerref ve kendilerinin memleketime karşı samimi ve dostane hisler izhar buyurdıklarını görmekte pek bahtiyar oldum. Majestenin muhafazan şahıslarında umumî barış davası için çok yüksek değerli bir nüfuz görüyoruz.»

Balkan antantı

B. İsmet İnönü, Balkan antantından bahsederek denmiştir ki:

«Başvekil B. Metaksasla gerek iki

memleket dostluğunun ve gerek Balkan antantının sağlama mahiyetini kaydettik. Başvekil B. Metaksas, iktidar mevkiine geldiğindenberi, Balkan antantı bağlarının kuvvetlenmesine samii surette hâdim olmuştur. Bunu bilhassa kaydetmek icabeder.»

Yanlış bir haber

Bir gazetecinin «İngiliz matbuatının İstanbul'dan aldığı bir telgrafta verilen ve B. İsmet İnönü'nün bazı büyük devletler tarafından, Yunan hükümetinin büyük devletler arasındaki siyaset karşısında Türkiye ve Yugoslavya kadar istiklâl muhafaza edememiş olduğunun doğru olup olmadığını tahkike memur edilmiş bulunduğuna dair olan haber hakikate muvafık mıdır?» sualine Başvekil İsmet İnönü şu cevabı vermiştir:

«Hiç bir büyük devlet benden böyle bir ricada bulunmadı. Bahusus ki, kanaatimce, böyle bir faraziye de bulunmak için hiç bir sebep te yoktur.»

Havzada Atatürk günü tezahüratla kutlandı

Havza 26 (A.A.) — 19 Mayıs'ta Samsuna çıkıp 25 Mayıs'ta Havzaya gelen ve kaldığı yirmi gün içinde inkılâbın ilk fiilî hareketlerine başlayan Büyük Atatürk Havzayı şereflendirdikleri günün yıldönümü olan 25 Mayıs'ı dün binlerce Havzalı çokun tezahüratla kutlamıştır. Kasaba baştanbaşa donatılmıştır.

Gece de fener alayları ve muhtelif eğlenceler yapılmıştır.

SİYASİ İCMAL

İngilterenin müdafaası

İngiliz imparatorluğunun bütün coğrafyasının ayrı ayrı başı bulunan kral altıncı Corcun taç giyme merasimi minasebetile Londrada İngiltere, Kanada, Yeni Zeland, Avustralya ve cenubi Afrika ittifakı dominyonları başbekilleri ve Harbiye nazırları ile Hindistanın mümessilleri arasında tertip olunan konferans daha ziyade müsterek harici bir politikayı ve mült-tehid müdafa tertibatını kararlaştırmakla meşgul bulunuyor.

İngilterenin umumî müdafa nazarı Sir İnskip imparatorluğun müdafaası işlerinin zayıf tarafı coğrafi mevkii itibarile muhtelif büyük hava devletlerinin arashında bulunan ne- si İngilterenin hava müdafaası oldu- ğu iddiasının doğru bulunmadığını ve en zayıf tarafı imparatorluğun dünyaya yayılan parçaları arasında muvaseleyi temin eden gemilerin geçtikleri deniz yollarının müdafaasındaki kısırlılığı olduğunu ehemmiyetle kaydetmiştir. Eğer imparatorluğun en zayıf tarafı İngilterenin müdafaası olsaydı o zaman imparatorluğun müsterek müdafa tertibatını almasına hacet kalmıyacaktı. Bu nok-

sanın tamamlanması İngiltereye aid olacak ve bunun icap ettiği ağır masarifi de müntahıran İngiltere hazinesi verecekti.

Müsterek deniz yollarının müdafaası zayıf olduğu hakkında konferans mutabık kaldığı takdirde yukarıda isimlerini saydığımız devletlerin cümlesi İngilterenin donanmasına muavin olarak yeniden mühim deniz kuvvetleri ve bahri ve askeri ve hava üsleri için büyük müstahkem mevkiiler vücade getirmek mecburiyetinde kalacaklardır. Aynı zamanda her devlet sahillerini ve üslerini müdafa için ordularını kuvvetlendirecektir.

İmparatorluğun müsterek müdafa tertibatı müsterek yollarına raci olması imparatorluğun müsterek harici politikası da Avrupa işlerinden ziyade deniz yollarının emniyeti ile alakadar havalıye taallük edecektir. Binaenaleyh İngiltere kendisinin Avrupa politikasında ne- si İngilterenin müdafaası için elzem olan Fransa ve Belçika topraklarının emniyeti haricinde dominyonların yardımına güvenemeyecektir. Feyzullah Kazan

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

Yeraltında hastane

Pragda yeraltı hastanesine başlanmak üzere kazmalar çalışmaya başladı.

Bu hastane yeraltında birkaç katlı olacaktır. Üst kat, toprak sahının dört metre aşağısında bulunacaktır. Harb sırasında bu hastaneyi bombardıman imkânı yoktur. Bu hastaneyi yapmaktaki maksad da hava hücumlarından yaralıları korumak kaygusundan ileri gelmiştir.

Hastane iki yüz yataklı olacaktır. Büyük bir de bahçe yapılacaktır.

Kül şampiyonları

Tiryaki müsabakaları Avrupada alaka uyandırmaya başladı. Amsterdamda da tiryakiler klübü azaları bir kül müsabakası yaptılar. Elli tiryaki, büyük bir masanın başına oturdular. Birer havana sigarı yaktılar ve külünü düşürmeden içmeğe başladılar.

Tiryakilerden biri 12 santim uzunluğunda bir sigaranın külünü 10 santim 4 milimetreye kadar düşürmeden içti ve şampiyon ilân edildi.

Ne sihirdir ne keramet

Graçlı üç mühendis, bay Ginder, Talhofer ve Pinket, gazetecilere, göz önünden eşya ve insanları yok eden âletlerinin tecrübesini gösterdiler.

Filvaki bu âlet üç muhtelif şua neşrederek göz önünde bulunan eşyalar ve insanları görülmez bir hale koyuyorlar.

Ancak bu şualar çok sıcağa tesir edemiyor. Meselâ yanar bir mumu göz önünden kaybediyorlar amma, mumun alevi boşlukta pırlı pırlı yanıyor...

İstiridyelerin ruhları şad olsun

Bay Kokiş Mikimoto Japonyanın inci kralıdır. Bu zat kendine mahsus bir usulle istiridyelerde inci peyda ettirmektedir. Bugüne kadar birkaç milyon istiridyenin ölümüne sebep olmuştur...

Milyonlarca istiridye öldürerek milyonlarca bu zat nihayet vicdan azabına uğramış ve bir korkuya düşmüştür: Ya öldürdüğüm istiridyelerin ruhları benden intikam almağa kalksırlarsa?...

Bay Mikimoto bu korku ile şatosunda bir Buda mabedi yaptırdı ve her gün budist papaslara istiridyelerin ruhları şad olsun diye dua ettiriyor...

1837 Mayıs

1937 mayısından şikâyet eden sadece biz değil; bütün Avrupa bu aydan şikâyetçi. Halbuki 1837 mayısı çok daha beter olmuş. Saati saatine uymamış, kâh yağmur yağmış, kâh rüzgâr esmiş, kâh soğuk kâh sıcak olmuş.

Derece biran 21 e yükseliyor, sonra biran sıfırdan aşağı 2 ye düşüyor-muş...

1837 denberi öyle bir ay görülmemiştir.

Dünya bu...

Amerikada bir âlim 2,250 sene içinde 902 harp ve 1,816 isyan ve ihtilâl olduğunu tesbit etti.

Bu âlimin asıl şayanı dikkat olarak tespit ettiği başka bir cihet var. 13 üncü asırda yaşayan insanlarla, bugünkü insanlara nazaran, rahat döşeklerinde ölmek ihtimalleri 6,500 kerre daha fazla imiş.

Kazanç vergisi hakkında mühim bir tamim

İşgal ettikleri yerin gayrisafi iradı 2000 liradan fazla olan mükelleflerin vergileri nasıl tahakkuk ettirilecek?

Ankara 26 (Telefon) — Kazanç vergisi kanununun 7, 9 ve 10 uncu maddelerinin her tarafta ayrı ayrı tatbik edilmekte olduğu Maliye Vekâleti tarafından yaptırılan teftişlerden anlaşılmıştır.

Vekâlet yanlış muamelelere mahal kalmamak üzere bu maddelerin ne suretle tatbik edileceğini bir tamimle alâkadarlar bildirmiştir. Mükellefleri de alâkadar eden bu tamime göre kanunun dokuzuncu maddesi mucibince işgal ettikleri mahallin gayri safi iradı 2000 liradan fazla olan mükelleflere, beyannameye tabi oldukları, varidat idareleri tarafından ikinci kânun ayından evvel bildirilecektir.

Bu gibi mükellefler ihbarı takip eden yıl için beyannameye tabi olacaklardır.

Mükelleflerin gayri safi iradı 2000 liradan fazla bir yere geçmek ve yahut bulundukları belediye veya köy sınırları dahilinde ilâveten mağaza, depo ve ardiye kiralamak gibi sebeplerle işgal ettikleri yerlerin iradları mecmuunun 2000 lirayı geçmesi halinde beyannameye tabi tutulabilmeleri için yalnız iradlarının bu mikdarı geçmiş olması kâfi değildir. Kanunun 9 uncu maddesi mucibince keyfiyetin ikinci kânun ayından evvel kendilerine yazı ile ve imzaları mukabilinde tebliği de lâzımdır.

Bu gibi mükelleflerin, kendilerine tahriren vaki olan tebliği takip eden kânunusaniden itibaren defter tutarak o takvim senesini takip eden mali yıl vergisinin beyannameleri gibi tarh edilmesi ve bu mali yıla kadar geçen yılların vergilerinin de, iradlarının 2000 lirayı geçmiş olduğuna bakılmaksızın, gayri safi irad üzerinden alınmasına devam edilmesi icabeder.

Kazanç kanununun 7 nci maddesinde 2000 lira irdan hesabında belediye ve köy sınırları içinde mağaza ve deponun dahil olduğu beyan edilmektedir. Bu hükmün tatbikatında bazı mahallerde, bir mükellefin muhtelif nevi işlere tahsis ettiği mağaza ve depo iradlarının da birleştirildiği anlaşılmıştır. Halbuki iradları 2000 lirayı geçse de, ayrı ayrı bu haddi doldurmayan mahallerde muhtelif işler yapanların, gayri safi irad üzerinden vergiye tabi tutulmaları kanun iktizasındandır.

Kanunun onuncu maddesinde «aynı mükellef yekdiğerile memzucen idare ettiği muhtelif teşebbüsleri için bir, yekdiğerinden ayrı olarak idare ettiği teşebbüsler için de ayrı ayrı beyanname vermek mecburiyetindedir.» denilmektedir.

Bu maddede, muhtelif teşebbüsler için bir beyanname verilmesinin ölçüsü olarak kabul edilen (memzucen idare) den maksat aynı mükellefin, her birine müstakil bir sermaye tahsis ve ayrı bir muhasebe tesis etmiş olarak cümlesini aynı sermaye ile idare ettiği ve hesaplarını memzucen tuttuğu teşebbüslerdir.

Binaenaleyh «memzucen idare» ölçüsü yukarıda beyan edildiği gibi müstakil sermaye ve muhasebe mevcut olup olmaması ile tayin edilmek lazımgelir. Mükellefin sicilli ticaretteki kaydı veya her iki kısım teşebbüslerinde aynı müstahdemleri kullanması hadiseye haiz tesir değildir.

Tavukçu dükkânları hakkında tedbir alınacak

Tavukçu dükkânları etrafında ara sıra belediyece bazı kararlar verilmektedir. Fakat bu kararlara rağmen tavukçu dükkânlarının ve tavuk kesim ve satışının intizam altına giremediği anlaşılmıştır.

Sihhiye Vekâleti, belediyece bir tamim göndermiş, mahalle aralarında ki tavukçu dükkânlarının fena koku neşretmek suretile halkın sıhhatini bozduklarından bu mahzurun önünü almak için behemehal tedbir alınmasını bildirmiştir.

Ankara Mektupları

Otelden gelip geçen müşteri tipleri

Ankara 25 Mayıs 1937

Hayatında, çok seyahat etmiş, yolculuğun ve tesadüfle zaruretin müsterek icabı olarak dünyanın muhtelif otellerinde kâh uzun ve kâh kısa müddetlerle konaklamış biraz müdekkik bir insan için, (yolcu) denilen ve çeşidi ilânihaye tehâlüf ve tenevvü eden mahlûk ile meşgul olmak zeykî bir meşgale teşkil ediyor.

Evet! Otel yolcusu cidden tetkik edilecek bir tipdir. İnsan Karakter çeşidinin bolluğu böyle bir tetkik neticesinde hayret verir.

Son altı, yedi aydır müstemirren sürmekte olduğum otel hayatı, boş kaldığım zamanlarda, buraya geleni gideni ister istemez gözetmek fırsatını bana verdi. Gözlerimin adesele önünden geçenlerin hususiyetlerini ise, hafızam bir fotoğraf camı hasasiyetle zapt ve tesbit etmekte katiyen güçlük çekmedi.

Bu suretle en ufak, en ince teferuatına kadar öğrendiğim karakter sahiplerini herhangi bir romanın eşhası arasında kullanabilirim. Ancak bir, ikisini işe yarayıp ta, üst tarafını harcamaya kıyamıyorum: Bunlar dediğim gibi - o kadar çok ve öyle mütenevvi ki!

Her otel müşterisi bir âlem.. daima kalabalık ve işlek bir otele, cemiyyetin ve sosyal medeniyetin insan âdeti panoramasını seyrediyor. Frenklerin moeurs tabiri içerisinde birleş-tirdikleri «âdab ve âdat» ın meşheri burası..

Şimdi, bakalım, müşteri çeşitlerini sıraya koyup bir geçit resmi de sizine yapalım.

Evvelâ, bizim gibi daimî, gedikli, aylarla postu serip oturanlar var. Bunlar, tiyatrodaki sahneyi dolduran figüranlar gibidir. En mevsimsiz, en tenha zamanlarda oteli dolu gösterirler.

Uzun bir ikamet, idare ve müstahdemlerle bunlar arasında bizzarur teklif ve teklüfü azaltmış, bir nevi arkadaşlık tesis etmiştir. Odalarını kendi zevklerine ve nizacalarına göre tanzim ederler; nazları çekilir; hal ve hatırları sorulur; ahçı bazan bunların istedikleri yemeği yapar, cemile gösterir. Fiatlerde tenzilâta mazhar dır. Aralarında birleşir, sohbet ederler. Eski zaman konaklarının bendegân ve mensubini gibi otelin menafiini gözetir, ona hasbetenillâh hâdim olurlar. İcraatta reyleri münzamdır.. Hasılı onlar «yabancı değil, evden» sayılırlar.

İkinci kısım müşteri: «Otele alışık» olanlardır. Senenin muhtelif günlerinde işleri için o şehre yolları düştükçe, başka yere inmezler. Ve geldikleri zaman bütün otel tarafından âşinalıkla, tebessümle, memnuniyetle karşılanırlar. Bunların da âdetleri, merakları, tercihleri otelce bellemiştir. Ona göre ikram edilirler. Bu kabil müşteriler de «yabancı değil» lerdir ama, evvelkiler kadar esamileri okunmaz.

Üçüncü kısım: «Mekik dokuyanlar» dir. Ekseriya tüccar, komisyoncu, müteahhittirler. Yazıhaneleri İstanbulda, işleri buradadır. Hesapsız kazandıkları için, hesapsız harcarlar. Telefon emirlerindedir. Günde on on beş mükâleme ederler. Geldikleri duyulduğu andan itibaren otel kapısının önünde taksi bekler. Eşyaları küçük bir neser ile beş altı denk nümünden ibarettir. Daktilo makinelerini de beraberlerinde taşırlar. Sabah gelir, akşam dönerler.. ertesi sabah gene gelip, bu sefer dört gece kalırlar. Fakat cumartesi günü bağlasanız, oturmaz, pazarı İstanbulda geçirmeğe giderler ve pazartesi gene tekrar buradadırlar.

Bunlar geldikleri vakit, otelde yer yerinden oynar. Kapıcının, telefoncunun, asansörçünün, vestiyercinin, barmanın işi artar. «Mekik dokuyan» soyundan olan müşteri bunların hepsini birden, durmadan işgal eder. Barda kurumuş patates kabuğu ile bayat leblebiyi meze ederek akşamları efkâr dağıtan alelade sessiz müş-

terilerin karşısında bunlar, hünerini unutmaya başıyan barmana çeşit çeşit kokteyller ısmarlayarak yeni baştan idman yaptırırlar.

Uzun müddet için, geldikleri yere avdet ettikleri zaman da otelin içine bir sessizlik, bir gariblikir çöker.

Dördüncü kısım: «Okseye tutulmuşlar» dir. Mahiyetini önceden ölçemedikleri bir işin peşi sıra, iki, üç gün için gelip te, haftalarca, aylarca pinekleyenlerdir. Bunlar iki nevidir: Münferidler, gruplar.

Münferidler, ceplerinde az bir para, valizlerinde bir kat çamaşır ve arkalarındaki tek bir kostümle gelmişlerdir. Evdeki hesap çarşıya uymayıp ta ikametlerini günü gününe temdid etmek zarureti hasıl olunca acınacak hale gelirler. Kılık kıyafet bayatlar, süflileşir.. pantolon şalvara, gömlek kömürü mintanına döner. Cüzdan boşalır. Para gelinciye kadar, ödenmeden kapıcıda bekliyen hesap pusulaları yüzünden adamcağızın üzerine bir asabiyet, bir mahcubiyet çöker.

İşini güya takip için dışarıda bulunduğu saatler haricinde, otelin sözüm ona okuma odasında, gazeteler başkaları tarafından muntazaman asıldığı için, meselâ Kömür sergisinin kataloğunu okumakla vakit geçirir.. bu, otelin en acınacak tipidir.

Gruplar daima ecanipten mürekkeptir. Üçü dördü patron, biri kâtip ve ya akıl hocası, biri de daktilo olmak üzere kalabalık bir kumpanya halinde seyahat ederler. Haftada bir iki gün, o günlerde de birer, ikişer saat işlerini takip eder, zamanın üst tarafını şöyle böyle geçirirler. İçlerinde fotoğraf meraklısı vardır. Tanrının günü olur olmaz manzaraları çekmek uğrunda tomar tomar film sarfederler.

Aralarında öyle simalar bulunur ki, insan baktıkça, takip olunan işin neden uzadığını ve bir türlü çıkmadığını zahmetsizce anlar.

Bununla beraber, otelin asıl yağlı müşterileri de bunlardır. Zira hepsi de birinci sınıf odalarda oturur, ikamet müddetlerini tayin edemedikleri için götürü pazarlık edemez, can sıkıntısından boyuna konsomasyon yapar ve para harcarlar.

Beşinci kısım: «Düşenler» dir. Ömürlerinde Avrupa bir otel yüzü görmemişler, - ayıp değil ya? - Medenî camia arasında yaşamağa henüz yeni alışmakta bulunmuşlardır.

Bunlar otele iner inmez odalarına kapanıverirler. Üzeri bez kaplı, ucuz, fibr bir bavulun içinden çıkardıkları basma pijamayı derhal giyinir, başlarına patiska takkeyi geçirir ve zill bulamadıkları için seslenerek çağır-dıkları oda hizmetçisinden şıp şıp terlik isterler.

Bu terliğin bulunmaması ve tuvaletlerin kâmilan alafranga olması kendilerini biraz sınırlendirir ama, buraya tavsiye ile düştükleri için idareye çıkışmaktan çekinirler.

Dışarıda işlerini bitirip te, erkence otele dönünce, gene pijamayı giyip, iskelemenin de üzerine bağdaş kurarak, açık bıraktıkları oda kapısından, koridorlarda gelip geçeni seyrederek vakit geçirirler.

Diğer müşterilerle ahbablık etmeğe cesaretleri yoktur; oda hizmetçisi ile ve kat uşağı ile hasbihal ederler.

Maamafih, bunların en feci dakikaları hafta başında hesap görürken-dir. Zira, müşterisine bir çift terlik bile temin edemiyen böyle bir otele avuç dolusu para vermek, kendilerini hakkile çileden çıkarır.

İşte, bir otele gelip geçen başlıca müşteri tipleri bunlardır. Ne yazık ki daracık bir mektup çerçevesinin içerisinde, tasvirlerimi pek fazla kısaltmaya mecbur oldum.

Ercümend Ekrem Talu

Emniyet müdürü geldi

Bir aydanberi Avrupada tedkik seyahati yapmakta olan Emniyet müdürü B. Salih Kulç dün sabah İstanbulda gelmiş, zabıta âmirleri ve dost-ları tarafından karşılanmıştır.

Sandıklı (Akşam) — Afyon İhsaniye Sandıklıya gelerek Sandıklı genç- lerle bir futbol müsabakası yapmışlar, berabere kalmışlardır. Sandıklıyı ge- zen İhsaniler, akşam üzeri Afyonu hareket etmişler ve uğurlanmışlardır. Resmî- miz, iki şehir gençlerini Sandıklıda Cumhuriyet meydanındaki havuz başın- da gösteriyor.

Türk - Yunan dostluğunun çok kıymetli tezahürleri

Atınada verilen ziyafette iki Başvekil mühim nutuklar söylediler

Atina 26 (A.A.) — Dün akşam başvekil İsmet İnönü şerefine verilen resmi ziyafette başvekil B. Metaksas aşağıdaki nutku söylemiştir:

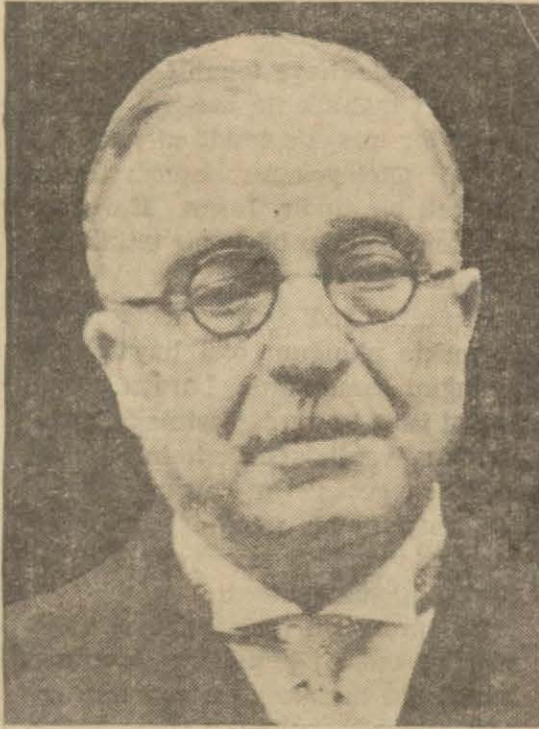
«Dost ve müttefik Türkiye cumhuriyeti hükümetinin güzide reisine derin bir heyecan hissi ve çok büyük bir sevinçle hoş geldiniz der, kendisine kraliyet hükümetinin ve Elen milletin en candan selâmını ibrâğ ederim.

Aziz Başvekil, aramızda bulunmanız, barış ülküsüne, karşılıklı anlayışa ve menfaatlerimizin iştirakine dayanan Türk - Yunan dostluğunun parlak ve yeni bir tezahürüne vesile olmuştur. Elen milleti, esasen en kani taraftarlarından ve başlıca amillerinden biri olduğunuz bu yaklaşıma olan inancınızı unutmamaktadır. Bu yaklaşımın tehakkukuna bütün faaliyetinizi ve büyük siyasi dirayetinizi sarfettiniz. Akdi iki memleket tarihinde katı bir merhale teşkil etmiş ve manevî kuvveti de takip ettiği muslihane gayelerinde olan ittifakımıza yeni bir rabita ilâve edegeldiniz.

Bu ittifak yalnız hükümetlerimizin bir eseri olmakla kalmıyarak milletlerimizin derin hissiyatına tamamen tekabül etmesi itibarile bilhassa sağlamdır. İki memleket, birbirlerine halisane bir surette el uzatırken ve o zaman beri mütemadiyen artan bu itimatlı dostluğu temin ederken anlaşma ve sıkı teşriki mesai politikasına doğru kat'î olarak yürümekteki menfaati idrak etmişlerdir ki kendilerine, yalnız böyle bir politika, mukadderatlarını müsalemet ve emniyet içinde takip imkânını verebilsin.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki bu ittifakın akdi için hiç bir gayreti ihmal etmemiş olan ve yeni Türkiye'nin kurucu ruhunu temsil eden asil Türk milletinin büyük şefi ekselans Kamâl Atatürk'ü tazimle yad ve siyasi dehasile ve münevver vatanperverliğinin memleketimize verdiği ve Yunanistanı samimi surette sevindiren muazzam inkişafı karşısında derin takdir ve hayranlık hislerini ifade ederim.

İttifakımızın, değeri evvelce pek bulanık olan bu bölgeye getirdiği yatışma ve sükun ile ölçülebilen bir barış unsuru olan Balkan paktının akdini mühim surette kolaylaştırdığı göz önünde tutulunca, bu ittifakın, emniyetin teşkiline olan yardımını kayda ihtiyac var mıdır? Dört devletin, geçmişteki mücadelelerden pek çok çekmiş olan milletlerimizin harabele-

Yunan Başvekil M. Metaksas

lerini imar, kuvvetlerini ekonomik inkişaflarına tahsis ve her türlü tehditten arı bir istikbal istihdaf edebilmeleri için, bütün gayretlerini yarım adada mevcut vaziyetlere riayet edilme ve barışın muhafazası için toplamış olduklarını tekrara ihtiyac var mıdır? Nihayet Balkan anlaşması hiç bir kimsenin aleyhine müteveccih olmadığı cihetle, dört devletin bütün Balkan milletleri arasında teşriki mesaiyi ve anlaşmayı genişletmek ve tamamlamak üzere tezahür edecek bütün hüsnüniyetleri teşvik eden muslihane gayretlerini, yorulmaz bir surette takip edeceklerini bir kere daha söylemeğe lüzum var mıdır?

Bugün yaptığımız dostane görüşmeler esnasında, gerek iki memleketi ve gerek Balkan antantını alâkadar eden bütün meselelerin tedkikine tevessül ve aramızda tam görüş birliği mevcut olduğuna ve dört memleket arasında mevcut sıkı tesanüdü müşahede ve tesbit ettik.

Aziz Başvekil, ve size bu suretle hitap etmekte müsaadenizi rica ederim, aziz dostum, bu görüşmelerden müheyyic bir hatıra muhafaza edeceğim. Sizinle, şahsen münasebete girmek için çoktan beri beslediğim arzu hamdolsun tahakkuk etmiştir. Gerçi şahsiyetinizi temyiz eden güzide meziyetleri esasen biliyordum, fakat şuna inanmış ki sizi dinlerken size verilen «kiyasetli» sıfatının ne kadar yerinde olduğunu hissettim.

Kadehimi, Türkiye cumhuriyeti başkanı ekselans Kamâl Atatürk'ün sıhhatine, dost ve müttefik asil Türk milletinin itilâ ve refahına, şahsi saadetinize ve nazik refikanızın saadetine kaldırıyorum.»

Başvekilimizin cevabı

Başvekil B. İsmet İnönü aşağıdaki nutukla cevap vermiştir:

«Beşeriyet ve medeniyetin kıymetli ve sevgili merkezi olan Atina'ya, dost ve müttefik memleketi şimalden cennuba kat ederek geldim. Her tarafta gayret ve dinçlik eserleriyle temayüz eden bu memleketin bütün insanları tarafından hakkımda gösterilen sempati, doğrudan doğruya memleketimin ve devletimizin şefine müteveccihdir. Bunun gibi, ekselansların şimdi söyledikleri sözlerde bütün bir mihmannüvazi ve asalet tezahürünün çok kıymetli ifadesi değil midir? Ekselansınız ve asil ve kahraman Yunan milletine Türk milletinin muhabbetlerini arz ve buna derin teşekkürlerimi ilâve ederim.

Türk ve Yunan milletleri arasında asırlarca devam eden mücadeleler, katı bir dostluk ve sağlam, sarsılmaz bir teşriki mesaiye münkalip olmuştur ve hiç şüphe yok ki; bu intikal devresi harp sonunun en çok dikkate değer hâdiselerinin ruhi ve manevî kıymetli bir istihalesidir. İptidada tahakkuku imkânsız bir temenniye şahid imişler gibi şüpheli olan müşahideler, iki memleket arasındaki teşriki mesainin kısa bir zaman içinde iki millet tarafından hakikî bir sevinçle karşılanmış olduğunu ve milletler arasındaki münasebetlerin bir ittifaka münfer olduğunu görmediler mi?

Aramızda mevcut antant kordiyalı kuvvet ve değerini daima muhafaza ettiğini söylemek benim için büyük bir zevktir. Dört devleti barış ülküsü ve hudutlarının emniyeti içinde birbirine bağlayan Balkan antantı Avrupanın mühim bir kısmında, biraz evvel kaydedtiğiniz veçhile, hiç bir kimsenin aleyhine müteveccih olmaması ve daima Balkanlarda geniş bir muslihane teşriki mesaiye açık bulunması itibarile, en sağlam barış teşekkülü haline gelmiştir. Üç sene gibi kısa bir zamanda halisane mahiyetini bütün dünyaya isbat etmiş olan Balkan antantı bundan dolayı tamamen ve hakkiyle iftihar edebilir. Keza, Balkan antantının fonksyon-

Gazozcuların şikâyeti

Asid karbonik fiatı sebepsiz yere yükseltilmiş

İstanbulda gazoz imal eden müesseseler asid karbonik fiatlarının artmasından müşkül vaziyete düşüklerini bildirerek toplu bir halde iktisad vekâletine müracaat etmişlerdir.

Gazoz imalinde kullanılan asid karboniğin İstanbulda yalnız iki fabrika tarafından imal edildiğini, ve bu iki fabrikanın aralarında anlaşarak evvelâ kilosunu 17,5 kuruşa sattıklarını asid karboniğin fiatını 37,5 kuruşa çıkardıklarını söyleyen gazozcular kömür fiatlarında bir tereffü olmadığı halde kömürden çıkarılan asid karboniğin fiatının birdenbire arttırılmasından müesseselerini kapamak mecburiyetinde kalacaklarını iktisad vekâletine bildirmişler ve nazarı dikkatini celbetmişlerdir.

Gazozcular İktisad vekâletinin müdahalesini beklemektedirler.

larında ve tesanüdünde fiili bir değeri mevcut olduğunu da kaydetmekliğime müsaadenizi rica ederim. Bu antantın mevkuat toplantılarında görüşülen barış mevzuları, devletlerimiz tarafından sadikane bir surette takib edilmiş ve hattâ ikili, üçlü temaslarımızda dahi görüşmelerimizi, sanki dördümüz de hazırımız gibi, antantın müşterek menfaatlerinin ve barış ülküsünün egoizm ve separatizm ruhuna asla müsait olmadığını gösteren bir tesanütle sevk ve idare ettiğimizi müşahede ve tesbit ettik. Balkan antantının tesanüdü hakkında müşahiteler arasında hiç bir şüphe mevcut olmamasının barış lehine doğru bir anlayış olduğunu burada resmen beyan etmenin faydalı olduğunu kaniim.

Aziz başvekil ve dostum. İki devlet münasebetlerin ve iştigalimiz çerçevesine giren beynelmîl meseleleri ekselanslarla tedkik ettik. Yüksek seçiyte tezahürlerini çoktan beri hayranlıkla takdir ettiğim ve fikirlerini itimad telkin eden açık bir kalbe ve vuzuhla ifade eden, ekselansların geniş ve kavrayan görüşleri beni ekselanslarına daha ziyade bağladı.

İki memleket arasındaki dostluk ve ittifak münasebetlerinin ana temeli olarak majeste kralın büyük ismini bu yüksek sosyete de tazimle anmak benim için mesut bir vazifedir. Majestenin aziz memleketinde nisbeten kısa bir zaman içinde başarmaya muvaffak olduğu maddi ve manevî kıymetli eserlerle beynelmîl sahada barış için gösterdiği çok değerli alâka ve gayretler hakikaten hürmet hissiyle mütaleaya layıktır.

Kadehimi Yunan kralı majeste ikinci Jorjun sıhhatine, dost ve müttefik asil Elen milletinin itilâ ve refahına ve şahsi saadetiniz ve nazik refikalarının saadetine kaldırıyorum.»

KADIN KÖŞESİ

Hasır şapka

İnce siyah hasır şapka, pembe ve kırmızı gülle süslenmiştir.

Baba oğul tahtı paylaşamıyorlar!

Eski İspanya kralı büyük oğlu ile münasebeti kesti

Eski İspanya kralı on üçüncü Alfons, kont de Kavadonga adını taşıyan büyük oğlu ile alâkasını kesmiştir. Bu hadisenin iki sebebi vardır:

1 — İspanya veliahdı kont de Kavadonga malûl bir adamdır. Buna rağmen evlenmiş ve ilk karısından boşandıktan sonra yeniden evlenmeğe kalkışmıştır.

2 — Kont de Kavadonga Kübalı ilk karısıyla evlendiği zaman İspanya tahtı üzerindeki bütün hak ve iddialarından feragat ettiği halde, şimdi neşrettiği resmi bir tebliğde İspanya taç ve tahtı üzerinde hak iddia etmektedir.

Bu iki hadise sabık İspanya kralı Alfons üzerinde çok fena bir intiba uyandırmış ve büyük oğlu ile bütün münasebet ve rabitalarını kesmeğe ve artık kendisine nakdi yardımda bulunmamağa karar vermiştir.

Eski İspanya veliahdının dostu bir gazeteciye göre, kral Alfons, ikinci izdivacından vazgeçmek şartile oğlunun İspanya tahtı üzerindeki haklarını tanyabileceğini bildirmiştir. Hal buki İspanya veliahdı bu teklife şı, cevabı vermiştir:

« Ben intihabımı yaptım, bundan vazgeçmem. Esasen İspanyada krallığın iade ve tesisi, general Frankoya bağlı bir şeydir.»

Cim Londres galip

Atina 26 — Pazar günü sabık dünya serbes güreş şampiyonu Cim Londres, İskenderiye stadında yaptığı maçta İngiltere şampiyonu Kandeli 65 inç dakikada sırtını yere getirmek suretile yenmiştir.

Mücadele pek çetin olmuş ve iki defa Londres yenilmek tehlikesini atlattır.

Esad Mahmud Karakurd

SON GECE!..

Tefrika No. 48

— Merak etme sen yavrum, bir şeycik olmaz, alışkınım ben!..
— Kız, yüzünü onun ellerinin üstüne koyuyor... Yanakları, sert tüylerle örtüldü bu kuvvetli erkek elinin temasile yanıyor...
— Bir daha ne vakit geleceksiniz, Faruk bey?..
— İlk fırsatta Maryora!..
— Böyle müphem cevap istemem!.. Bana tarih söyleyin!..
— Maryora; buraya gelmek için elimde mevcut bütün kudret ve imkânları harcıyacağıma inanmıyor musun ki bana tarih soruyorsun? Senden bir dakika uzakta kalmak gıdrtan bir ızdıraptır benim için!.. Kabil olsa her gün gelirim!..
— Faruk gey, bütün geceler rüyama gırıyorsunuz, uyuyamıyorum, korkuyorum!.. Ne olur uzun zaman yalnız bırakmayın beni!..
— Ben de öyle Maryora!.. Ben de uykusuz geçen gecelerin ızdırapları bunalıyorum. Ben de uyuyamıyorum, ben de yalnız seni düşünüyorum!.. Hep sen, yalnız sen, daima sen!..

Zabıt kızı tekrar dudaklarından, yanaklarından öpüyor...
— Haydi, şimdilik Allaha ısmarladık Maryora!..
Tekrar ona sarılıyor, tekrar onu kollarının arasında sıkıyor, öziyor!..
— Ağlama sakın arkamdan Maryora!.. Sakın üzülme!.. O güzel gözlerinin biran bile ıslanmasına tahammülüm yok!.. Gül, yalnız gül!.. Gül ki Maryora, o akşam renkil esmer yanaklarının ortası çukur çukur olsun ve benim hasta, kırık göynüm o çukurların içinde gömülü kalsın!..
Kapıyı açıyor... Bir daha onu, dudaklarından, yanaklarından öpüyor...
— Allaha ısmarladık Maryora!..
Kızın kırıplarında iki sıra göz yaşı!..
— Güle güle Faruk bey!..
Zabıt, hemen atına atıyor ve ataması ile beraber, mahmurları hayvanın karnına yerleştirmesi bir oluyor. Beygir, karanlığın içinde birdenbire şaha kalkan korkuk bir hayalet gibi, iki ayağının üstünde doğrularak ileri doğru atılıyor... Bir dakika..

Şimdi atının nallarıyla Gradina Publika meydanının kaldırımlarında, trampet çalar gibi sesler çıkaran meçhul bir suvari, bir rüzgâr hızile karanlıkların arasına karışıyor, gözden kaybolup gidiyor...

Sabah oluyor... Tanyeri ağarmaktadı... Saat tam altı... Yüzbaşı dolu dizgin siperlerden içeri giriyor... Mavzerlerine dayanmış, nöbet bekleyen askerler selâm durmaktadır... Bütün ova, derin bir sessizlik içinde uyuyor... Karşı tepelerde kızıl gölgeler... Yüzbaşı, perişan, bitkin bir halde attan iniyor... Neferler koşuyorlar... Zabıt sendeliyerek siperlere doğru yürüyor... Sapsarı bir yüz... Kapakları şışmış, büyük kırmızı gözler!..
— Ne haber onbaşı, Gece bir şey oldu mu?
— Hayır yüzbaşım, hiç bir şey olmadı..
— Kumandan nerede?
— Aşağıda uyuyor... Sizin için, o gelince beni kaldırım demiştik!..
— Erken mi yattı?
— Hayır iki saat evvel!..
— O halde bırakın uyandırmayın!..
— Hay hay efendim!..
— Kim var nöbette şimdi?
— Mülâzim Nuri bey!..
— Pekâlâ!.. Sen bana şimdi koş, sıcak bir çay yap getir!.. Ben aşağı

inıyorum.. Binbaşı kalkarsa, benim için nöbette dersin olur mu?..
— Başüstüne efendim!..
Onbaşı biran duruyor... Sonra hafif bir sesle:
— Yüzünüz çok sarı!.. Yorgunsunuz!.. Biraz uyusanız fena olıyacak!..
— Hayır hayır gündüz uyurum. Sen çay hemen yap!.. Amma iyi kaynat ha!..
— Başüstüne efendim!..
Onbaşı yürüyor... Zabıt hemen arkasından sesleniyor:
— Saat kaç oldu biliyor musun?..
Benim saatim durmuş!..
— Yediği geçiyor her halde efendim!..
— Ya!.. Demek tam taarruz vakti!.. İster misin şimdi bu yorgunluk üzerine bir de..
Sözünü bitirmeğe vakit kalmıyor... Birdenbire karşı ufuklardan bir gürtü kopuyor... Uykusuzluktan şiş, kapanan gözlerini açıp bakmağa vakit yok... Üç tayıyareden mürekkep bir düşman filosu, sabahın alaca karanlığında «Seret» nehrinin sularına kanadlarla kızıl gölgeler çizerek, tam bataryanın bulunduğu yere doğru hızla gelmektedirler..
Yüzbaşı ağız dolusu bir küfür savuruyor..

— Bir yudum sıcak bir şey içmeğe bile vakit kalmadı!.. Gelir, gelmez!.. Sözünü tamamıyamıyor... Boğuk bir ses birdenbire siperlerde bir bomba gibi pathyor...
— Dikkat!.. Düşman geliyor...
— Dikkat!.. Düşman geliyor!..
Bir dakika süren bir kaynaşma, koşuşma ve sonra derin bir sessizlik! Herkes vazifesi başındadır şimdi! Kumanda yüzbaşıda!.. Kara bir kaya gibi merkez bataryasının arkasında ayakta duruyor... Sinirli sinirli ağzının hareket ettiğini görüyoruz...
— Ver şu dürbünü bana!..
Nefer derhal dürbünü uzatıyor... Yüzbaşı; gözü dürbünde, eli topun nişangâhında bakıyor...
— A diye haykırıyor... Hay Allah cezasını versin gene ol... Yanındaki mülâzimin sesi...
— İskeleti tayyare mi yoksa yüzbaşımı!..
— Ta kendisi!..
— Hay kahrolasica, nereden çıktı gene sabah sabah!..
Yüzbaşının gözleri dürbünden ayrılmıyor... Bütün bir dikkat kesilerek üstlerine doğru gelen tayyarelere bakıyor... En önde onun tayyaresi!..
(Arkası var)

Mal sahipleri kiracıları, kiracılar mal sahiplerini kışkırtıyor

“Paran varsa her semtte evin var demektir. Yan gelir keyfine bakarsın..”

“Öyle aptıman sahipleri var ki hırçın bir kaynana gibi size tahakküm etmek isterler!..”

Yaz geldi.. birçok aileler kışlık yerlerini bırakarak sayfiyelere çekiliyorlar. İstanbul ve Beyoğlu semtlerindeki apartman kapılarında (Kiralık kat), evlerin pencerelerinde de (Kiralık hane) levhaları daha sık gözle çarpıyor.. yerlerinden kışkırdırmayanlar kışa girerlerken, sayfiye döndüğü münasebetle yeni kiracılar, yeni ahbablar kazanacaklar..

Kiracı geçinimleri, sayfiyeye gidenler ve gidenler diye ikiye ayırabiliriz. İstanbul ve Beyoğlu için kiralık apartman veya yavud ev bulma mevsimini de ilkiye ayırabiliriz.. Yerlerinden memnun olmayıp da daha iyi bir yere taşınmağı düşünen kiracılar, sayfiyeye gidenlerden boşalan yerleri gözden geçirmek üzere bu mevsimde kiralık yer aramağa çıkarlar.. sayfiyeye gidenler ise Eylül sonlarında ve teşrinievvelin ilk haftalarında, kışlık yerlerini hazırlamak üzere zaman zaman İstanbul ve Beyoğluna geçerler. Kiralık apartman ve ev aramağa başlarlar..

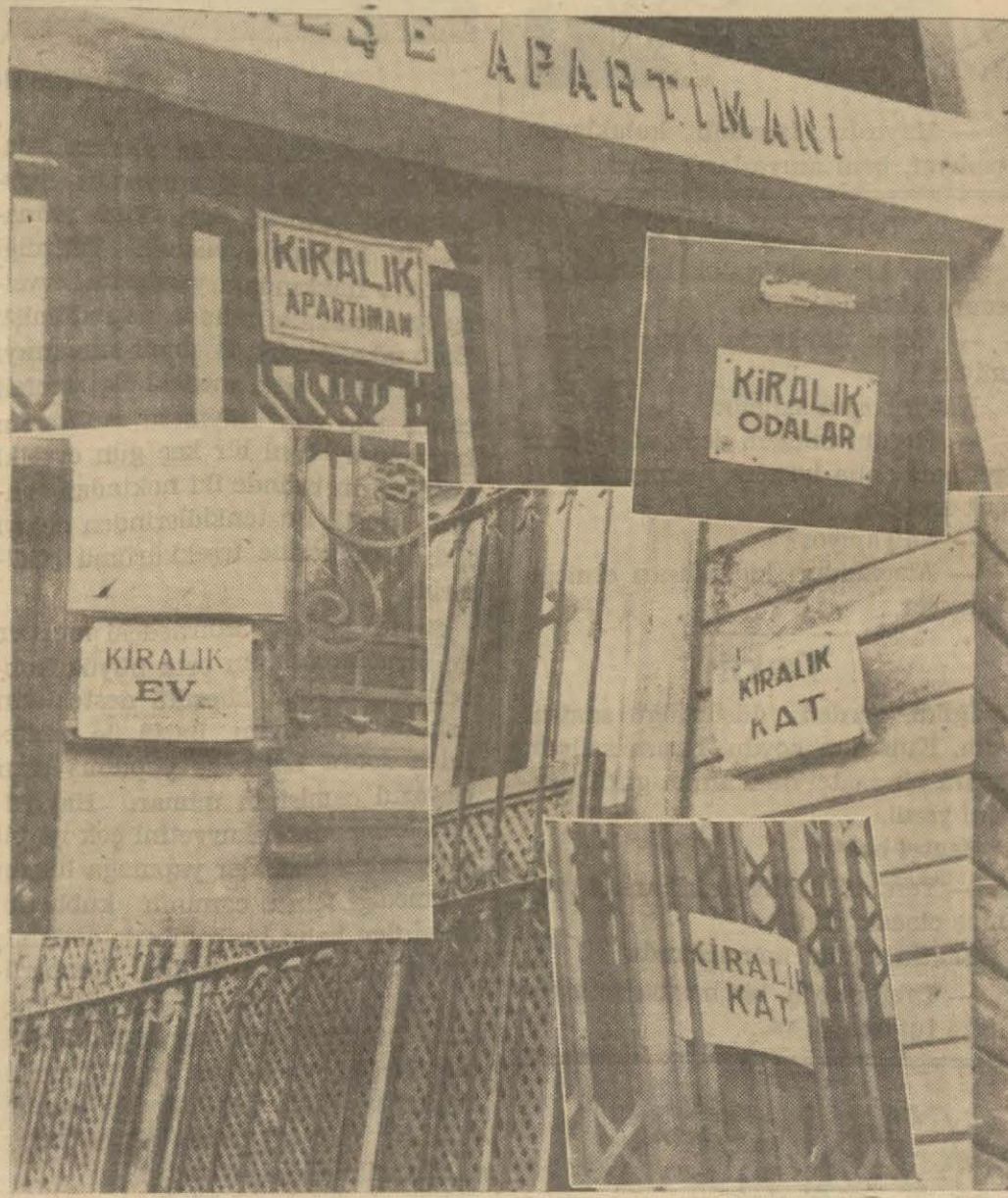
Şüphesiz ki, kiracı geçinimlerden apartman veya ev sahibi olmağı ve daimi bir ikametgâh edinmeği arzu edenler pek çoktur. Fakat şurası gariptir ki apartman ve ev sahibi olanlardan bir çoğunun kiracıların hayatına gıpte ettiklerine tesadüf ediliyor.

Mal sahiplerinin şikâyetleri ve arzuları

Kendileriyle görüştüğüm mal sahiplerinden ekserisi diyorlar ki:

— Evinin veya apartmanını iyi ve havadar bir yerde yaptırımların tabii kiracılığa gıpte ederler. Cebinde paran var mı?.. Varsa, Adada, Modada, Üsküdar'da, Boğazda, Kalamışta, Beyoğlunda, İstanbul'da, velhasıl her semtte evin var demektir. Beğendiğin yerde ev tutar yan gelir oturur, keyfine bakarsın..

Apartmentı veya evi iyi bir yerde olmalı ve biraz da titiz olan mal sahiplerinin vaziyeti pek acıklıdır. Bu gibiler mutlaka kiracılarının başında bulunmak mecburiyetindedirler. Sineğe, tahtakurusuna, sıcağa velhasıl yazın çekilemeyecek her şeyine tahammül ederler ve sayfiyeye göçmezler. Evinizi kiraya verip şöyle bir yaz safası sürmek için sayfiyeye taşınayım derse, sayfiyeden döndüğünüz zaman evinizi duvarlar çivi deliklerinden hurdaş olmuş, su boruları patlamış, musluklar yerlerinden fırlamış, camlar kırılmış, çerçeveler sökülmüş bir halde bulursunuz. Velhasıl, eviniz yahud apar-

Kiralık bina levhaları

tamanınız, kılığını değiştirmiş, kötüleşmiş, hattâ sizi çileden çıkaracak derecede kötüleşmiş bir vaziyette karşınıza dikilir.. bir mal sahibinin rahat etmesi yazın evinin dört duvarı arasında bir mahkûm gibi kalmaması için o ev veya apartman sahibine iyi bir kiracının düşmesi ve talininin bu yolda kendisine yardım etmesi lâzımdır.

Kiracıların şikâyetleri ve arzuları

Kiracı geçinimlerden bir çoğu, mal sahiplerinin bu şikâyetlerini daha evvelden tahmin etmiş olacaktı ki vaziyetlerinden memnundurlar. Fakat ekserisi daimi bir ikametgâh edinmek arzusunun ileri sürerek diyorlar ki:

—Kracılık kadar kötü bir şey yoktur. Tavuk kümesi kadar evin olsun da malın olsun.. kiracılık çok iyidir. Amma iyi bir ev sahibine düşmek şartı.. ne apartman ve ev sahipleri vardır ki.. hırçın bir kaynana gibi size tahakküm etmek isterler. «Fazla ykanyorsunuz, su sarfiyatı arttı,

ayaklarınızı paspasa silmeden geçiyorsunuz, merdivenler çamur içinde kalıyor.. sobayı fazla yakıyorsunuz, duvarlar isleniyor.. çocuğunuzu susturun, radyoyu fazla açmayın diğer kiracılar rahatsız oluyor.. çok sık gramofon çalıyorsunuz..» diyerek her şeyi dillerine dolular sizi rahatsız ederler de ederler... Hele kirayı bir kaç gün teahhülle verirsiniz vay halinize:

— Burada bedava mı oturmağı geldin.. burayı çınar gölgesi mi zannettin..

diye başlarlar ve biraz da sıkılgan, karşılık vermez tabiatınız varsa bundan cesaret alarak söylemediklerini bırakmazlar.. kiracılıkta, iyi bir mal sahibine düşmek lâzımdır.

Yaz gelince kış, kış geldiği vakit yazı arıyanlar olduğu gibi mal sahipleri kiracıları, kiracılar da mal sahiplerini kışkırtıyorlar. Bu işin iki ucunu bir araya getirmek ancak şöyle mümkün oluyor: Bir kiracı için iyi bir mal sahibi, bir mal sahibi için de iyi bir kiracı lâzım

Cemalettin Bildik

Antepte bulva

Gaziantep (Akşam) — Antebin methalinde 1400 metre uzunluk ve 20 metre genişlikte açılan muntazam yolun bulvar haline sokulması takarrür etmiştir.

Bu yolun kültür bahçesinden parti kurağına kadar olan kısmı esasen asfalt döşenmişti. Bu yıl asfaltın yol üzerindeki çocuk bahçesine kadar gösterilmesi düşünüldü.

Eğer bu yolun tamamı asfalt döşenecek ve yanlardaki pürüzler kaldırılacak ve yeni yeni kurulan evler bir plâna istinad ettirilecek olursa güzel Antebe güzel bir bulvara kavuşmuş olacaktır.

Balikesirde zelzele

Balikesir (Akşam) — 23 Mayısta saat 13 - 15 de batıdan şiddetli bir zelzele hissedilmiştir. Sarsıntı 15 saniye kadar devam etmiş ve onu takiben üstüste 4 sarsıntı olmuştur. Zarar yoktur.

“İttihad ve Terakki,, nin son devirlerinde Suikasdılar ve entrikalar

Tefrika No. 107

Yazan: Mustafa Ragıp Es-atlı

Fırka grubu toplanıyor, Talât paşa yeni üç nazırı takdim ediyor

B. Fethi, Talât ve Enver paşalar gibi eski arkadaşlarla birçok noktalarda ayrılıyordu. Hattâ Kâmil paşa kabinesini düşürmek için yapılan gizli bir içtimada B. Fethi, (Taklibi hükümet) suretile iktidar mevkiline geçmenin aleyhinde bulunmuş, «İttihad ve Terakki» nin tekrar iktidar mevkiline geçmesi için ihtilâlcılığı bırakması lâzım geldiğini, meşrutiyete lâzım şekilde intihab ve propaganda ile iktidar mevkiline geçmek fikrine taraftar olmuş, (Babıâli başkanı) na fikren ve fiilen muhalefet etmişti.

Bu tarihtenberi B. Fethi, Talât ve Enver paşalar nazarı kendi siyasetlerine ve düşüncelerine aykırı bir vaziyette bulunan, maamafih «İttihad ve Terakki» den ayrılmayan bir şahsiyetti. Hattâ Sofya sefiri, İstanbul mebus olarak geldiği zaman Talât ve Enver paşalarla âdeta münasebette bile bulunmamıştı. B. Fethi, iktidar mevkiline bulunan ricâlden yalnız Cemal paşa ile çok samimi dost bulunuyordu. Binaenaleyh, yeni İstanbul mebusu iktidar mevkiline bulunanlar içinde yalnız Cemal paşa ile anlaşılabilir.

Talât paşa, bir müzakere kapısı açmak istiyordu çünkü..

Talât paşa, B. Fethinin vücudunda getirmeğe çalıştığı muhalefetin, daha doğru bir tabirle bir tenkid ve itiraz hareketinin faaliyete geçmesine elinden geldiği kadar mani olmuştu. Fakat şimdi Enver paşa aleyhinde takib ettiği gayeyi tahakkük ettirebilmek için pek âlâ B. Fethi ile arkadaşlarının arzularına müzaheret edebilir, meclisi, hükümet karşısında bir mürakib vaziyetine getirebilecek imkânı hazırlardı.

Vakıta bir hükümet reisinin, kendi hükümetini hırpalamak için mecliste muhalefeti teşvik ettiği şimdiye kadar hiç bir parlâmanter, idarede görülmüş bir şey değildi. Fakat Osmanlı meşrutiyet idaresinin ihtilâlcı sadrazamı pek iyi biliyordu ki - B. Fethinin tenkid ve muhalefetindeki bütün samimiyetlerine rağmen - kendi hükümetine hücum eder gibi vaziyet alacak kuvvet, nihayet kendisine tabi ve merbut bir fırkanın mebuslarından mürekkep bir zümre idi. Talât paşa, B. Fethi muhalefette devam ve ısrar etse bile - lüzum gördüğü zaman mecliste tezahür edecek tenkid ve muhalefetin frenlerini sıkabilirdi.

Ancak bu muhalefet cereyanının bir faydası olacaktı: Enver paşaya hükümet karşısında mecliste bir muhalefetin belirdiği his ve kanaati verilecekti. Talât paşa, meclisi buna alıştırmak için kabinesine almağa karar verdiği üç yeni arkadaş hakında mebusların fikrini almakla bir müzakere kapısı açmağı münasib gördü. Fakat bu müzakere meclisin resmi ve aleni celsesinde olmasında mahzur vardı. Bütün mebuslar «İttihad ve Terakki» ye mensub olduklarından böyle bir müzakere fırkanın meclis grubu toplantısında yapılmasını muvafık buluyordu.

Sadrâzam, aynı zamanda bu grup müzakeresinden, mebuslardan hangilerinin kendisine tamamilen tabi, hangilerinin daha müstakil olduklarını anlamak suretile - parlâmentoda istinad ettiği kuvvetin derecesini ölçmek gibi - başka bir fayda da temin etmiş olacaktı.

Talât paşa, fırka grubunu toplantıya çağırıyor

O sıralarda İstanbul mebusu B. Fethi ve Karesi mebusu B. Hüseyin Kadri (şimdi mütekeadd) gibi mecliste nüfuzlu ve ötedenberi hükümetin icraatından pek memnun olmayan bazı mebuslar -hali harb dolayısıyla - aleni ve resmi celselerde devletin takib ettiği umumî siyasetteki bariz hatalar hakkında hükümete hücum etmeği bir tehlike telâkki ediyorlardı. Bu tehlike, girişilen bu harbin âkibeti itibarile vahim olur-

du. Fakat bu mebuslar, bir fırka içtiması olub da hükümeti hırpalamayı da pek çok istiyorlardı. Talât paşa, B. Fethi ve arkadaşlarındaki bu arzuyu sezmişti. Mebuslarda doğan bu istek, birkaç noktadan sadrazamın işine yarıyacaktı. Bu itibarla bunu bir fırsat bilen Talât paşa, böyle bir fırka toplantısını tertib etmekle kabineye alınacak üç yeni nazır hakkında mebusların reyini almak isteğini, aynı zamanda hükümetin ara sıra böyle fırka toplantıları yaparak devlet işleri etrafında mebusların mütaleasını aldığı harice göstermiş olacaktı.

İşte bu sebebler altında hareket eden sadrazam, meclisin fırka grubunu toplantıya çağırıyor. Bu fırka toplantısından sonra üç yeni nazırın tayinleri resmen iradeye iktiran edecekti.

Fındıklı sarayının meclis salonundaki hitabet kürsüsüne çıkan Talât paşa, kendisiyle beraber diğer nazır arkadaşlarını da birlikte getirmiş, hattâ kabineye alınmalarını kararlaştırdığı Canbulat, doktor Nazım ve Kemal beyler de salona girmişlerdi. Bu yeni nazır namzedlerinin mebus olmadıkları için meclisin fırka grubu içtimasında bulunmamaları lâzımdı. Fakat Talât paşa, bu kaideye ehemmiyet vermemiş, müzakere mevzuu bu yeni nazırlara taalluk edeceği için, aleyhlerinde söylenmesi muhtemel olan sözlere imkân vermemek, hiç olmazsa mutedil bir lisan kullanılmasını temin etmek maksadile bu yolda hareket etmişti.

İçtimaa iştirak eden mebuslar, bu toplantının mütad zamanlardaki içtimalara benzemediğini takdir etmişlerdi. Herkes sadrazamın ne söyleyeceğine merak ediyordu. B. Fethi ile etrafında bulunan arkadaşları bu toplantıyı bir fırsat ittihaz ederek sadrazama ve kabineye hücum etmek için Talât paşanın sözlerini ciddiye almamakla meşgul oluyorlardı. Münakaşadan çekinen mebuslar da vaziyetin ne suretile inkişaf edeceğini merakla bekliyorlardı.

Talât paşa, kabineye alacağı yeni arkadaşlarını methediyor

Talât paşa, içtimai açıktan sonra şu suretle söze başladı:

— Efendiler, kabineyi takviye etmek istiyoruz. İçinde bulunduğumuz fevkalâde ahval ve şeraitte karşı daha müessir tedbirler ve çareler ittihaz etmek üzere liyakatli, tecrübesi, ihtisası ile tanıyan, fakat şimdiye kadar kabine haricinde kalan bazı arkadaşlarımızı aramıza almak istiyoruz. Bu maksadla uzun müddettenberi tarafımdan idare edilen Dahiliye nezaretine İsmail Canbulat beyi, Maarif nezaretine Merkezi umumî âzasından doktor Nazım beyi, yeni teşkil edeceğimiz işe nezaretine de fırkanın İstanbul heyeti merkeziyesi reis Kemal beyi muvafık gördük. İşte biz bu kararı vererek huzurunuzda çıkıyoruz.

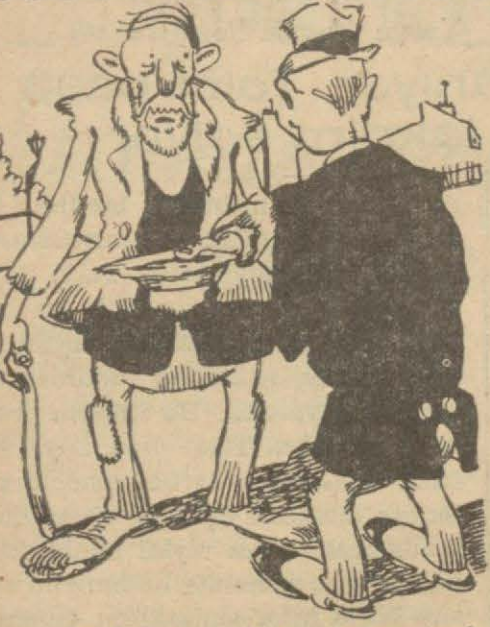
Bu üç yeni arkadaşımızdaki meşrutiyet zaten heyeti muhteremelerince de meşgul değildir. Ancak tereddüd edilen noktalar varsa biraz tenvir etmek faydasız olmayacaktır. Dahiliye nezaretini deruhde edecek olan Canbulat bey, fırkamız içinde fedakârlığı, faaliyeti, titiz olacak derecede cesaretile kendisini tanıtmış, bulunduğu memuriyetlerde temayüz etmiş bir arkadaşımızdır. İsmail beyin meşrutiyetin istihsalı sıralarında gösterdiği fedakârlıklar hepimizin hatıradındır. O, her şeyden evvel kendisine kanunu rehber ittihaz etmiştir. Hiç bir zaman kanunus-zıhareket ettiği, mevzuatı kanuniye haricine çıkacağı görülmemiştir. Bundan başka bulunduğu memuriyetlerde muvafık olub, liyakatini isbat etmiş bir arkadaşımızdır. Böyle bir vaziyette bulunan bir uzun kabinede bulunmasını çok isteriz. Kendisine cidden ihtiyaç vardır.

(Arkası var)

Bergama kermesine aid birkaç resim dercediyoruz. Yukarıda Bergamanın çamlarıyla meşhur Kozan yaylası ve zeybek oyunu, aşağıda zeybek oyununa hazırlanan bir grup ve oyunlari seyredenler görünüyor.

İGNE ÇUVALDIZ

— Allah rızası için beş kuruş veriniz..
— Bozukluğum yok, yarın veririm..
— Ahval malum, kredi yapamam!..

Sohbet

Bir masa başında dört kişi oturuyor.
Biri içini çekti.
İkincisi biraz daha derinden iç çekti.
Üçüncüsü âdeta inledi.
Dördüncüsü kalktı ve şapkasını alıp haykırdı:
— Boyuna parasızlıktan mı konuşacaksınız!..

Nezaket

— Dur!..
Durmandan başka çaresi yoktu, yol ıssız ve kapkaranlıktı. Yolkesici üstünü aradı, cüzdanile saatini aldı:
— Kimildama!..
Koşarak uzaklaştı, soyulan arkasından haykırdı:
— Saat her zaman on dakika geri kalır haberinizi olsun!..

— Ben fen kurbanıyım.
— Radyom mu?
— Hayır, parmak izi..

Doktor

Hasis arkadaşlardan biri, yolda tanıdığı bir doktora rasladı ve ona kaç zamandır midesinde ağrı duyduğunu anlattı. Doktor arkadaşları:
— Yapacağın şey çok basit, dedi.
— Ne yapayım?
— Bir doktora git!..

Tarif

— Baba kozmopolit nedir?
— Şey evlâdım. Anası babası İtalyan bir Çekoslovakyalı tasavvur et ki, Romanyalı karısıyla beraber Pariste oturuyor. Acem halısına yatmış bir Çin köpeği okşarken, Seylân çayı içiyor ve radyoda Alman Orkestrasının çaldığı İspanyol havasını dinliyor... Anlatabildim mi!..

— Sana turnaklarını yeme diye kaç kere tenbih ettim.
— Yeniyorum, temizliyorum!..

İşaret

Şehir tiyatrosunun gişesi mahşer gibi kalabalıktı. Bay Daim kan ter içinde, kendisini tanıyanlarla malûm olan mehareti ile bilet kesiyordu.
Kalabâhın ta sonunda bekleyenlerden biri ötüneğine:
— Ben karşı mahallebiciye gidiyorum bir limonata içip geleceğim, dedi.
Öteki şaştı:
— İyi ama bunu neye bana söylüyorsunuz?
— Gelince yerimi bulayım diye, arkanıza tebeşirle işaret koydum!..

Yaş

Dinç köylü yetmiş dört yaşında olduğunu söyleyince adam pek şaştı:
— Çok daha genç görünüyorsun, dedi, baban kaç yaşında öldü?
— Babam ölmedi, kapının önünde büyük annemle konuşuyor!..

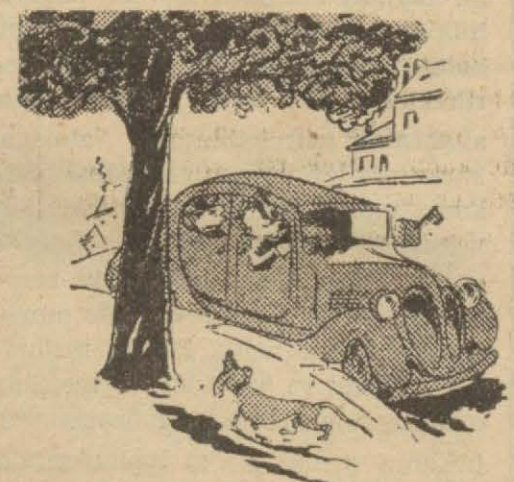
— Difeğe çarptım.
— Rakı içmemelisin, hâta ediyorsun, yürürken yalpa vuruyorsun.
— Rakı içtiğim için hâta etmiyorum, yürüdüğüm için hâta ediyorum.

Sebebi

İlançılık şirketi direktörü, küçük mağaza sahibine sordu:
— Neden reklam yapmıyorsunuz?
— İşime gelmiyor?
— Sebebi?
— Bir kere denedim. Neticesi şu oldu: Haftada iki kere ava gidip eğlenirken, her gün sabahdan akşama kadar çalışmak mecburiyetinde kaldım!..

Eyvah..

Bir hayır kurumu menfaatine satış yapıyordu. Tanınmış güzel aile kızları satışa memurdular.
Nihayet satış bitti ve kızlar satış tertip komitesine hesap verdiler. Bir aralık koşma koşma genç bir kız geldi:
— Ben dedi, kapının yanındaki küçük odada ne var ne yok hepsini sattım..
Tertip heyetinden biri:
— Eyvah, diye haykırdı, ne yaptın?.. Orası vestiyerdi!..

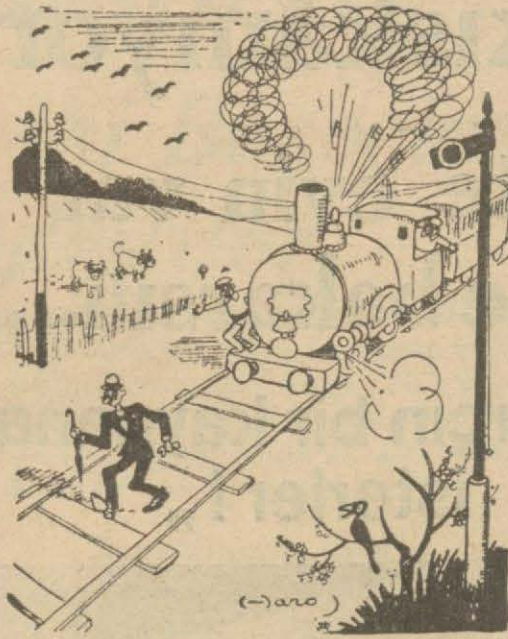
— Yüz dört kuruş tuttu..
— Dört kuruşum yok, dört kuruşluk geri git!..

Misal

Öğretmen dersini takrir ettikten sonra talebeden birine sordu:
— Boşa giden enerjiye bir misal söyleyiniz.
— İnsanın başındaki saçları diken diken edecek korkunç bir hikâyeyi, başı cascavla birine anlatmak!..

İleri

Dün Beyazid meydanından geçen Üniversitenin kapısındaki saate baktık: Altı idi.
Arkadaşlar kendi saatlerine baktılar 5 olduğunu anladılar. Hayret ettik. Biri dedi ki:
— Bunda şaşacak bir şey yok, saat te Üniversiteye uyuyor: Daima ileri!..

— Hayırdır inşallah kulaklarım çınlıyor, beni anıyorlar galiba!..

Meşguliyet

Adam bir saate yakın bekledikten sonra kâtime dedi ki:
— Yahu direktörle görüşmeyecek miyim?..
Kâtip başını salladı:
— Vallahi bilmem dedi, ama yarın gelseniz daha iyi olur, patron bugün çok meşgul.
— Ne yapıyor?
— Alacaklıları kapı dışarı etmeğe çalışıyor!..

Tabii

İğildi, yerden düşürdüğü saatini aldı. Kulağına koydu, başını salladı, sonra bir saatçi dükkânına girdi, saatini verdi.
Saatçi baktı:
— Yere düşürdüğünüz zaman durmuş olacaktı, dedi.
Saatin sahibi homurdandı:
— Tabii durdu, tek başına evin yolunu tutamazdı ya..

— Cesur muyum?.. Bu da söz mü?..
Aslan avladım, kaplanlar peşinde koştum
— Âlâ.. Bu gece eve gelmeyeceğimi gidip karıma haber ver!..

İddia

Demirci ocağında kızdırdığı kıpkızıl demiri, bir saatir kendini seyreden çocuk korkub kaçsın diye ona doğru tuttu.
Çocuk omuz silkti:
— Ben korkmam ki, on kuruş verir görürsün nasıl avucumun içine alırım!..
Demirci, cebinden bir on kuruşluk çıkardı, çocuğa uzattı:
— Göreyim bakayım.
Çocuk parayı avucunun içine aldı ve yürüyüb gitti!..

Pazarlık

— Dişlerimi kaçta çıkaracaksınız?
— İlk dişi iki liraya, ikincisini bir liraya..
— Öyleyse yalnız ikinci dişimi çıkarınız!..

— Hiç merak etmeyiniz, banyonuzdaki duş mükemmel işliyor!..

İki meşhur abidemiz yeşil ve üç şerefeli..

Edirne'de Beyazid camisi

Eminönü Halkevinin merkez salonunda verdiğim iki konferans mevzuundan birincisi olan «Türk mimarisinin Rumelide vücuda getirdiği eserler» hakkındaki yazılarım, evvelce seri makale halinde neşredilmişti. Bu makalelerden 3 üncü numarayı teşkil eden «Edirne'deki üç şerefeli cami» için çok kıymetli muhterem bir doktor, beni bir kaç gün evvelki gazetelerin birinde iki noktadan tenkid etmişti. Bu tenkidlerinden dolayı ilkin kendilerine teşekkürümü bildiririm.

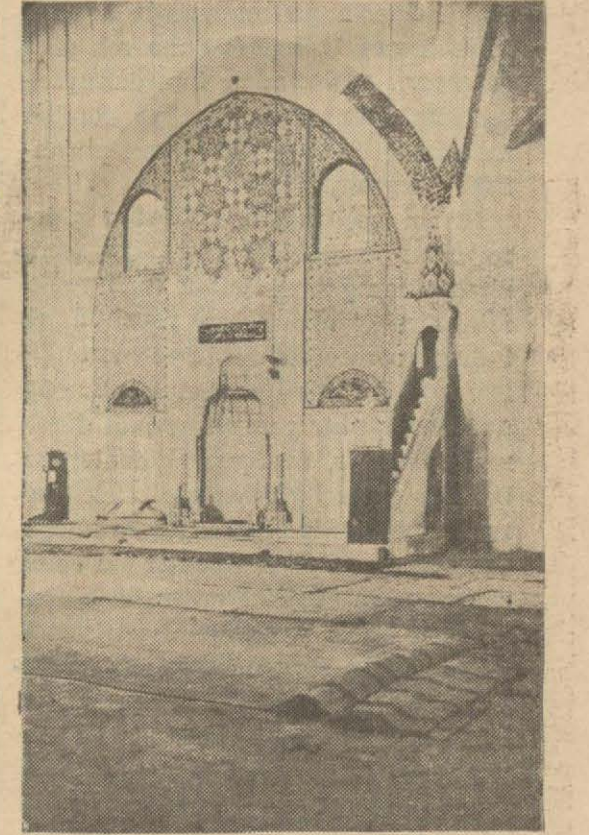
Sayın doktor, Edirne'deki meşhur üç şerefeli caminin orta büyük kubbesi etrafındaki köprülü desteklerin aslında olmadığını, hattâ üç şerefeliden sonra Edirne'de yapılmış olan Beyazid camisinin mimarı Hayreddin, kubbe dafta kuvvetini çok iyi bildiği halde destekler yapmağa lüzum görmediği için o caminin kubbesini demirden kalın bir çemberle çevirmiş olduğunu, aynı zamanda Çenberli-taş'taki Atikalipaşa camisinin kubbesi etrafında görülen köprülü desteklerin Baruk tarzını andığından dolayı sonunda yapıldığını (zannolunur?) gibi bir takım şüphe karışık iddialarla anlatmaktadır.

(Üç şerefeli) nin plânını tedkik ettiğimiz zaman görürüz ki, arka yüzünde çıkıntı teşkil eden zukesirüledla maktalı iki kontrfor ayak mevcuttur. Hattâ bu ayaklar, bina umumi heyetinin aynı işçiliği ve aynı malzemesile o kadar imtizaçlıdır ki ayaklar üzerinde bulunan silmeler, etrafındaki pencere silmeleriyle beraber devam etmektedir. Ayrıca kubbe duvarları eteklerinde - duvar köşeleri ortaya gelmek üzere - ikişer olarak kuvvet gerginliklerine karşı 8 adet köprülü destekler tertib edilmiştir. Bu destekler, binanın aslı ile çok sıkı alâkadar zümreleri teşkil eder. Bu sebeble katiyen muhaddes olamaz. Yerinde bir tedkik neticesinde de derhal anlaşılır.

Üç şerefelinin plânı; kendinden sonraki eserlere hiç geçmemiştir, yalnız ilk defa Koca Sinan tarafından Beşiktaş'taki Kaptanıderya, Atıksinanpaşa camisinde tatbik edilmiştir. Atıksinanpaşa camisi, üç şerefelinin esasını andırmakla beraber kubbesi etrafında üç şerefelide olduğu gibi köprülü destekler yapılmamıştır.

Bunlar, Sinan'ın daha bazı kıymetli eserlerinde de yoktu. Edirne'deki Beyazid Camisine gelince; bu cami, İstanbul'da Davudpaşa camisi ile beraber aynı tarihe rashiyyarak 1486 da inşa edilmiştir. Sultanahmed meydanına karşı olan «Divanyolu» caddesi köşesindeki (Firuzağa camisi) de dahil olarak bu üç eser, ayak istinadı olmaksızın yalnız dört duvarın köşe kürevileriyle «tek kubbe» teşkilini gösteren kıymetli örneklerimizdir.

Beyazid zamanına rashiyyan birçok mimari eserlerimizi, yalnız bir Hayreddine vermek doğru değildir. Bu devirde daha birçok mimarlarımız yetişmiştir. Fatih'in mimarlarından Kemaleddin ile İyâzın da eserleri bu devre girmiştir. Daha doğrusu başmimarlığı bilinmiyen Hayreddin'in hattâ hangi tarihte mimar olduğu ve ne zaman öldüğü bile tarihi bir kayıtlı henüz anlaşılamamıştır. Bunun için Edirne'deki Beyazid camisine, muhakkak Hayreddin'in eseridir diyerek sayın münekkidim gibi kuvvetle hüküm veremeyiz.

Edirne'de üç şerefeli caminin içi

Edirne'de yapılan Beyazid camisi, tam dört köşe üzerine sade ve temiz bir tiptir. Mabet içindeki köşelere rubu daire şeklinde çıkıntı mesnedler yapılmıştır. 2.25 metre kalınlığında olan beden duvarları, saçak silmesinden yukarı kubbe tanburası etrafında kesim payı bırakmıştır. 1.15 metre kadar olan yer dış kısmından sonra kubbe etek duvarı gelir. Bu şekil ise, kendinden «kontrfor» vazifesini görmektedir. Kubbe etrafında tekrar desteklere lüzum görülmemiştir. Bununla beraber sayın doktorun bildirdiği kalın demir çemberin dafta kuvvetine karşı tuğla örgülü bir kubbe kaburgası etrafında fennen hiç bir faydası ile hizmeti olamaz.

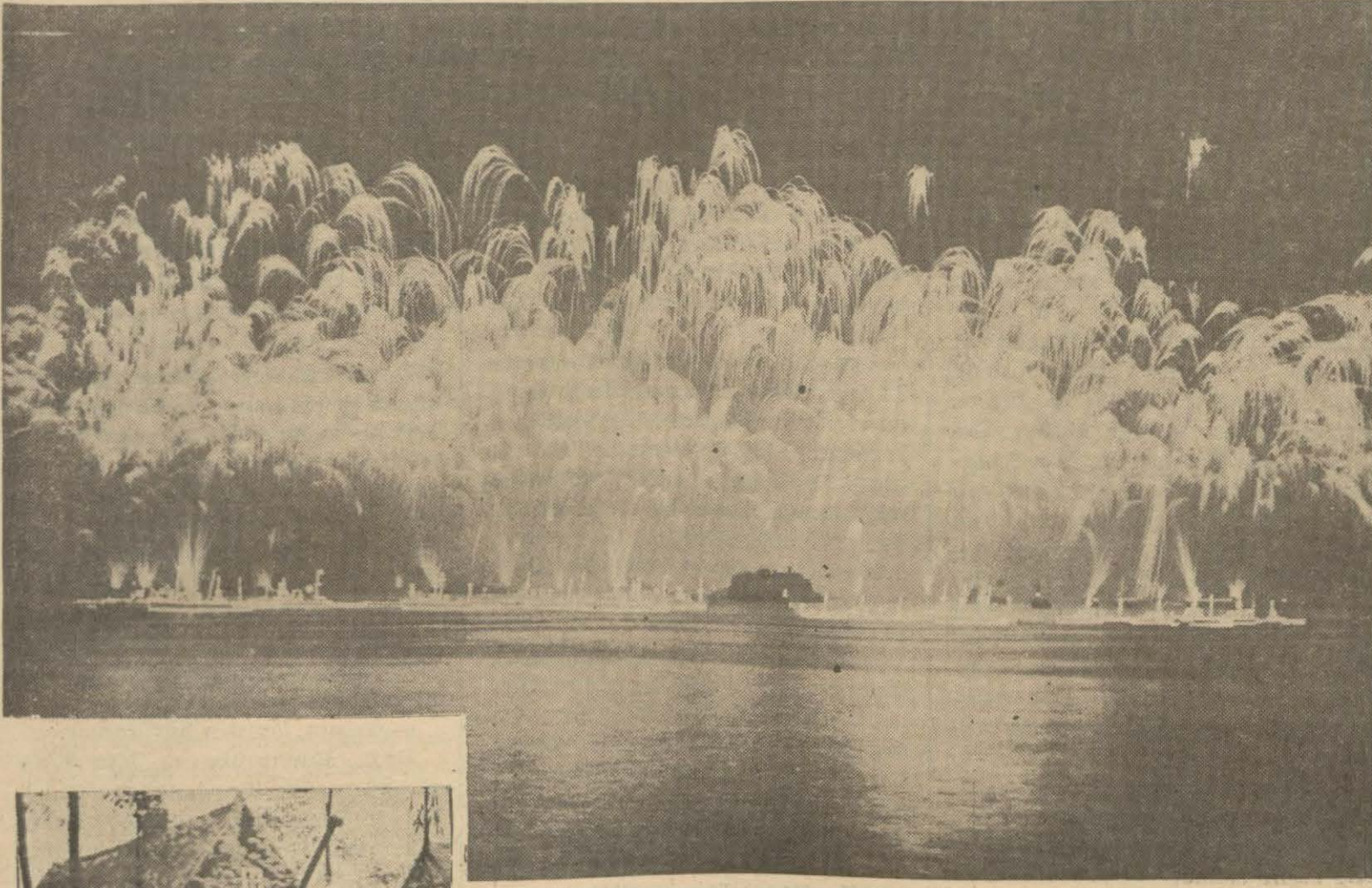
Şimdi Çenberli-taş'taki «Atikalipaşa camisi» kalıyor. Son zamanda caminin esaslı tamirle meşgul arkadaşlarım evkaf mimarları, Atikalipaşa camisinin kubbesi etrafındaki köprülü desteklerin sonradan yapılmış olmayıp aslında mevcut olduğunu bildirmektedir.

Yukarıda saydığımız direksiz kubbe teşkilini gösteren tiplerden sonra, Atikalipaşa camisi yapılmıştır. Bu caminin fennî esaslarında, Türk sanatının yeni bir inkılâb işareti görülüyor. Plânında büyük kubbeyi, mihrab çıkıntısına karşı geniş bir nisf kubbe ile beraber teşkil ettirmek usulü, fevkalâde bir maharetle tatbik olunmuştur. İçten mihrab çıkıntısının köşe tesirini kaybettirmek için kabartma İstalakit pandatifler ile beraber furuş oymaların altında niş tertibinde şekiller yapılmıştır. Dıştan da, devam eden saçak silmelerinin köşe keskinliklerine karşı imtizaçlı kesimleri görülmektedir. Bu sebeble Atikalipaşa camisi iç ve dış âhengi itibarile fevkalâde yüksek bir eserdir. Ayrıca kubbe eteklerinde pencere aralarını taksim eden kısa, yarım şekildedeki plâstrolarla beraber kubbenin dört köşesinde aynı imtizaçta destekler yapılmıştır.

Kıymetli doktorun tarih bakımından üzerinde durduğu ikinci tenkid noktası da, Bursadaki Yeşil camiyi inşa eden İlyas Alinin mimar olmayıp adı gibi sadece nakkaş olduğu iddiasıdır.

(Devamı 10 uncu sahifede)
Mimar
Kemâl Altan

Son haftanın mühim vakaları

Spithead geçid resminden sonra geceleyin gemilerin tenviratı ve atılan hava fişekleri, Viktorya And Albert yatı harp gemileri önünden geçerken, Almanyada sandalle mektup dağıtan posta memurları, krallığın 25 inci yılını kutlayan Danimarka kralı, İngiltere kral ve kraliçesile veliahd prenses Elizabet, Viktorya And Albert yatına binerlerken, kral geçid resminden sonra Alman zırhlısı kumandanını kabul ederken

Perşembe müsahabeleri

Londrada gözüme ilişen şeyler

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Kadın polis! Lâciverd ceket, lâciverd, plise etek, siyah iskarpin, siyah uzun çorap, beyaz eldiven, omuzda apolet, başta kasket, göğsünde beyaz ince kordona asılı bir düdüğü. Hayd Parkta gölün kenarında büyük adımlarla bir aşağı bir yukarı dolaşan cıddı tavırlı ve vakarlı polis kadının yanına çekinerek sokuldu. Ben selâm vermeden o elini kasketine götürdü. Sorduklarına yarım yamalak bir fransızca ile cevap verdi. Bütün Londrada henüz yeni olan bu teşkilâtta 80 kadın polis varmış ve şehrin muhtelif semtlerinde kadın polisin müdahalesine lüzum görülürse vazifelerini yaparlarmış.

Londra sokakları temiz, çok temiz, hemen hepsi asfalt. Bazı caddeler Pariste olduğu gibi tahta kaldırım, atların ayakları kaymaması için her gün ince kum serpiyorlar. Her beş yüz adımda bir kum sandığı var.

Londrada hemen her kilometre başında bir küçük belediye bahçesine tesadüf edilir. Her bahçenin ortasında etrafı çimen ve çiçeklerle donanmış bir âbide var. Çepeçevre ağaçların gölgesinde halkın oturması için kanepeler koymuşlar.

Bir kenardaki çeşmeden tertemiz buz gibi soğuk su akar. Bir tarafta da bir metre kutrunda, bir buçuk metre yüksekliğinde kıpkırmızı bir üstüvane var. Bunlardan parklarda, caddelerde hemen yüz adımda bir tane görülür. Bunlar nedir bilir misiniz? Posta kutuları. Bir tarafında para atacak yeri var. Oradan pul çıkıyor ve mektubunuza yapıştırıp kutuya atıyorsunuz. Bu kutu değil koskoca dolap; üzerinde postanın o noktadan her gün hangi saatlerde kalktığı ve ayrıca pazarları da hangi saatte kalktığı ondan başka hangi saat postasının hareket etmiş olduğu da yazılı. Üstüvanenin tepesinde çinkodan bir elin birinci parmağı postanenin de hangi tarafta olduğunu gösteriyor. Böylece posta kutularını takip ederek kimseye bir şey sormadan postaneyi bulabilirsiniz.

Londrada Kopenhagda olduğu gibi saat bolluğu var. Şehrin ister caddelerinde, ister parklarında, ister ara sokaklarında şöyle bir etrafınıza bakınız mı mutlaka koskoca bir yuvarlak saatin akreple yelkovanının size baktığını görürsünüz. Bütün Londrada belediye tarafından her köşe başına dikilmiş olan bu büyük saatlerin hiç biri diğerinden yarım dakika ne ileri, ne geridir. Hepsisi de durmak bilmeden işler. Londrada işlemeyen saat akmayan çeşme, boş oturan insan görmemiş.

Londrada bol olan şeylerden biri de apteshanelerdir. Caddelerde, parklarda, yan sokaklarda, garılarda her yerde kadın, erkek bu tabii ihtiyacı defedecek tertemiz bir Klozet bulur. Bunların nerede olduğunu burnunuzla değil, gözünüzle bulursunuz. Çünkü telgraf veya telefon direklerinin üzerinde W. C. yazısı ve apteshanelerin ne tarafta olduğunu parmağıle işaret eden bir kocaman el var. Bir merdivenle yerin altına indiniz mi orada bazan elli, bazan yüz pisuar, bir o kadar da apteshane vardır ve tertemizdir, koku namına hiç bir şey yoktur.

Londrada hoş gitmeyen binaların cephelerinin kara yüzüdür. Ne yazık ki fabrika bacalarının dumanları bu muhteşem yurdun çoğunun yüzlerini öyle siyahlandırmıştır ki başka memleketlerde pencerelerin içi siyah bir delik gibi görüldüğü halde, burada parlak bir göz gibi görünür.

Londranın hoş gitmeyen bir de meşhur sisi vardır. Sabahleyin sekizde ortalık apaydınlık iken hafiften hafife ince bir duman havayı sarar, öğleye doğru öyle bir kesafet peyda eder ki insan üç adım ilerisini göremez. Bu sis evlerin içini, odaları, her yeri kaplar. Bereket versin ki senenin yalnız muayyen zamanlarında oluyor, yoksa orada yaşamak çok zor olurdu.

Hayd Parkta yaz sabahları halkın zengini fakiri büyük çim sahalarda güneş banyosu alırlar. Ortasındaki gölde gençler dil gibi ince iskiflerde kürek çekerler. Gölün bir kenarında boydan boya uzun bir plâjın üzerinde yanyana üç büyük yeşil çadır kurmuşlar. Bunlar soyunma yerleridir. Etrafını demir parmaklıkla çevirmişler. Plâjda erkeklerin, kadınların, çocukların yerleri ayrılmış. Gölde de bu yerleri flâmalarla ayırmışlar. Kimse bu tayin edilen hududları aşmıyor.

Londrada hiç çekilmeyen pazar günüdür. Bütün şehir yedi sekiz milyon halkı ile uykuda sanılır. Bir kere öğleye kadar bütün dükkanlar bilâistishepsi kapalıdır. Öğleden sonra saat 2 den 6 ya kadar hiç bir yerde içki satılamaz. Pazar tam mânasile Londrada bir yevmi ahrettir. Kiliseler sabahleyin hınçahınc doludur.

Londrada akıllara hayret veren başka bir şey var ki bunu insan gördükten sonra büsbütün şaşır. Bunun adına ben günlük muhaceret diyeceğim. Bu da ne demek? Şimdi anlatırım. Fabrika bacaları, kalorifer dumanları, sonra sis Londranın havasını fena halde bozmuştur. 1924 de Londraya geldiğim zaman bir dostum bana şöyle demişti: «Londrada her cumartesi günü akşam üstü saat beşten itibaren civar köylere doğru bir akın olur. Şehirde yalnız memurlar, zabıtlar, ecnebler ve bir de amele sınıfının fakir olanları kahr. Bir kaç yüz bin kişinin şehirden boşalması görülecek bir manzardır!»

Çarın Kros istasyonuna gidip bu insan selini seyrederim! dedi. Filhalka birlikte bir cumartesi akşamı istasyona gittik ve bir kenardan bu koşar gibi yürüyen, yürürken koşan insanların ikişer dakika fasla ile kalkan trenlere doluşunu hayretle seyretdik. Sekiz on bin kişi itişip kakışmadan, bir askerî fırka gibi büyük bir sükûn ve disiplinle trenlere doldular ve iki saat içinde gözden kayboldular.

Bu seferki gidişimde bir İngiliz dostum bana vikent denilen ve her cumartesi köye gidip pazartesi sabahı şehre dönen Londra muhaceretinin şimdi artık her akşam yapıldığını adetleri yüz binle sayılan yolcuların her akşam beşten itibaren sekize kadar üç saat zarfında şehirden ayrıldıklarını ve ertesi gün de gene sabahleyin beşle sekiz arasında şehre döndüklerini söyledi. Evet! Saat beşten itibaren Londra boşalıyor. Londranın on üç muhtelif garı, yeraltı trenleri, tramvaylar, yeşil boyalı omnibüsler, otomobiller, otokarlar, yangından kaçan bir halk veya zafere koşan bir ordu gibi bu mahşeri kalabalığı kırların açık havasına götürüyor. Dört beş yüz bin kişi geceyi temiz havalı bir köyde geçirmek için can atıyor. Garibi bu insan selinde kimse çigennemiyor, hemen hiç bir kaza olmuyor. Kimse kimseye çarpıyor. İşte Londrada gözüme çarpan şeyler.

Selim Sırrı Tarcan

İngilterede bir gencimizin muvaffakiyeti

Ankara (Akşam) — Londradan kültür bakanlığına bildirildiğine göre İngilterenin en tanınmış bigki ve dikış akademilerinden biri olan Taylor and Cutter akademisinde yapılan imtihanlarda Mithat Gürsoy ismindeki Türk genci kesicilikte birinciliği kazanmıştır. İngiliz sanat mecmuaları bu gencin imtihanlarda gösterdiği muvaffakiyetten sitayişle bahsetmektedirler.

B. Mitat Gürsoy

Haftalık piyasa

Yeni ticaret anlaşmaları için konuşmalar - Yeni mahsul hakkında tahminler

Son hafta içinde, Ankara'da yeni ticaret anlaşmaları yapılmaktadır. Litvanya ile yapılan müzakerat ilerlemektedir. Litvanya, dış ticaretimizde şimdiye kadar büyük bir mevki tutmayan bir memleket. Bundan altı yedi sene evvel, Litvanya ticaret nazırı, Türkiye'ye gelerek iki memleket arasında, bir ticaret anlaşması yapmıştı. Bu anlaşma, Litvanya ile aramızda ticaretin teassüsüne bir başlangıç addolunabilir. Yeni anlaşma ile Litvanya, tütünlerimiz için iyi bir mahreç olacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye - Romanya arasındaki ticaret anlaşması müzakeratı iyi bir safhaya girmiştir. Müzakerelere bir aydanberi devam ediliyordu. Hariciye vekili B. Tefvik Rüşdü Arasın Bükreşteki temasları müzakeratı daha müsaide bir hale getirmiştir. Türkiye - Almanya arasında yeni bir ticaret anlaşması müzakereleri yapıldığından bahsedilmektedir.

Rekolte vaziyeti

Gün geçtikçe, 937 senesi rekoltesi hakkında daha etraflı, daha açık haberler alıyoruz. Buğday mahsulü hakkındaki ilk tahminler, doğru çıkmaktadır. Ticaret borsasına gelen malûmata göre, Anadolu ve Trakya'da yağmur vaziyeti, buğday ziraatı için pek müsaide gitmektedir. Konya ve civarında, yağmura çok ihtiyaç vardı. Bir kaç gün evvel buraya da yağmurlar yağmıştır.

Manisa ve civarında üzümler mahsulü geçen seneki kadar bol değildir. Maamafih bu muntakanın tütün mahsulü geçen seneden fazla olacaktır. Geçen sene tütün bol para ettiği için, köylü tütün ziraatine fazla ehemmiyet vermiştir. Bundan bağ sahipleri şikâyet etmektedir. Şikâyetin sebebi, amele ücretleridir. Ziraat işlerinde çalışan amele, ekseriyet itibarıyla tütün tarlalarında meşgul olmaktadır. Bu yüzden amele ücretleri artmıştır. Bağlarda mütehasşis amelelerin yevmiyesi 120 kuruşa kadar çıkmıştır.

Bugün bunların yanı başında, bağ sahiplerini, zürrai memnun eden yeni kanunlar çıkması, amele ücretlerinin tesirini unutturmaktadır. Bilhassa Ziraat bankasına olan borçların 10 senelik taksitlere bağlanması hakkındaki kanun, bütün memleket zürraını sevindirmiştir. Bir taraftan 937 senesinin bereketli bir sene oluşu, diğer taraftan, devletin zürrai himaye eden kanunlar çıkarması bu seneyi, Türkiye zürrai için en mesud bir yıl yapmaktadır.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde ihracat maddelerimizin vaziyetini şu suretle izah edebiliriz:

Buğday — Mersin yolu ile Suriye ve Filistin'e hracat yapılmaktadır. Ziraat bankası, yeni sene mahsulü için hazırlıklar yapmaktadır. Alıcılarımız arasında İsviçre ve Belçika da bulunmaktadır.

İstanbul piyasasında ekstra buğday 7 kuruştur. Yumuşak buğdayların kilosu 6 kuruşa 6 kuruş 10 para arasındadır. Yeni sene mahsul bol olacağı için, köylü elindeki malı piyasa merkezlerine sevk etmektedir.

Mısır — Fiatlerdeki yükseliş durmuştur. Ziraat bankası, Karadeniz piyasalarındaki ihtikâra mani olmak için, piyasadan mısır almaktadır.

Tütün — Piyasada durgunluk devam etmektedir. Yeni ticaret anlaşmalarından sonra, piyasanın tekrar canlanacağı ümid edilebilir. Bu ümidler tahakkuk etmezse, bu sene tütün para edecek diye fazla miktarda tütün eken zürra bundan zarar görecektir.

İhracat ufak partiler halinde devam etmektedir. Depolarda, işler azalmıştır. Ekseri depolar, ecnebi rejilerine olan teahhüdlerini bitirmişlerdir. Bunlardan Çekoslovakya'ya olan siparişler tamamlanmıştır.

Afyon — Uyuşturucu maddeler inhisarı direktörü Anadolu'daki seyahatlerine devam etmektedir. İnhisar idaresi henüz hiç bir yerden afyon almamıştır.

Balmumu — Piyasa durgundur. Bulgaristandan siparişler olacağına dair çıkan haberler henüz teyyüd etmemiştir.

Tiftik — Piyasadaki durgunluk devam ediyor. Maamafih, tiftik ticaretinin böyle durgun devreler geçirdikten sonra birdenbire canlı bir safhaya girdiği çok görülmüştür. Böyle hadiseler olduğu için, tiftik piyasasındaki bugünkü durgun manzardan üzülmeye lüzum yoktur.

Kaptiki tiftik mahsulü hakkında da henüz bir haber alınmamıştır.

Deri — Keçi derisi ihracat edilmediği için fiatler pek düşüktür. Bundan bir ay evvel 180 - 200 kuruşa kadar satılan oğlak derileri, şimdi 130 kuruştur. Maamafih deri piyasasındaki bu düşüklük deri fabrikalarını pek memnun etmektedir.

Meyva satışları

Bu sene bol meyva senesi olduğundan bahsedilmişti. Piyasada çilekten bol, başka bir meyva yoktur. Çileğin kilosu son zamanlarda, 20 kuruşa kadar düşmüştür. Toptan 10 kuruştur. Kiraz da ucuzdur. Fakat iyi cins mallara pek az tesadüf edilmektedir. İri taneli iyi cins mallardan Filistine birkaç parti gönderilmiştir. Çilek ihracatına, bugünkü şerait altında imkân yoktur.

Yağ fiatleri

Son bir hafta içinde, tereyağ fiatlerinde hafif bir düşüklük baş göstermiştir. Urfa yağlarının toptan fiatı 82 kuruştur. Fakat bunların ekserisi, buzhanelerde bekleyen eski mallardır. Fiatlerin düşmesine sebep Trabzon yağlarıdır. Son bir kaç gün içinde, Trabzon yağlarının mayıs yağları piyasaya gelmektedir. Bu yağlar, bu mevsimde yapılan en kokulu yağlardır. Toptan fiat 70 kuruştur.

H. A.

İki meşhur abidemiz

(Baş tarafı 8 inci sahifede)

Halbuki bir eserin kıymeti, yalnız plânile olmadığını söyleyen sayın münekkidim, Yeşilin kendinden evvel tatbik edilmiş olan plânını kale almayarak «onun hususiyeti çinileri ile, oymalar ile mükemmel surette süslenmiş olmasındadır. Bu âbidenin kıymeti onun süsündedir» diyorlar! Ayrıca «Yeşil cami» adlı küçük bir eserinde ise; «nakkaş Ali Timurlenk tarafından Semerkande görülen birçok âlimler, fadılar, mütefenninler arasında Türkistana götürülmüştür. Oradan âdetinde Bursadaki mükemmel eserini yapmıştır» diye bazı tarihî hakikatleri kaydediyorlar. Gene diğer bir eseri olan (Bursa rehberi) ne bakarsak aynen şu ifadelerini buluruz: «İlyas Ali tarafından Yeşil camide vücud getirilen tezyinat-tan, tavanları ahşap kısımlar, menhut kapılar en mükemmel eserlerdir...»!

Şu satırlar ki İlyas Alinin alelade, sadece bir nakkaş olmadığını, sanatta da çok yüksek bir bilgi taşıdığını temin eden vesikalaradır.

Meselâ; dört duvarla bir kubbenin tahdid ettiği çıplak bir boşluğu, mucizevi güzelliklere bürendürerek ona yaraşan bir âhengi bulduran bir sanatkarın her halde (İnşa ve bina) ilmine de vakıf olması lâzım gelmez mi?

Esasen eskiden «Hassa baş mimarları» muhtelif yapıcılık işlerinde, çalışmış, emekleri tecrübe edilmiş olan muktadir ustalara (bina ilminde) ehilirdi diyerek mimarlık ünvanı verirdi. Bu vesâikle sabittir. Her türlü hendesi tezyin, nakış ve nahit hünerlerinde kemale ulaşan İlyas Ali, her halde bir başkasının plân çizmesine müftekir olmadan bizzat bir binayı da vücuda getirebilir.

Nitekim kıymetli doktorun eserinde terennüm ettiği üzere (Yeşil cami) nin; «zarif bir biblio. Türk sanatının giranbaha bir pırlantası.. Bursanın nazarıfır bir mücevheri» olduğunu kendileriyle birlikte teslim ettikten sonra Yeşili; oymalar ile, tezyinat ile işliyen, onun bir biblio kadar zarif incelik ve güzelliğini meydana koyan kıymetli sanatkar nakkaş İlyas Aliyi, artık üstad bir mimar telâkki etmekte elbette haklıyız.

Birçok tanınmış mimarlarımız, müdekkiklerimiz de bu fikirdedir. Hocamız merhum Mimar Kemaleddin Bursa âbideleri hakkında Bursa salnamelerinin birinde Yeşili, İlyas Aliye veriyor. Muktedir mimarlarımızdan Necmeddin Emre; İlyas Ali, Yeşilin mimarı diyor.

«Sanat tarihi» müellifi Celâl Esad üstadımız da eserinde İlyas Aliyi Yeşilin mimarı gösteriyor.

Terbiyecî profesör İsmail Hakkı, nakkaş İlyas Aliyi, Türk mimarlarının ilk klâsik üstadı diyerek en başa alıyor. Ben de anlara iştirak ediyorum.

Mimarî tarihimize, yeni bir mimar adı getiren hacı İvaz paşaya gelince; bir taraftan (Rakımıhu ve nazımıhu) gibi Arabca kelimelerin mühem delâletlerinden istifade ederek bir paşaya mimarlık! İfade edilirken ötede üstadlığı ittifaka sabit olan nakkaş İlyas Aliden mimar vasfının esirgenmesi büyük bir haksızlıktır.

Biz sanat tarihimize eser bırakmış olanların sayısına ithhar ederiz. Yalnız dileriz ki mübhem, karanlık kelimelerin delâletlerinden değil hiç olmazsa meslekle alakadar kelimelerin sarahatine dayanılsın. Meselâ denilsin ki: Hacı İvaz; nakkaştı, Neccardi, Mermetciydi yahud da Tornacıydı! Çünkü nihayet bu ünvanlar, eski Türk mimarlarına verilmiş birer «Mimarlık» lâkabıdır.

Mimar
Kemal Altan

Eskişehirde AKŞAM neşriyatı

«Ses - Işık» müessesesinde satılır. «Akşam» gazetesine abone olanlara hususî tenzilat yapılır.

SARAY ve BABİÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 888

Said paşa, Abdülhamidi artık liberal bir siyasete sevk edemeyeceğini anlamıştı

Murad bey de bunlar gibi Ermeni meselesini umumî islahat esasından ayırmıyordu ve bu meseleyi Ermeni milletine hâs bir islahat meselesi gibi gören ihtilâlcileri ecnebi aleti adediyordu.

Ermeniler halden muztarib idiseler Türkler onlardan az muztarib değildiler. Türklerle «Ermeni milleti sadıkası» müveddet bozulmamalı idi. Bunun için iki unsur elele verip müsterek vatanda liberal bir rejim istihsaline çalışmalı idiler.

Murad bey temas ettiği Ermeniler ve ecnebler arasında bu fikirleri neşre çalışıyordu.

Murad bey bir defa siyasi ve iktisadi bir cephe arzeden Ermeni meselesi hakkında tedbir alınması için sadrazam Cevad paşaya müracaat etmişti. Cevad paşa kendisine şu cevabı vermişti:

— Şiddetli tedbirlerin zamanı değildir. Bilâkis devletin hayatını idame için her tarafı idare etmek vazifemizdir. (1)

Murad bey Cevad paşanın bu mülâkâta saraya ihbar olundu.

Murad bey yıldız çağrıldı. Vaziyet hakkındaki düşüncelerini arzetti. Fakat bunun hiç bir tesiri görülmedi.

Hükümet islahat yoluna gitmiyordu. Ermeni vakası olmuştur.

O akşam Murad bey evinde komşularından Nedim bey ile Rusya ordusundan kaçarak yüzbaşılığa mızraklı alayına kabul edilmiş iki kardeş Hasan ve Hüseyin beyler konuşurken o günkü «Ermeni hâdisesinin devletçe hasıl edeceği mazarratlardan bahs olunmuştu.

Hasan ve Hüseyin beyler ertesi günü yoldaşlarına bu sözlerden bahsederler. Mesele derhal jurnal edilir.

Nedim, Hasan, Hüseyin beyler tevkif olunur. İsticvaptan sonra Nedim bey serbest bırakılırsa da Hasan ve Hüseyin beyler Trabıusa ve Şama tebid edilirler. Murad beye bir şey denilmez. Ancak o bizzat mabeyine müracaat eder. Buna da ehemmiyet verilmeyiz; o da şikâyetlerini tekrar eder.

Bu arada hürriyet isteyen gençler tarafından İstanbul'da sokaklara yaf-talar, duvarlara, hattâ karakol duvarlarına kadar beyannameler yapıştırılıyor, camilere, vapur ve tramvaylara, tiyatrolara risaleler bırakılıyor.

Beyannamelerde (bütün Osmanlı milletleri kardestir. İstanbul kıtali bir lekedir. Bunu yaptıranlar Abdülhamid ile avenesidir. Padişah Türkleri barbar ve islahata muhalif göstermek istiyor. Yıldızın bu tuzağına düşmek için muhtelif Osmanlı unsurları birleşip hükümeti Hamidiyeyi yıkmaya çalışmaktadırlar. Mahvımızı istemiyorsak Türk, Rum, Ermeni, Arap, Kürd, Arnavut bütün Osmanlı unsurları birleşelim; hukukunuzu, hürriyetimizi elde etmeğe uğraşalım.) yolunda fikirler ve temenniler serdediliyordu.

Bu cüretler hükümetin takibatını arttırmakta olmasına rağmen Tıbbiyeden Kocamustafapaşalı Tatar İzzet, Tunah Hilmi, Ethem Ruhi, Rauf, Keçi Arif, Uzun Emlin, İbrahim Nazmi, Radoslu Süleyman efendiler gibi gençler faaliyet ve himmetinden biran hallı kalmıyorlardı. (2) Bir gün başmabeyinci, Murad beyi davetle mabeyinde büyük salonun bir köşesine çekti:

— Efendimiz ortalığın halinden merak ederek endişeye düşüyor. Şimdi iş yalnız Ermenilerde kalmıyor; gençler de yaf-talar yapıştırmaya, hünkârî tehdid etmeğe başlamışlar. Efendimiz buyuruyorlar ki:

(Gençler Murad beyi severler. Kendisinin bana sadık olduğunu da bilir. İstese hakikati öğrenip bana malûmat verebilir; yahut hiç olmazsa onları münasebetsizliklerden meneder. Hattâ kendisinin gençlerin reisi olduğunu bunların da onun teşvikile öteye beriyeye yaf-talar yapıştırdıklarını bana haber verdiler ise de ben inanamam.)

Bu bir hafiyelik teklifi idi. Murad bey:

— Efendimiz beni namussuz bilmek için henüz hak bulamamıştır! (Hakikati öğrenip bana malûmat verebilir) tabirinden beni âdi bir jurnalciğe davet manası çıkarmıyacağım.

Diğerlek düşündüklerini padişaha arz etmek vesilesi çıktığına hükmetti. Hokka, kalem istiyerek (kendisinin bir cemiyet reisi olmadığını, bir müverrih sıfatıyla memleket ahvalını, bunu mucib sebepleri taraftarlıktan, ihtirazdan azade olarak tasvir ve arz edebileceğini, padişahın teveccühü bedeline de olsa hakikatin söylenmesi zamanı geldiğine itikad eylediğini) yazdı. Kâğıdı alıp içeriye giden başmabeyinci biraz sonra döner:

— Yazsın, getirsin buyurdular.

Dedi. Bunun üzerine Murad bey saraydan çıktı, bir islahat projesi hazırladı. Sadarettin azlinden bir kaç gün sonra Said paşayı ziyarete gitti. Murad bey o günlerde Said paşaya karşı büyük bir takdir besliyordu.

Avrupalıya gittikten sonra Pariste (Le palais de Yıldız et la Sublime Porte) unvanile fransızca neşrettiği bir risalede (Türk liberal partisinin hakiki patriği) diye yadettiği Said paşa hakkında şu mütalealarda bulunmuştu: (Said paşa hini neşetinde liberal olmaktan ziyade otoriter idi. Mitat paşa ve taraftarlarıyla açığa mücadele etmişti. Bir hasım ile uğraşa uğraşa insan onu daha iyi takdir etmesini öğrenir. Said paşa da hasımının fikirlerini tetkik ede ede nihayet bunları kabul etti. Fakat bir defa gönül rızasıyla kabul ettikten sonra bu sahadan uzaklaşmak istemedi. Daha ziyadesini bile yaptı. Efendisini de kendisiyle birlikte sürüklemek istedi. Padişah liberal olan her şeyden çekindiği için meseleye ağıktan açığa yanaşmaya cesaret etmedi. Desise kullanmağı tercih etti ve saray adamlarının hamakatinden istifade ederek muvaffak oldu. Liberal siyasetin ameli lüzumunu padişaha şu muhakeme ve kıyas ile anlattı:

(Orta halli ve sade bir aileden yetişmiş olan Mitat paşanın popüler olması memleketin umumî menfaatlerine temas eden her şeye ilgi göstermesinden ileri gelmiştir; Osmanlı ülkesinin hakiki sahibi bütün müslimanların halifesi ve Osmahlıların padişahı umurun taaliisi ve terakkisi için tahakkuk ettirecek şekilde takib ederse her kiminle olursa olsun nisbet edilemeyecek derecede popüler olacaktır katiyyen şüphe edilemez.)

Abdülhamid haris idi. Said paşa onun bu zayıf noktasını bildirdi. Bu noktada işliyerek padişahı kendi fikirlerine imale ettirebilmişti. Said paşa mabeyin kamarillasınca tam bir saray adamı telâkki edildiği için kendisinden şüphe olunamazdı. Bunun için idi ki tahakkuk ettirilmeğe istenilen iş ameli bir hakikat şeklinde meydana çıkıncıya kadar muhalefet rahatça uyumuştur. Fakat uyanış deşetli oldu!

Sarayda her taraftan hücumlar başladı. Said paşa nankör, hilekâr ha-gelmeye istedi. O artık iş başına gelmemeli idi. Said paşa konağına mahbus gibi kaldı. Etrafı hafiyelerle kuşatıldı. Aksülâmel bütün kuvvetlerle Liberal siyasetin kazandığını mahva yürüdü.)

Murad beyin bu takdirleri Said paşanın hatıratında liberal siyaseti itizam ettiğini gösterdiği zamanlara masruf olmak lâzımgelir. Çünkü Said paşa on sene açığa kaldıktan sonra sadareti beşinci defa olarak ihraz ettiği sırada artık Abdülhamidi liberal siyasete imale edebilmek ihtimali ancak Murad bey gibi onu tecrübe etmemiş adamların dimağlarında yer tutabilirdi!

Said paşanın Murad beyin son ziyareti hakkında hatıratında verdiği malûmata göre:

(Arkası var)

(1) Murad bey: Le palais de Yıldız et la Sublime Porte.

(2) Miratı Mektebi Tıbbiye.

Malatya (Akşam) — Cumhuriyet okulu bir müsameri vermiştir. Yukarıki klise müsameriye iştirak eden talebeden bir grubu yerli kıyafetlerle gösteriyor.

Her Akşam
Bir Hikâye

Esrarengiz köşk

Yeni semtimize taşındığımız zaman komşular hakkında bize izahat verdiler. Tam karşımızdaki köşkte oturan pek ağır başlı bir profesördü. Onun yanındaki köşkün sahibi mütekaid bir hâkimdi. Profesör de, mütekaid hâkim de ciddilikten yana birbirlerine taş çıkıyorlardı. Profesörün gayet şişman bir karısıyla, son derece güzel bir baldızı vardı.

Bir gün evimin balkonunda oturuyorum. Elimde saçmasapan yeni gir kitaplarından biri var. Bunu okumama imkân olmadığı için etrafı seyrediyordum. Bir aralık, bir de baktım. Ciddi komşum profesör bahçesine çıktı. İki elini yere dayıyarak, yani kendisini dört ayaklı gibi yaparak bahçede furdönmeğe başladı. Hem dönüyor, hem de bir yavru kuzu gibi: — Meeee... Meeee... diye bağırtıyordu.

O kadar şaşırım ki tarif edemem. Ciddi komşum dört ayakla - tabii iki el - ve «Meee» diye bağırarak bahçeyi üç kere devretti. Ondandır içeri girdi.

Aradan yarım saat kadar geçti geçmedi. Bu sefer komşumun yüz kilo ya yaklaşan şişman karısı dışarıya fırladı.

Tipki kocası gibi iki elini yere dayadı, ve o da:

— Miyav.. miyav.. miyav...

Diye o iri vücutünden hiç ümid edilmeyen bir çeviklikle bahçede bir aşağı bir yukarı dolaşmağa başladı.

Âdeta gözlerime inanamıyordum. Haydi diyelim ki profesör fazla okumaktan sapıttı. Peki ama bayana ne oldu?..

Aradan bir müddet geçti. Artık balkondan içeriye girmeğe niyetleniyordum. İçeriye girmeye profesör gene bahçede...

Komşum yüksek bir ağacın üstüne çıktı. Boynunu ve kafasını öten bir horoz gibi sallıyarak:

— Öööööö...

Diye sanki kaç yıllık Denizli horozu imiş gibi öttü. Bu sefer ben fena halde müteessir oldum. Bıçare iyiden iyiye kaçırmıştı. Yazıklar olsun..

Komşum dört beş kere daha horoz gibi öttükten sonra içeriye girdi...

Tam yirmi dakika sonra bir de bahçeye baktım.. komşumun baldızı... Hem de ne kıyafetle?.. O fevkalâde nefis vücudüne gayet açık, kısa bir mayo giymiş, çiçekler arasında:

— Gıd.. gıd.. gıd.. gıd.. gıd.. gıd..

Diye dolaşmıyor mu?

Hay Allah müstahakımı versin.. ya bunların topu birden deli, yahut ben gördüklerimden biraz sonra delireceğim.

Bir müddet sonra komşuma bir misafir geldi. Baktım... Ciddilikten yana profesöre taş çıkartan mütekaid hâkim...

İçimden:

— Zavallı misafir, dedim, bütün ailenin çıldırdığını bilmiyorum... Elini kolunu sallıya sallıya müthiş bir timarhaneye girdiğinin farkında bile değil... Adamcağızı boğmasalar bari...

Doğrusu, merakla, heyecanla karşıki eve bakıyordum. Ses yok.. yarım saat bir şey çıkmadı.. tam yarım saat sonra bu sefer komşuya misafir, yani mütekaid hâkim fırladı. O da tipki ötekiler gibi iki elini yere koyup:

— Hav.. hav.. hav..

Diye cins bir kuru köpeği gibi bahçeyi dört döndükten sonra içeri girdi.

Hayretimden âdeta budalalaşmışım. Yanımda bu garib sahneleri benimle beraber seyreden amcam:

— Allah.. Allah... dedi.. bu kadar ciddi insanlar!.. Ne oldu bunlara?..

— Bilmem ki...

Amcam dehşetli bir adamdır:

— Ben dayanamıyacağım.. dedi, gidip hakikati anlıyacağım.. bakalım ne oluyor karşıda..

— Aman amca.. vazgeç... Seni boğarlar filân da... Tehlikeli iş bu..

— Ne olursa olsun.. o kadar merak ettim ki her tehlikeye rağmen gidip öğreneceğim.

— Sen bilirsin.. eğer tehlikeli bir vaziyet karşısında kahrısan bana seslen, imdadına koşarım...

Amcam böyle söyliyerek çıktı, gitti. Hani o gitti ama ben de amcamı salıverdiğime doğrusu pişman oldum. Ya zavallının başına bir felâket gelse?..

Amcam gideli bir saat olmuştur. Kulaklarım karşıki köşkte.. fakat öyle adam boğulmasına delâlet eden gürültü, bağırma filân yok..

Biraz sonra bahçede amcam... İki elini yere dayadı.. evet yanlış görmüyorum.. amcam iki elini yere dayadı ve bahçede bir Merzifon eşiği gibi:

— A.. İ.. A.. İ.. A.. İ..

Diye dolaşmıyor mu?.. Bağırıp ne olduğunu soracaktım.. lâkin hayretten âdeta dilim tutulmuştu. Soramadım..

Meraktan çıldıracağım.. bu sırada odaya babamın vekilharcı Abidin girdi. Ona:

— Aman Abidin.. dedim, git bak.. karşıda garib garib bazı haller oluyor.. amcam da gitti, merak içindeyim.. git işi öğren..

Abidin koştu, fakat gitti gelmez, gitti gelmez.. beş dakika, on dakika, bir çeyrek, yarım saat.. tam üç çeyrek sonra ne göreyim? Bizim Abidin bahçede.. ellerini yere dayadı. Bir öküz gibi etrafa:

— Böööv.. Böööv...

Diye bağırmıyor mu?

Karşıki köşk başının içinde bir esrar yatağı haline girdi. Nasıl girmesin ki oraya giden anıyıyor, giden böğürüyor, meliyor, miyavlıyor..

Nihayet Abidin gelebildi. İş sorudum:

— Bırak Allak aşkına, dedi, karşıki komşu dehşetli tavra meraklısı.. tavlayı da parasına filân oynamıyor. Yenilen kuzu gibi, eşek gibi, köpek gibi, kedi gibi bağırtıyor.. dedi.

Onları fena halde ayıpladım:

— Canım, dedim, ayıp değil mi?.. Koca insanlara yakışır mı bu?.. Gidip amcamı alayım..

Karşıki komşuya koştum.. herkes tavra ile meşgul beni o harikulâde nefis baldız karşıladı.

— Aman iyi ki geldiniz, dedi, herkes tavra oynuyor.. benim tavra eşim yok.. siz benimle oynarsınız değil mi?

Evde dört tavra varmış. Birini önüme açtı. Yarım saat sonra ben de bahçede at gibi kişniyordum.

Aksiliğe bakın ki esrarengiz köşkün bahçesinde ben at gibi kişner, etrafıma çifte atarken yandaki köşke o gün taşınan müdürü umumi benî penceresinden görmez mi?..

(Bir yıldız)

B O R S A

İstanbul 26 Mayıs 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	95,—	İş. B. Hamillne	9,80
Kuponsuz 1933		Müessis	77,—
istikrazı	95,50	T.C. Merkez	
Önitürk I	18,85,—	Bankası	88,—
» II	18,42,50	Anadolu his.	23,85
» III	18,35,—	Telefon	6,25
Müessis I	44,20	Terkos	10,50
» II	40,05	Çimento	13,65
» III		İtihatı değir.	10,—
İş Bankası	9,80	Şark	1,—

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,73,75	Prağ	22,73,93
Londra	623,50	Berlin	1,97,50
Nev York	79,—	Madrid	13,71,25
Milâno	15,06,—	Belgrad	34,48,25
Atina	97,65,—	Zloti	4,17,96
Cenevre	3,46,65	Pengo	4,00,16
Brüksel	4,69,96	Bükreş	107,93,90
Amsterdam	1,44,15	Moskova	23,92,50
Sofya	64,15,40		

15,000 liraya
satılık apartman

Kurtuluş tramvay caddesi üzerinde ve durak yerinde altışar odalı üç ve üçer odalı üç yani altı daireyi ve altında bir dükkânı muhtevi güneşli, havadar iyi bir apartman on beş bin liraya satılıktır. (Akşam) ilân memurluğuna müracaat. Telefon 24240

Radzo

27 Mayıs 937 Perşembe

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Şefik. 20 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından Arabca söylev. 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları (Saat ayarı) 21,15 Orkestra. 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23 Son

Ecnebi istasyonların bu akşamki en müntehep programı

Roma (421) saat 22 Mozart: «Fignonun düğünü» opera Nis (253) 22,45 Lecocq: «Kalb ve el» operet. Brüksel (484) 21 Massenet festivali. Kolonya (456) 21,10 Senfonik konser. Strassburg (349) 21,30 Orkestra ve solist. Sottens (443) 21,35 Konser. Lüksemburg (1293) 22,30 Senfonik konser. Berlin (356) 20,15 Beethoven: «Serenat» keman, viyola ve viyoloncelle. Varşova (1339) 22,30 Koro. Frankfurt (251) 22 Operet musikisi.

Dans musikisi

Varşova (1339) saat 22,30, Viyana (507) 23,30, Peşte (549) 24, Marsilya (400) 24, Londra (kısa dalga) 16,15, 24.

28 Mayıs 937 Cuma

İstanbul: Öğle neşriyatı — 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Radyo fonik komedi (Kadın İsterse) 20 Türk musiki heyeti. 20,30 Ömer Rıza tarafından Arabca söylev. 20,45 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları (Saat ayarı) 21,15 Orkestra. 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Kurtuluş caddesinde Necdet, Taksim: Nizameddin, Beyoğlu: Kanzuk, Yenisehirde Barınakyan, Bostanbaşıda İtimad, Galata: İsmet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Nesim Aseo, Eminönü: Yemişte Bensason, Heybeliada: Tomadis, Büyükdada: Merkez, Fatih: Şehzadebaşıda Asaf, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: Hülâl, Sarıyer: Osman Tarabya Yeniköy Emirgân Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Süleyman Receb, Kadıköy: Pazaryolunda Merkez, Modada Faik Iskender, Üsküdar: Ömer Kenan, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alevdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750	1450
3 AYLIK	400	800
1 AYLIK	150	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır

Rebiulevvel 16 — Ruzu Hızır 22
S. İsmak Çınar Öğle İkinci Akşam Yata:
E. 6,51 9,03 4,41 8,39 12,00 1,57
Va. 2,21 4,33 12,11 16,10 19,30 21,27

İdarehane: Babiâli civarı
Acımusluk So.
No. 13

KUBİLÂY HAN

Yazan: İskender F. Sertelli

No. 62

Saray zindanında yatan sabık İmparatorice Tiyen-Fo, Kora prensile el altından anlaşmıştı, fakat, nöbetçinin koynundan çıkan mektup bu sırrı meydana çıkardı!

Kubilây bu sözleri ehemmiyet vermemişti. O sabah avcılar erkenden hazırlandılar.. üç yüz kişilik bir kafiye halinde ormana daldılar.

General Liyo hakanın yanında al bir ata binmiş, hâssa zabıtları Kubilâyın etrafını sarmışlar.. yavaş yavaş ormanın içinden geçiyorlardı.

Kubilây o gün kaplan avına giderken, ihtiyar büyüü «Sahib» i de yanında götürüyordu.

Japon sihirbazı o yaşı kadar, vahşî hayvanların nasıl avlandığını görmemişti. Kubilây han kendisini cebren götürmemiş olsaydı, büyüünün ava gitmiye hiç te niyeti yoktu.

Yolda giderken, bir aralık general Liyo atını «Sahib» in yanına sürdü.

Kubilây han kaplan avcılığında mehareti olan zabıtlarla konuşuyordu.

General Liyo «Sahib» le görüşmek fırsatını bulunca, her şeyden ziyade ehemmiyet verdiği bir nokta üzerinde durdu:

— Bu avdan kazasız dönecek miyiz? dedi.

Liyonun zihnini, o gün sabahtan beri kuralıyan bu düşünce, saatler geçtikçe generalin ruhunu sıkmağa başlamıştı.

«Sahib» tereddütle cevap verdi:

— Ulu mabud ne isterse o olur.

— Ulu mabudun neler istediğini sen pek âlâ bilirsin, Sahib! Bizi biraz tenvir et.. hakan av meraklısıdır.. fakat, o, bu iklimi tanımıyor. Bu ormanda ilk defa ava çıkmıştır. Bugünü tehlikesizce geçirebilecek miyiz?

Sahibin kashları çatıldı..

Atını sürüp yürümek istedi.

İhtiyar sihirbazın generale müsbet veya menfi bir cevap vermek istemediği yüzünden okunuyordu.

Liyo ısrarla sordu:

— Neden cevap vermiyorsun? Biliyorsun ki, burada seni ben herkesten çok severim. Bana hakikati söylemekle, hakanımıza büyük bir iyilik yapmış olacaksın!

«Sahib» generalin ricasını reddedemedi.. atını generalin atına yaklaştırdı:

— Burası çok meşum bir ormandır, aziz general! ve bu ormanda yaşayan kaplanlar, ulu mabudun bekçileridir. Onlar, bu ormanı beklerler. Buradaki kaplanlar gerçi çok büyük ve çok sevimli olurlar.. fakat, onlara ok atan eller, muhakkak günün birinde veya hemen o gün ulu mabudun gazabına uğrar ve ölürler.

— Bu ormanın şeametinden, yola çıkmadan önce neden bahsetmedin?..

— Bunu hakana benden önce söyleyenler olmuş. Hakan: «Bu bir Japon masahıdır!» demiş.. gülmüş.

— Keşki bir kere de sen söyleseydin, Sahib!

— Hakani kendime güldürmek için mi?..

— Hayır. Kubilây hanın sana itimadı vardır. Oğlunun izini bulan, onu meydana çıkaran sensin! Böyle uğursuz bir ormana gitmekten de onu sen menedebilirsin!

— Buna teşebbüs etmeyi düşündüm. Fakat, çekindim.. cesaret edemedim.

General Liyo düşünmeğe başlamıştı.. av alayı gittikçe sıklaşan ormanın derinliklerine dalarken, birdenbire, en önde gözcülük yapan kaplan avcılarının düdüğü işitildi.. hâssa zabıtları bir çift kaplanla karşılaştıklarını bildiriyorlardı.

Kubilây han nihayet kaplan yuvalarının bulunduğunu görerek, sevinçle atını sürdü.. ileriye atıldı.. ilk kaplanı Kubilây han avlamak istiyordu.

★

Kubilây han, Tiho ormanında, kaplan avı münasebetiyle on beş günden fazla kalmıştı. Burada geçirdiği heyecanlı günlerin ve esrarlı hâdiselerin tafsilatını, büyük Moğol ordusunun Japonya dönüşünden sonra kendilerinden dinlemek üzere, biz şimdilik

Moğol ordusunu Japon sınırlarında bırakarak Pekin sarayına dönüyöruz.

Bölüm : 3

İmparatorice Gökçin'in
bir idam kararı!

«... Kubilây hanın eski zevcesi Tiyen-Fonun, imparatorluğu yıkmak için Kora prensi ile birleştiği meydana çıktığından, kendisi mahkemece idama mahkûm edilmiştir.»

Tiyen-Fonun yattığı zindanın kapısı önünde dolaşan nöbetçilerden biri, Koraya giden Tangutun adamıydı.

Nöbetçinin koynunda bir mektup vardı.

Tangut bu mektubu Tiyen - Foya elden göndermişti. Nöbetçi kapının açılmasını bekliyordu.. haremağası Tiyen-Foya yemek getirdiği zaman nöbetçi de zindana giriyor, sabık imparatorice yemek yerken başında bekliyordu.

Nöbetçi mektubu o sırada Tiyen-Foya verecekti.

Tiyen-Fonun talihi kararmıştı.. yıldızından ışık ve yardım görmüyordu..

Nöbetçi kapının önünde dururken, imparatorice Gökçinin adamlarından biri, nöbetçinin koynunda saklanan mektubun ucunu görmüş ve şüpheye düşmüştü.

Biraz sonra hâssa zabıtlarının zindan kapısı önünde yaptığı bir baskında bu mektup ele geçmiş ve nöbetçi ile birlikte imparatorice Gökçinin huzuruna çıkarılmıştı.

Tiyen-Fonun bir şeyden haberi yoktu.. zindanda günlerini sayarak, büyük ümit ve hayal içinde yaşıyor; her gün Tonguttan hayırlı haberler bekliyordu.

Tiyen-Fonun beklediği hayırlı haber nihayet gelmişti. Fakat, genç kadının talih yıldızı o kadar sönmüştü ki, bu haber tâ Koradan Pekin zindanının kapısına kadar geldiği halde bir türlü kendisine erişememişti.

Kubilâyın karısı nöbetçinin koynundan çıkan mektubu açtı, okudu. Bu mektupta çok açık olarak şunlar yazılıydı:

«Mağdur imparator..»

«Buraya geldiğim gündenberi Kora prensile anlaşmak fırsatını arıyordum. Nihayet dün kendisini emir ve arzularımı bildirdim.

Prens şimdi büyük bir sevinç ve ümit içinde sizden mektup bekliyor. Kubilây hanın şu sıra Pekinde bulunmayışı da plâmmızın kolaylıkla tahakkukuna yardım edecektir. Kora prensi hakan tahtına oturduğu gün, Semgaya da yol vereceğinizi ve onun yerine beni tayin edeceğinizi umuyorum...»

İmparatorice Gökçin bu mektubun sonunu okumağa lüzum görmedi.. buraya kadar okuduğu satırlar Gökçin beynini altüst etmişti.

Demek ki Kubilâyı tahtından düşürmek için el altından tuzaklar kurulmuş ve hakanın çok sadık bendesi olan Tangut ta Tiyen-Fonun melânetlerine alet olmuştu!

Gökçin naiblik sıfatından istifade ederek, derhal saray hâkimlerini topladı.. Koradan Tiyen-Foya gelen mektubu hâkimlere vererek:

— Bu kadının tahakkukunu sizden isterim!

— Dedî.

O gün sarayın içinde ağızdan ağıza dolaşan haberler bütün harem halkını heyecana düşürmüştü.

«— Kubilây hanı tahtından düşüreceklermiş!»

(Arkast var)

AKŞAM - SPOR

Amerikalı güreşçi bütün pehlivanlarımıza meydan okuyor

Cumartesi akşamından itibaren Taksim'de karşılaşmalar başlayacak

Pehlivanlarımızla karşılaşmak için şehrimize gelen Amerikalı ve Bulgar güreşçiler bu cumartesi akşamı Taksim stadyumunda müsabakalara başlayacaklardır. Güreşlere iştirak etmek üzere Türkiye şampiyonu Tekirdağlı Hüseyin, Türkiye ikincisi Mülayim, Arif, Yarımduya Süleyman, Molla Mehmed, Manisalı Rifat, Dinarlı Mehmed davet edilmiş ve hepsinden muvafakat cevabı gelmiştir. Bunlar ağır güreşçilerimizdir ve Cenubi Amerika'da dünya şampiyonluğunu kazanmış olan Joe Komar ile karşılaşacaklardır.

Son yapılan müsabakalarda derece alan Babaeski İbrahim, Gönenli Hamdi, Sındırgılı Şerif te diğer ilk Bulgar güreşçi ile karşılaşacaklardır.

Joe Komar nasıl bir pehlivandır?

Bu hafta yapılacak güreş müsabakalarına iştirak edecek cenubi pehlivanların başında Amerikalıların «Boğa» adını verdikleri, 118 kilo ağırlığında ve hayli iri bir pehlivan olan Joe Komar gelmektedir.

Cenubi Amerikada yapılan son müsabakalarda bütün pehlivanları yenerek şampiyon olmuş ve Cenubi Amerika hükümetleri tarafından konulan şampiyonluk kemerini kazanmıştır.

Hayatında hiç bir zaman dansıklı güreş yapmamış olan Joe Komarı bu yüzden Şimali Amerikadaki şampiyonluk müsabakalarına sokmamışlar, onun için kendisi Cenubi Amerikayı tercih etmiştir, deniliyor.

Menajeri eski dünya şampiyonlarından Stanislas Zepiskodur ve İstanbul'a beraber gelmişlerdir. Dün menajeri ile beraber matbamusı ziyaret eden Joe Komar şunları söylemiştir:

— Türk pehlivanlarının namını çok eskiden işittim. Türkiye'ye ilk defa geliyorum. Türk pehlivanlarının gerek mazide, gerek şimdi daima ciddi güreş yaptıklarını öğrendiğim için onlarla karşılaşmaya karar verdim. Ben de namdar bir pehlivanım. Kendilerini davet ediyorum. En ileri gelen bütün Türk pehlivanlarıyla boy ölçüşmeğe hazırım.

İstanbul'a geldiği zaman bana Dinarlı Mehmedden bahsettiler. Amerikadan buraya dönünce kendisinin Amerikada kazandığı muvaffakiyetlerden bahsetti. Ben kendisini orada gördüm. Üçüncü sınıf bir kaç pehlivan müstesna olmak üzere diğer pehlivanların hepsine mağlup olmuştur. Cim Londosa Detroit'de iki defa çarpmış, ikisinde de yenilmiştir. Kendisine güveniyorsa benim karşıma çıksın. Eğer on dakika dayanırsa 500 lira vermeğe hazırım.

Joe Komarın bu teklifi Dinarlı Mehmede bildirilmiş, köyünde bulunan Dinarlı da «İstanbul'a gelen cenubi güreşçilerle maç yapmaya amaç bulundugunu bildiririm» cevabını vermiştir.

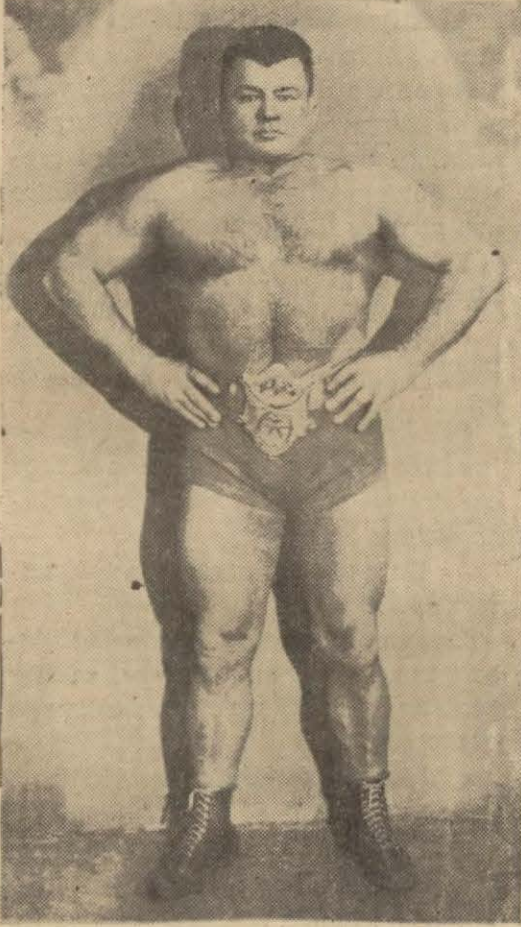
Bulgar güreşçilere gelince; Bulgar güreşçiler Deliormanda güreşe başladıkları için ağır güreşçilerimiz isterse yağlı güreşler de yapacaklardır.

Eski dünya şampiyonu Zepisko neler anlatıyor?

Üç defa dünya şampiyonluğunu kazanmış olan Stanislas Zepisko çok eski bir güreşçidir. Kendisi şimdi güreşi terketmiş, Joe Komarı yetiştirmiş ve onun menajerliğini yapmaktadır.

Birinci şampiyonluğu 1906'dır. O zaman Pariste Greko Rumen usulüne yapılan müsabakalarda kimseye yenilmemiştir.

1920'de Amerikada yapılan şampiyonluk müsabakalarında dünyanın

Amerikalı Joe Komar

üç büyük pehlivanı olan Co Steker, Levis ve Kadaki yenerek ikinci defa dünya şampiyonluğunu kazanmış, 1925'de Levisin ikinci defa sırtını yere getirerek gene şampiyon olmuş, nihayet 1926'da yaşça kendisinden çok genç olan Co Steker'e mağlup olarak dünya şampiyonluğunu kaybetmiştir. Zepisko bizim Filiz Nurullah, Kurddereli, Koç Mehmed, Madralı Ahmed gibi bütün dünyaya şöhret salmış pehlivanlarımızla da güreşmiş, onlarla uzun müddet düşüp kalkmış, hattâ bu yüzden türkçe de öğrenmiştir. Zepisko eski Türk pehlivanları için şunları söylemektedir:

— O zamanlar Türk güreşçileri bütün dünyaya meydan okuyorlardı. Hepsini ekstra sınıfa dahil idiler. Zaten bütün dünyada güreşe alâka uyandıran, yenmek hırslını aşılın onlar olmuştur. Dolaylıkları yerlerde karşılaşma çıkan her pehlivanı yenerek on-

ları fena vaziyete sokuyor, bu da onları daha çok çalışmaya sevk ediyordu. Bir türk pehlivanını yenmek her millet için kazanılması müşkül bir şerefti. Ben Filiz Nurullah, Koç Mehmed, Kurddereli ile güreştim. Çok çetin adamlardı.

Zepiskoya «onları yenidiniz mi?» diye sorduk. Gülererek:

— Bu güreşlerden aldığım neticeleri unutam, dedi. Sonra Kurddereliye ve Koç Mehmede ait bazı hatıralarını anlattı:

— Koç Mehmed Parise geldiği zaman büyük bir heyecan uyandırdı. Kendisi ufak tefek bir adamdı. Fakat ufaklığına rağmen, onu hiç kimse yenemiyordu. Dağ gibi pehlivanları yere vurdukça hayret artıyordu. Nihayet hakem heyeti ona birinci mükâfatı vermeğe utandılar, ikinci derece mükâfatını aldı.

Kurddereli Pariste dünyanın en korkunç pehlivanı addedilen Hintli Gulam ile çarpıştı. Kurddereliyi trenden inince, dinlenmesine vakit bırakmadan hemen ringe soktular. Mücadele tam iki saat sürdü. Netice alınmadı. Maç berabere bitti. İkisi de birbirinden yıldı için bir daha karşılaşmadılar.

Antonyo Piyer isminde bir Rum Kurddereliyi ilk defa Amreikaya getirdiği zaman Şikagoda Peterson isminde bir pehlivanla karşılaşmaya karar verdiler. Kurddereli etraftan hile sezerek «parayı peşin almadan ringe çıkmam» dedi. Nihayet 500 dolar verdiler. Güreş başladı.

Kurddereli ringe girer girmez Peterson'a bir elense yaptı, ne olduğunu anılamayan zavallı Peterson ring zemininden bir metre yüksekte olmak üzere hattı müstakim istikametinde uzakta ileride halkın üzerine düştü ve bir daha ringe gelemedi.

Şimdi Türk pehlivanı diyince aklıma derhal Kurddereli, Koç Mehmed gelir.

110 kilo ağırlığında olan Zepisko prensip itibarıyla güreşi bırakmış olmakla beraber eğer memleketimizde kendisiyle güreşmek isteyen olursa bu maçı kabul edeceğini söylemektedir.

Alman boksör kendi gölgesile karşılaşmak üzere 18000 lira sarfediyor

Amerika boks organizatörleri, ağır siklet dünya şampiyonu Braddock ile Alman boksör Schmeling arasında 3 haziranda şampiyonluk ünvanı için Nev-York'ta bir maç tertip etmişlerdi. Bu hususta kontralar yapılmış, imzalanmıştı. Fakat sonradan Yahudilerin bu maçı boykot yapacakları bahaneyle organizatörler caydılar. Alman boksör elinden geldiği kadar uğraştı, Braddock ile organizatörleri sözlerini tutmağa davet etti, gazetelerde yazdı, çizdi, meydan okudu, tehdid etti, para vadetti. Karşı taraf aldırış etmedi ve maçın yapılmıyacağını ihsas ederek dünya şampiyonu ile zenci boksör Joe Louis arasında 22 haziranda başka bir maç tertip etti.

Nev-York'tan bildirildiğine göre Schmeling bütün bunlara rağmen, 3 haziranda maç yapılacağı gibi idmanlarına devam etmektedir. Habuki, dünya şampiyonu Braddock 3 haziran günü, yukarıda yazdığımız gibi zenci Joe Louis ile yapacağı maça hazırlanmak üzere Şikago civarında bulunacaktır.

Schmeling dört kuvvetli boksöre antrenman yapmaktadır ve bunların her birile şimdiye kadar altışar maçtan yirmi dört maç yapmıştır.

Alman boksörün antrenörleri, şimdiki formile dünya şampiyonunu bir kaç dakika içinde nakavt edeceğini iddia etmektedirler.

Schmeling, 3 haziranda hakikaten dünya şampiyonile karşılaşacağını gibi hareket etmekte, her sabah yürüyüş yapıp, ciddi bir rejim takip etmektedir. Schmeling 2 haziranda Nev-York civarındaki hususi antrenman kampında kalacak ve 3 haziran günü Nev-York'a gidecektir.

O gün saat 14'de tartılmak üzere Nev-York boks komisyonuna, saat 20,30'da da maçın yapılması lazımı gelen Madison Square'e giderek maç kıyafetine girecek, bandajlarını saracak ve ringe çıkacaktır.

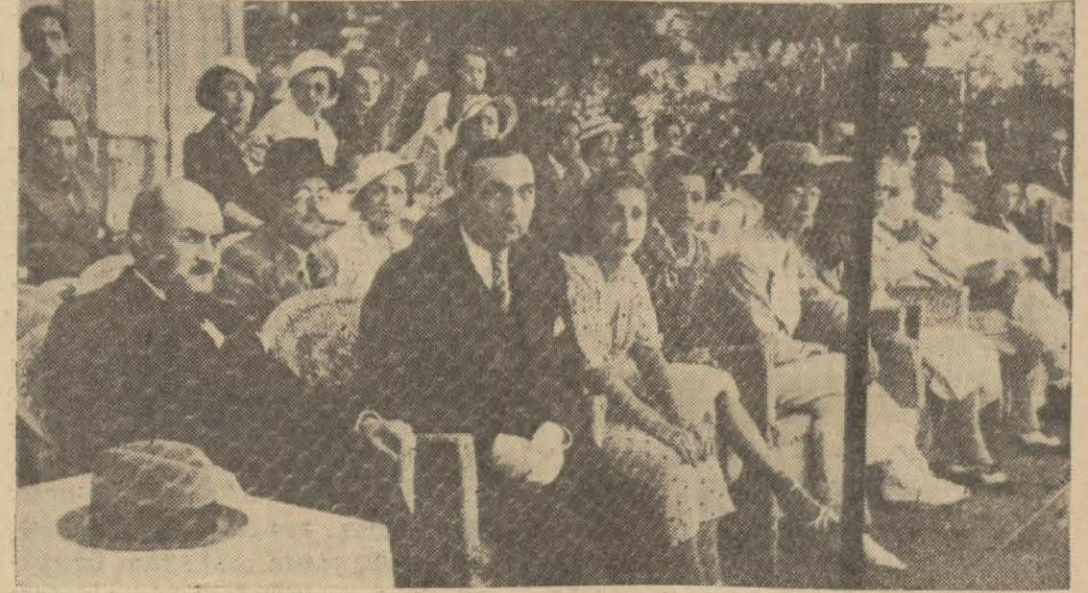
Orada yüzlerce Alman tarafından alkışlanacak, fakat karşısında rakip bulamayacaktır. Ondan sonra, Braddock'un maça gelmediğini tesbit ettirerek evine dönecektir.

Schmeling bu seremoniyi yapınca kadar bizim paramızla 18000 Türk lirası sarfetmiş olacaktır.

Alman boksörün bu suretle hareket tasavvuru, ihtimal, dünya şampiyonu ve organizatörler aleyhine dava açmak ve belki de kendisini Amerikalılarla rağmen dünya şampiyonu ilan etmek içindir.

Akşam Tenis turnuası

İki senedir büyük rağbet gören Akşam Tenis turnuası 12 haziranda Dağcılık klübünde başlıyor

Geçen seneki turnuada mümtaz seyirciler

Tenis, bu güzel ve kibar spor, memleketimizde seneden seneye yayılıyor, tanınıyor ve seviliyor. Her yaşta insanların yapabileceği bir spor olan tenis, bugün dünyanın her köşesinde aynı alâka, aynı hararetle oynanmakta ve seyretilmektedir.

Bizde yeni şampiyonlar yetişmemesine rağmen oyuncu adedi, ve rağbet nisbeti hissedilir derecede artmaktadır. Turnualar tertibi, oyuncular teşvik, maruf ve sıvrılış cenubi oyuncuları celb gibi hareketler, yeni Türk şampiyonları yetiştirmek için en kestirme ve müessir yoldur.

«Akşam» in iki senedir teşvik ettiği bu turnua ile memleket tenisi ne en fazla yardım etmiş bir unsur olmuştur.

Evvelki sene Ankaradan Frank Akşamın kupasına ilk defa ismini yazdırmak şerefini kazanmıştı. Frankın güzel oyunu, variy ve komple stili, ha-

lâ hepimizin hatırladığıdır. Bu sene Karakaşa beraber Akşam turnuasının finalini oynayacak olan Frank «Wimbledon»da bir turnuada kardöfinala çıkabilmiş bir oyuncudur. Onu her halde zevk ve alâka ile seyredeceğiz.

Mevsimin ilk büyük maçına İstanbullu teniscilerin ne vaziyette gireceklerini kestirmek mümkün değildir. Önümüzdeki 15 gün zarfında her halde formlarını bulacaklardır.

Geçen senenin galipleri İzmirililer bu sene ancak yaz ortalarında burada göreceğiz. Onlar şimdi, Ankaralılarla karşılaşmak için hazırlanıyorlar. Yani «Akşam» turnuası finalistleri, karşılarında İzmirli maç yaparak gelen tam formda iki Ankaralı oyuncuyu (Frank ile Karakaş) karşılarında bulacaklardır.

Başka bir yazı ile daha muvassal malumat vereceğiz — V. A.

Avrupa güreş şampiyonluğu

Devam eden müsabakalarda Şimal memleketlerine en büyük rakib olarak Alman'arla İtalyanlar görünmektedir

Fransada yapılmakta olan Greko-Rumen Avrupa şampiyonasının ilk neticelerini okuyucularımıza vermiştik. Bugün de, ondan sonra yapılan maçların neticelerini yazıyoruz:

İkinci tur

Orta siklet: Krysmadky (Polonya), Kozolis (Letonya)yı 9 dakika 55 saniyede tuşle; Mati (Estonya), Handl (Çekoslovakya)yı sayı hesabı; Schweikert (Alman), Bouazzat (Fransa)ı sayı hesabı; Johansson (İsveç), Galegatti (İtalya)yı 5 dakika 5 saniyede tuşle; Portengen (Holanda), Dhodt (Belçika)ı sayı hesabı; Cocos (Romanya), Vogel (Avusturya)ı 2 dakika 20 saniyede tuşle yenmişlerdir.

Yarım ağır: Harma (Finlandiya), Alermyer (Avusturya)ı 2 dakika 22 saniyede tuşle; Neo (Estonya); Pelletier (Belçika)ı 8 dakika 12 saniyede tuşle; Silvestri (İtalya), Vermesch (Fransa)ı 7 dakika 20 saniyede tuşle; Seclenbinder (Almanya), Kundsen (Norveç)ı 2 dakika 45 saniyede tuşle; Pelikan (Çekoslovakya), Metzner (Yugoslavya)ı sayı hesabı; Jensen (Danimarka), Vrees (Hollanda)ı sayı hesabı; Akerlind (İsveç), Kalnis (Letonya)ı sayı hesabı mağlup etmişlerdir.

Ağır: Gehring (Almanya), Larsen (Danimarka)ı bir dakikada tuşle; Palusalu (Estonya), Bobis (Macar)ı sayı hesabı; Klapush (Çekoslovakya), Pietag (Letonya)ı sayı hesabı; Herland (Fransa), Sharlier (Belçika)ı 9 dakika 5 saniyede tuşle yenmişlerdir.

Üçüncü tur

56 kilo: Svensson (İsveç), Tojar (Romanya)ı sayı hesabı; Bertoli (İtalya), Mucinieks (Letonya)ı sayı hesabı; Pertunen (Finlandiya), Johansen (Danimarka)ı sayı hesabı; Herbert (Almanya), Abramovitch

(Fransa)ı sayı hesabı; Nic (Çekoslovakya), Sikk (Estonya)ı 9 dakika 58 saniye tuşle yenmişlerdir.

61 kilo: Volgt (Danimarka), Kaaramae (Estonya)ı 6 dakika 30 saniyede tuşle; Schwarzkopf (Almanya), Liverini (İtalya)ı 12 dakika 55 saniyede tuşle; Philapamaki (Finlandiya), Fecske (Macar)ı sayı hesabı; Karlsson (İsveç), Brdek (Çekoslovakya)ı 7 dakika 40 saniyede mağlup etmişlerdir.

66 kilo: Kalmis (Letonya), Hollermann (Avusturya)ı 7 dakika 35 saniyede, Koskela (Finlandiya), Vali (Estonya)ı sayı hesabı; Vaissier (Fransa), Jaros (Çekoslovakya)ı sayı hesabı; Olafsson (İsveç), Greonveld (Hollanda)ı 1 dakikada tuşle; Weikert (Almanya), Borlovan (Romanya)ı 5 dakika 30 saniyede tuşle; Kurland (Danimarka), De Philippo (İtalya)ı sayı hesabı yenmişlerdir.

72 kilo: Schafer (Almanya), Puuseff (Estonya)ı sayı hesabı; Svedberg (İsveç), Tozzi (İtalya)ı 5 dakika 3 saniyede tuşle; Larsen (Norveç), Virtanen (Finlandiya)ı 11 dakika 30 saniyede tuşle; Zvonar (Çekoslovakya), Costadot (Belçika)ı 4 dakikada tuşle; Massop (Hollanda), Rieder (İsveç)ı 40 saniyede tuşle yenmişlerdir.

79 kilo: Gallegati (İtalya), Krysmadky (Polonya)ı 4 dakika 10 saniyede tuşle; Mati (Estonya), Kozolino (Letonya)ı sayı hesabı; Schweikert (Almanya), Portengen (Hollanda)ı tuşle; Johansson (İsveç), Cocos (Romanya)ı 1 dakika 45 saniyede tuşle yenmişlerdir.

Bütün bu güreşlerde şimal memleketler güreşçilerine en tehlikeli rakip olarak Alman ve İtalyan güreşçiler görünmektedir.

Bütçe müzakeresi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Musiki ve beden terbiyesi

B. Osman Şevki (Konya) musiki ve beden terbiyesi bahislerini ele aldı: — Musiki inkılabında Avrupada olduğu gibi değil, kendi benliğimize uydurarak almak lazımdır. Garp musikisi bizim için bir ölçü olabilir. Fakat bu musikinin nağmelerini aldığımız takdirde milli musikimizi kaybetmiş oluruz.

B. Osman Şevki, ilk mekteplerimizdeki talebelerimizin ekserisinin teneffüs cihazlarının bozuk olduğunu nazarı dikkati celbederek Avrupa'da olduğu gibi memleketimizde de muayene merkezleri açılmasını istedi.

Adabi muâşeret bilgisi

Bayan Meliha, mektep talebelerine kültür ile beraber verilecek sosyal bilgiler bahsine temas etti. Talebelerin yemek masasından sinema salonlarına kadar günün her saatinde muâşeret hususunda büyük noksanlıklarının görüldüğünü söyledi. Bu bilgileri çocuklarımıza, gençlerimize öğretmediklerimizden onların büyüklüğünü saymadıklarını, sokaklarda yürümesini, otomobillerde, otobüslerde, tramvaylarda oturmasını, konuşmasını bilmediklerini söyledi.

— Bu bilgileri vermek aile kucağından başlar. Buna eminim. Aileler de bunu veriyorlar. Fakat mekteplerimizde bunların işletilmesi şarttır. Gerçe hocalar bununla ders saatleri haricinde meşgul oluyorsa da kâfi gelmediğini görüyoruz. Muâşeret bilgisi ders programları içine konulmalıdır, dedi.

Eski bir maarifçi olan bayan Melihanın bu sözleri alkışlarla karşılandı.

B. Kâzım Nami, maarif vekâletinin köylünün kültür seviyesini yükseltmek için bulduğu yeni tarzın muvaffakiyetli neticeler verdiğini söyledikten sonra, Türk çocuklarının yabancı mekteplerinin ilk kısımlarına devam etmemeleri hakkındaki memnuniyetin eenebi orta mekteplerde de teşmilini istedi.

Not vermeden şikâyet

B. Kılıç Hakkı kendisinden evvel söz söyleyen hatiblerin ve bilhassa bayan Melihanın içtimaiyata taallük eden fikirlerine tamamilen iştirak ettiğini söyledikten sonra, liselerde moral cihetini teşrih etmek istemem. B. Saffet Arıkanın dikkatini celbetmek isterim. Lise talebelerini hiç olmazsa birer sıhhi muayeneden geçirsinler.

B. Kılık Hakkı, muallimlerin not verme usullerinden şikâyet etti. ve mektep talebelerinin hangi mekteplere devam ettiklerinin anlaşılması için yaklarında mekteplerinin adı ve formlarının bulunmasını istedi.

Üniversitede imtihan

B. Emin, İstanbul üniversitesinde talebelerin imtihanları meselesini mevzuu bahsetti. Üniversite talebelerinin çok sıkı imtihan şartlarına tabi tutulduğunu söyledi. Bu hususta izahat verdi. Misal olarak Ankara ve İstanbul hukuk fakültelerini mukayese etti. Bugün Ankarada lisan imtihanı olmadığını ve kendisinin baskın adını verdiği deneme imtihanı da olmadığını söyledi ve bu vadede bazı izahat verdikten sonra dedi ki:

— Eğer İstanbuldaki usul doğru ise, Ankarada neden tatbik edilmiyor. Ankaradaki kâfi ise İstanbuldakiler nedne bu kadar tazyik ediliyorlar.

B. Saffet Arıkanın beyanati

B. Saffet Arıkan kürsiye gelerek izahat verdi. Maarif vekâleti bütçesinde bu sene 2 milyon 300 bin lira bir fazlalık olduğunu ve bütçenin her sene otomatik bir şekilde artacağını söyledi ve ezcümle dedi ki:

— Geçen sene talebe adedi 680 bin iken bu sene 736 bindir. Bu fazlalık orta mektep ve liseieri zorluyor. Muallim ihtiyacı artıyor.

Dedikten sonra fazla paranın bu sene kadroya girecek muallim maaşlarıyla ile memur ve muallim ücretleri ve inşaat parası olduğunu söyledi.

Talebe sayısı artıyor

Maarif vekili, yüksek mekteplerde

devam eden talebe sayısının geçen sene fazla olduğunu, yatılı talebe sayısını artırmak için de Evkaf tarafından başlanıp ta tamamlanamayan bınanın vekâletçe satın alınarak pavilyon haline konulacağını söyledikten sonra orta mekteplerden bahsetti ve bu arada geçen sene 72 bin kütür olan orta mektep talebesi sayısının bu sene 90 bin kütura çıktığını, orta mektepler için üç esasa istinad ettiğini ve bunların da muallim, bina, kitapların tanzimi ve program olduğunu anlattı.

Halkımızın mektep yaptırmaktan asla çekinmediklerini söyleyen B. Saffet Arıkan, tedkik seyahatinden dönen B. Rıdvan Nafizin gittiği yerlerden yüz binlerce liralık inşaat vaadi aldığını bildirdi.

Nafia bütçesi

Nafia Vekâleti bütçesinin heyeti umumiyesi hakkında söz alan mebuslardan bayan Fatma (Edirne) en çetin meseleleri kolaylıkla başaran Nafia Vekilinden, Meriç nehrinin zaman zaman taşarak yaptığı tahripin önüne geçmek için ne düşünüldüğünü öğrenmek istediğini söyledi ve bu hususta verdiği izahat meclisçe alkışlandı.

Buğday, arpa nakliyatı

B. Emin Sazak (Eskişehir) buğday ve arpa nakliyatında alınan ücretlerin pahalılığından şikâyet etti. Bu hususta uzun boylu izahat verdi. Mehmed Sümer dedi ki:

— Ankara istasyonu önündeki alanda gençlik parkı yapılacaktı. Bilmiyorum, neden yapılmadı. Acaba bunun için geçen sene bütçesine konulan tahsisat sarfedilmiş midir.

Nafia Vekilinin beyanati

Nafia Vekili B. Ali Çetinkaya: — Nafia Vekâleti âmmeye işlerle alakadardır. Münakalâta dair olan yollarla, gerek şimendifer, çöşe, gerek hava münakalesi dolayısıyla sureti umumiyyede memleketin umrannı üzerine almış bir vekâlettir. Dedikten sonra demiryolu, köprüler hakkında uzun uzadıya izahat verdi ve 225,000 lira sarf ile Silifkede Göksuyun ıslah edilerek 15 bin hektar erazinin sulanacağını söyledi ve su meselesi üzerinde uzun izahat verdi.

B. Ali Çetinkaya Sivas - Erzurum demiryolundan bahsederek fevkalâde bir arzı olmasa 939 senesi yılılünde Erzuruma varılacağını söyledi.

İktisad bütçesi

İktisad Vekâleti bütçesinin heyeti umumiyesi hakkında ilk söz alan B. Berç Türker ezcümle dedi ki:

— İngiliz iş adamlarının memleketimizle alakadar olmaları, bu alkanın neticesi olarak Karabük demir ve çelik fabrikalarının küşadi, Hollandalıların dahi memleketimizde iş yapmak arzusunu izhar etmeleri Cumhuriyet Türkiye'sinin harici siyasette olduğu gibi ekonomik sahalarında da mazhar olduğu muvaffakiyetlerin canlı bir delilidir.

Türkiyeyi yarım müstemleke olmaktan kurtarmak için B. İsmet İnönü hükümetinin tatbik ettiği sanayileşme programının ilk safhalarında kontrolsüz hareket edilmek yüzünden husule gelen zararları mevzuubahs eden B. Berç Türker sanayi işlerindeki kontrolün artırılmasında bilhassa ısrar etti ve dedi ki:

— İzmitte ilk açılan kâğıd fabrikasının işletilmesi işinde müteyakkız bulunmalıyız. Daha bu fabrikanın nasıl yürüdüğünü görmeden ikinci bir fabrika kurmağa teşebbüs ediyoruz. Kâğıd imali için elzem olan mevadiptidaiye memleketimizde mevcud mudur? Değilse bunları hariceten kolaylıkla tedarik edebilecek miyiz.

İstihsalâtı arttırmak

B. Berç Türker istihsalâtı arttırmak için yeni tedbirler alınıp alınmadığını sorduktan sonra:

«Dışarıdan para girmesine çok çalışmalıyız ve çok kazanabilmeliyiz» diyerek sözlerine nihayet vermiştir.

B. Şemseddin Sivas Bu günün iktisadi işlerinin dünkü iktisadi işle-

rine benzemediğini anlattıktan ve iktisad vekâletinin göğsümüzü kapatacak bir şekilde ilmi ve teknik bir vaziyet aldığını söyledikten sonra ezcümle demiştir ki:

— Ben öyle görüyorum ki, iktisad vekâletinin hayat pahalılığını ucuzlatmak için hiç bir salâhiyeti yoktur. Bu iş kendi haline bırakılmıştır. Bu hususta iktisad vekâletine salâhiyet verilmelidir.

İktisad memurlarını İktisad Vekâleti tayin etmelidir

B. Şemseddin, nasıl ki belediye ve muhasebe hususiyelerde çalışan tabibler sıhhiye vekâleti tarafından tayin ediliyorsa bu yerlerdeki iktisad memurlarının da iktisad vekâleti tarafından tayin edilmesini istedi:

— Memleketin iktisad işleri iktisad vekâleti muhahhasları tarafından görülmelidir. dedi ve sözlerine şunları ilâve etti:

— İstanbul belediyesinde bir iktisad müdürü vardır. Bu ne yapıyor. Zaten ne yapabilir ki... Çünkü memleketin umumî iktisad vaziyetine vakıf olacak bir vaziyette bulunmuyor.

İktisad vekilinin beyanati

İktisad Vekili B. Celâl Bayar söz alarak evvelâ Vekâletin vücade getirdiği malî müesseselerin kontrolü meselesini mevzuu bahsetmiş ve bunun çok mühim ve esaslı olduğunu kaydederek demiştir ki:

— Denildiği gibi, vücade getirdiğimiz müesseselerin idare tarzlarında, daha doğrusu mürakabe şekillerinde ittihad yoktur. Birinin mürakabesi başka, diğerinki başkadır. Bunlar doğrudur. Fakat işlerin bizatihi tekâmül halinde olmasından ileri gelmektedir.

Devlet sermayesi ile teşkil edilmiş millî müesseselerin divanı muhasebat mürakabesine tabi olması lâzım mıdır, değil midir? Tabi olduğu takdirde şekilleri nasıl olmalıdır. Bu bütün dünyada yürütülen bir dava halindedir. Şimdi devletler bünyesinde sinai, ticarî teşekküller vücade bulamaz, nazariyesi bugün tamamen değişmiştir. Bizde devletçilik prensibi hâkim olduğundan bu nazariyenin aksine olarak devletin bünyesinde sinai ve ticarî müesseseler vücade bulmuştur.

B. Celâl Bayar, bu hususta bazı izahat verdikten sonra bu müesseselerin mürakabesinden şahsen mesul olduğundan demiştir ki:

— Benim arzu ettiğim mürakabe teknik mürakabedir.

B. Celâl Bayar, bu hususta Vekâlette bir dosya vücade getirdiğinden, Avrupada, Amerikada divanı muhasebatı ait mürakabe usullerini, devlet sermayesiyle vücade getirilmiş ticaret müesseselerinin nizamnamelelerinin, kanunlarının bir küll halinde bulunduğunu kaydetmiş ve beşeriyetin devletçiliğe doğru bir istikamet aldığını söyleyerek bu vadede bazı izahat verdikten sonra demiştir ki:

— Başka memleketlerde şöyle imiş, böyle imiş. Bütün bunlardan sarf-nazar ediyorum. En büyüğümüzün dediği gibi biz bize yeteriz. Bunlar için de elimizde bir ayna vardır. O da Partimizin programıdır.

B. Celâl Bayar, maden arama enstitüsünün etüdleri hakkındaki raporunu okudu. Ve memleketimizde yapılan maden arama işinden alınan neticeleri anlattı.

Zarar gören tüccarlar

Vekil, muhtelif bahislere temas ettikten sonra frangın sukutundan zarar gören tüccarların zararlarının pek yakında telâfi olunacağını söyledi.

Türk - Alman ticaret münasebatı

B. Celâl Bayar, Almanlarla ticarî münasebetlerimize temas ederek dedi ki:

Alman bankalarında 37 milyon lira paramız vardır. Almanyada hesaplarımız borsa aksine olmuştur. Tedbirler aldık, Almanlarla bizzat teması oldu, kendilerine teklifler yaptım. Tekliflerimiz, Alman hükümetinin elindedir. 3 temmuzda bir ticaret heyetimiz Berline gidecektir. Yeniden müzakerelere başlayacağız.

Ziraat kombinaları için hazırlık

Her bölgeye bir radyo alınacak köylüye filimler gösterilecek

Ankara 26 (Akşam) Ziraat vekâleti kombinalar direktörlüğünün 1937 kadrosu hazırlanmıştır. Merkez tedkik ve idare büroları, mıntakalar tedkik teşkilâtı namı ile üç kısma ayrılan kombinalar direktörlüğün yeni kadrosu lüzumu kadar makine, su işleri mütehassısı, fen memuru, makinist, usta, traktörücü ve doktoru ihtiva etmektedir.

Kombinalar, mıntakalarında bulunan köylülerin bütün ihtiyaç ve işlerle uğraşacaklardır. Kombinaların mıntaka kadrolarında bulunan mütehassıslar köylüye buğday ıslahı için cins tohum verecekler, bağcılık, meyvacılık, arıcılık, tavukçuluk, hayvancılık etrafında köylüyü tenvir edeceklerdir.

Her bölgeye bir radyo alınacak ve ayrıca köylüye yarayacak filmler getirilerek gösterilecektir.

Ayrıca her bölgede ihraç meyvası yetiştirmek üzere bir fidanlık kurulacak ve köylüye damızlık hayvan tevzi olunacaktır.

Bu harman mevsiminde faaliyete geçirilmek üzere olan 100 kombinaya aid traktör ve harman makineleri hazırlan ayı sonlarına doğru teslim edilecektir. Bu 100 kombine Ankara vilâyeti dahilindeki köylerde kurulacaktır. Kombinalar temmuz ayı sonunda faaliyete geçecek ve ilk iş olarak köylünün harmanını yapacaktır.

Cumhuriyet Merkez bankası

İstanbul şubesi müdürlüğü

Ankara 26 (Akşam) — Cumhuriyet Merkez bankası muhasebe umum müdür B. Mahmud Nedim, İstanbul şubesi müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Tatlıcı dükkânından para çalanlar mahkûm oldular

On beş gün kadar evvel bir gece Şehzadebaşında tatlıcı Abdülkadirin dükkânına girerek kasasını açıp 450 lirasını çalmaktan suçlu Abdülcelil, Emin ve Müştak adlarındaki üç gencin muhakemeleri dün birinci ceza mahkemesinde bitirilmiştir.

Muhakeme neticesinde hırsızlık suçları sabit olduğundan bunlardan Emin ile Müştakin ikşer buçuk sene, Abdülcelilin de dört sene üç ay müddetle hapislerine karar verilmiştir. Suçluların çaldıkları paralarla satın aldıkları fotoğraf makinesi, elbise ve saire gibi eşya da geriye alınacaktır. Tevkifhanede bunların üzerlerinde bulunanlar muhafaza altına alınan eli liranın kendisine verilmesi için de davacı Abdülkadir isterse hukuk mahkemesine müracaat edecektir.

Bir otobüs yandı, 3 yolcu yaralandı

İzmir (Akşam) — İzmirden Bergama kermesine giden Halk Otobüs şirketi otobüslerinden birinde bir kaza olmuştur.

Otobüs, Alsancakta benzin ahırken otobüsün benzin deposu anlaşılamiyan bir sebepten ateş almış ve alevler, bir adam boyu yükselmiştir. O sırada otobüste bulunanlar, kendilerini dışarıya atmışlarsa da ezilen üç yolcu muhtelif yerlerinden hafif surette yaralanmıştır.

İzmir Anadolu ajansı mümessili B. Mustafa Batu da yaralananlar arasındadır. Yangın söndürülmüştür.

Madam Lindberg bir erkek çocuk doğurdu

Londra 26 (Akşam) — Madam Lindberg bir erkek çocuk doğurmuştur.

En hoş ve taze meyvaların usarelerinden istihsal edilmiş tabii bir meyve tuzudur. Emsalsiz bir fen hârikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmalarını, eksikliklerini ve muannid inkibazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumi hayatın intizamı ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Dr. FAHRI CELÂL

Sinir hastalıkları ve kekeleme tedavisi
hergün üçten sonra
Cağaloğlu, Halk Fırkası karşısı, Zorlu apartman No. 2 Tel. 20785

İst. Beşinci İcra Memurluğundan:
Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen hane 2/6/937 tarihinde Harbiyede Hamamda Bay Sungur caddesinde 142 No. 11 hanede satılacağı ilân olunur.

Dr. Hafız Cemal

(LOKMAN HEKİM)

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9,5 - 12» saatleri hakiki fıkara mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışık telefon: 21044

Satılık ve kiralık Modern yalı

Mücedded ve modern on iki odalı iki katlı birinci katta beş ikinci katta yedi odalı içi ve dışı boyalı telefon, elektrik, havagazı, terkos, alaturka hamamı, bahçesi, rihtımı mevcut Boğazın en nezih bir sahili olan Vaniköyde iskele yakınında (76) numaralı kuleli yalı hem kiralık hem satılıktır. Mezkûr yalya müracaat.

Dr. AHMED ASIM ONUR

Ortaköy Şifa Yurdu

Yatak ücretleri 2 liradan itibaren.
3 üncü sınıfta ameliyat ücreti alınmaz.

Doğum ve kadın ameliyatları ile fitik, apandisit, basur ve diğer ameliyeleri için çok ehven hususi fiyatlar. Ortaköy Tramvay yolu Muallim Naci cad. 111 - 115
Telefon - 42221

Dr. MEHMET İZZET

Dahiliye mütehassısı

Muayenehane: Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 17 Baha Bey Apartmanı pazardan maada hergün 13 - 17, hastalarını kabul eder. Telefon: 23925

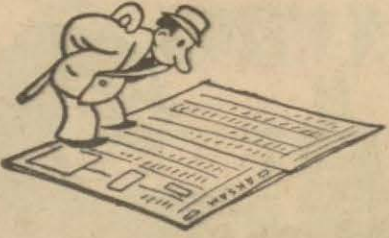
PARİS SERGİSİNE OTOMOBİLE SEYAHAT

Sizi evinizin kapısından alıp Sofya - Belgrad - Budapeşte - Viyana - Münih - Strazburg yolile 31 günde Parise gidip gelmek ve gene evinizin kapısına bırakmak suretile bir seyahat tertib edilmiştir.

Birinci grup 17 haziran 937 de hareket edecektir. Pasaport, vize, oteller, şehirlerdeki gezinti müzeler ve sergi antreleri dahil olmak üzere ücreti 350 Türk lirasıdır.

Fazla tafsilât ve programlar için:

Ankara ve İstanbul Yataklı Vagonlar Seyahat servisinden, Galata Rihtım caddesinde SETTA seyahat acentasından, İzmirde Gazibulvarı Dunlop Lâstik acentasından, Taksimde Milli Garajdan alınabilir
Tel: 41849

KÜÇÜK İLANLARI

Küçük İlanlar

AKŞAM okuyucuları arasında en emniyetli, en süratli ve en ucuz ilan vasıtasıdır.

KÜÇÜK İLANLAR Pazar, Salı ve Perşembe günleri intişar eder.

1 — İş arıyanlar

İYİ FRANSIZCA ve İTALYANCA BİLEN — Genç bir matmazel mürebbiyelik işi arıyor. İyi bir aile nezdinde bir veya iki çocuk için. (HA) rümuzuna bu adrese mektupla müracaat: Samuel Mitrany ve mahdumları, Alaca Hamam No. 52/54. — 1

SÜT NİNE İSTEYENLERE — İyi bakımlı bir Türk Bayan aile nezdinde süt ninelik arıyor. Beşiktaş Muradiye mahallesinde İhlamur caddesinde dere sokagında 97 numaralı Şen konağında Bayan Fatmaya müracaat. — 2

İŞ ARİYOR — Mağaza ve müesseselerde vezne ve tezgâhtarlık işlerinde çok tecrübeli daktilo yazar Türkçe, Fransızca ve Rumca'yı mükemmelen bilir bir bayan iş arıyor. Ankaraya gidebilir. Akşamda B. K. rümuzuna mektupla müracaat. —

TÜRKÇE, ALMANCA, İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dört lisans iyi bilen tecrübeli muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat veya bütün gün çalışır. Adres: Galata Posta Kutusu 1323. — 1

İŞ ARİYORUM — Türkçe, Almanca, Fransızca'yı iyi bilen elinde bonservisleri olan ve tecrübeli bir Türk genç müessesesi ve buna müsamil yerlerde iş arıyor. İsteklilerin Galatada Karaköy Manukyan han 5 No. da terzi Bayan Mozeze müracaat. — 3

2 — İşçi arıyanlar

BEBEK ÜSTÜNDE — Küçük bir çiftlik için hayvan bakımı ve bağ ve bahçe işlerinden iyi anlar ehliyetli bir kâhya ile bilhassa meyva ağaçları ve bağ işlerinde mütehasşs bir bahçıvana ihtiyaç vardır. Taliple rin ehliyetname ve hüsnühâl şahadetnamelerile Bahçe kapı Taşhanda No. 30 müracaatları. —

ŞOŞE İŞLERİNDE TECRÜBELİ — Bir fen memuruna ihtiyaç vardır. İş Han No. 8-7 ye müracaat. —

BİR BAYAN ARANIYOR — Çok çabuk zarp ve cem yapabilip türkçe ticarî muhabereye vakıf ve daktilografisi süratli öz türk bir bayan arıyor. Taliblerin Marpuççularda Ali Asgar ve Mahdumları Kollektif şirketine müracaatları. Tecrübeli olanlar tercih edilecektir. — 2

3 — Satılık eşya

SATILIK KELEPİR SPOR OTOMOBİL — İyi halde ve kullanışlı bir spor otomobil beş yeni lâstığile ucuz fiatle satılıktır. (Akşam) ilân memurluğuna müracaat. Telefon: 24240. — 10

SATILIK PİYANO — Alman markalı iyi bir piyano elden satılıktır. Almak isteyenler Sultanahmed tramvay durak yerinde tüttüncü Kâmile müracaat etsinler. — 1

SATILIK PİYANO — Alman markalı pek az kullanılmış bir piyano içi demir telleri çapraz büyük formalı acele satılıktır. Müracaat: Beyoğlu Balıkpazarı Duduodalar sokagında 26 numaralı dükkânda. — 2

SATILIK MECMUA ALACAKLARA — 1-2 Perşembe 1-2 Ayda bir 1-4 Yarımay 1-7 Yedi Gün 1-10 Hayat Ansiklopedisinden ibaret 25 cilt mecmua (50) liraya satılır. Almak isteyenlerin Akşam gazetesine C. C. rümuzuna mektup göndermeleri. — 1

4 — Kiralık-Satılık

UCUZ SATILIK EV — Bakırköy Cevizlik Ametçi sokak No. 19. Beş oda, elektrik, bahçeli, kuyulu Kuledibinde 45inci okulda Zehraya müracaat. — 1

KİRALIK VE SATILIK KÖŞK — Maltepede Bağdad caddesinde istasyon karşısında iki katlı, 7 odalı, iki mutfak, iki helâ, banyo mahalli, suyu bahçesi bulunan, içi dışı boyalı, denize, Adalara nazır Doktorun pek şık köşkü satılık olduğu gibi yazlık ve yıllık, mobilyalı, mobilyasız kısmen ve yahut tamamen kiraltıktır. İçindekilere ve yahut telefon 20718 müracaat. — 12

ACELE DEVREN SATILIK BERBER DÜKKÂNI — Cerrahpaşa caddesi Güler perükâr salonu 9 No. da bay Hasana müracaat. — 2

SATILIK VE KİRALIK HANELER — Haliç Fenerinde Tevkiî Cafer mahallesinde Kapalıfın sokagında 69, 73 No. lı kâgir iki ev acele satılık ve kiraltıktır. Eylerde dörder oda, sahrınç, terkos ve elektrik vardır. Görmek ve malûmat almak için 73 No. da kiracıya müracaat.

SATILIK ASRİ ÜÇ DÜKKÂNLİ YALI — Boğaziçinde suyu ve havasile meşhur Çubukluda iskeleye bir dakika Çubuklu caddesinde köşe başında 23 No. lı 7 oda, banyo, elektrik, su ve her odası denize nazır üst katta asrî mutfak ve alt katta çamaşırlığı ve bahçe büyüklüğünde tarasası bulunan içi dışı lâke yağlı boya güzel bir yalı üç kâgir dükkânile çok ucuz satılıktır. Boğazın nümunelik yalıdır. Pazar günleri akşama kadar gezilir. Taliblerin Galata Ada han 8-9 numaraya müracaatı. Telefon: 43837. — 2

SATILIK HANE — Tarabya vapur iskelesine iki dakika mesafede kârgir altı oda mutfak bahçe altında dükkân elektrik tesisatı kuyusu ve üç cepheye manzarası olan kullanışlı müceddet hane ucuz fiatle satılıktır. Müracaat Tarabya Kolciyari sokak 52 No. — 2

KİRALIK HANE — Fatih parkı Tayyare âbidesi karşısında nezareti fevkalâdeyi haiz Tramvay yolu caddesinde 11 No. lı üç oda, terkosu, elektriği vardır. Park karşısında bakkal Aliye müracaat. — 2

ANKARADA SATILIK UCUZ ARSA — Ankarada Jandarma mektebi ile Maltepe arasında Balkat yol üzerinde Bay Hamit evi yanında (4650) metre murrabbaı arsanın tamamı veya yarısı satılıktır. İsteyenler köç hanında Ergani bakır madenleri şirketi (muhassebesinde (H. Erker) e müracaat etmelidirler. — 4

KİRALIK HANE — Nuruosmaniye caddesinde kiraathane karşısında 90 numarada bir kat üzerine muşambalı dört oda, bir mutfak, terkos, elektrik, hava gazı, güneşli ve kullanışlıdır. Deruna müracaat. — 1

KADIKÖYÜNDE SATILIK KÂGİR HANELER VE DÜKKÂN — 1- Moda caddesi 9 No. iki daire, ayrı methal ve mozaik merdivenle çıkılır, apartmana elverişli, bahçesile 450 metre üzerindedir. Satış geraiti mutedildir. İçindekilere müracaat. 2- Şifada 20 numara iki kat dörder oda, ayrı metdal, konfor mevcut, geniş ve havadar bahçe içinde, içindekilere müracaat. — 10

SATILIK APARTIMAN — Terkos, elektrik, hava gazı, kuyu ve ayda 52 lira kira getirir. Aksaray Küçük Langa tramvay caddesi üzerinde 28 No. lı üç daireli tam kâgir apartıman (5000) liraya acele satılıktır. Her gün görmek mümkündür. En üst katına müracaat. — 1

SATILIK KÖŞK — Erenköy sanatoryomu civarında 32 dönüm erazi ve taksimatı güzel 7 odalı köşk ehven fiatle satılacaktır. Eski ve harap değildir. Bahçekapı Ksantapulu han odabası Bay Mehmede müracaat. — 7

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Beyoğlunun en kalabalık bir caddesinde bütün, müskirat, pul, piyango bileti su ve saire satılan, üstünde bir odası olan. kazanç vergisile kirası az gayet işlek bir dükkân hastalık dolayisile, camekân ve tesisatı 100 liraya acele satılıyor. İstiklâl caddesi 141 numaraya müracaat. —

KİRALIK EV — Maçkade Teşvikiye karakolu karşısında (Teşvikiye - İhlamur) sokagında beş odayı ve konforu havi beş numaralı ev kiraltıktır. İçindekilere müracaat. —

SATILIK ARSA — Lâleli tramvay caddesi 11 metre cepheli, denize nazır bir arsa satılıktır. Taliblerin İstanbul defterdarlığında tahsil dosya memuru bay Refik Yolaça müracaatları. —

ACELE SATILIK BÜYÜK BİNA — Tarabya, Tarabya caddesinde, Deniz kenarında ve vapur iskelesine yakın 4 No. lı ve büyük bahçeli MISIR OTELİ binası inanılmıyacak derecede ucuz fiatle satılıktır. Görmek için içindekilere, şerait için 43358 Telefon numarasına. — 1

2600 LIRAYA ACELE SATILIK — Kabataş orta mektebine bitişik Ömer Avni mahallesinde Acıçesme sokagında 5 No. 12 odalı, 40 lira kirali, terkos, elektrik, denize nezareti, iki sokağa cepheli 432 metre arsasile ahşab konak satılıktır. Görmeğe içindeki bayan Ayşeye, görmeğe Feneryolu istasyon karşısında 16 numaraya. — 2

KİRALIK — Beyoğlu İstiklâl caddesi (Eski Elhamra) yeni Sakarya sineması üstünde birinci katta eşyasile veya eşyasız bir apartıman yazlık mevsimi için kiraltıktır. Müdürüne müracaat. —

BÜYÜKADADA — Lalatun caddesi Karadağ sokagında 11 numaralı köşk, bol su, bol güneş, fevkalâde manzara ve vasi bahçeli üç oda, bir salon kiraltıktır. İçindeki bekçiye müracaat. —

DEVREN KİRALIK GAZİNO — Haliç Yedikule ve İstanbul Edirne asfalt yollarının birleştiği Topkapı piyasa mahallinde geniş nezareti, taraçalı kahvehane - gazino malzemesile kiraltıktır. Mahalline müracaat. —

ACELE SATILIK KÂGİR HANE VE ALTINDA DÜKKÂN — Kurtuluş caddesinde Sinemköyü tramvay durağında. Galata Nur Han No. 7 ye müracaat. —

3700 LIRAYA — Acele satılık apartıman Aksarayda Namık Kemal tramvay caddesinde 3 daireli mücedded kâgir ve yağlı boyalı terkos, elektrik, gaz ve büyük bahçeli, sabah ve akşam güneşlidir. Görmek ve görüşmek isteyenler pazardan maada her gün 3 ten 6 ya kadar müracaat etsinler. — 2

SATILIK KÖŞK — 440 M2 lı arazi üzerine 7 odalık kârgir, icabında iki bölük kullanılır. Yağlı boya, elektrik, hamam, bahçe, havadar, denize bakar enfes bir köşk. Beşiktaş Serencebey yolu No. 24 satılıktır. Yerine müracaat. —

SON DERECE LÜKS — Binbirdirek Klodfarer caddesinde No. 12 apartımanın ikinci dairesi kiraltıktır. Hol ve koridorları pek vasi (7) oda, mutfak, banyo vesaire. — 1

YENİDEN TAMİR OLMUŞ BİR HANE KİRALIKTIR — Divanyolu doktor Eminpaşa sokagında No. 6 (5) oda tavan arası, mutfak, hamam, terkos, elektrik, sarnıç vesaire. — 1

1300 LIRAYA SATILIK KÂGİR HANE — 9 oda 1600 arşın bahçe Kuzguncukta Bozacı sokagında 4 No. lı yanındaki haneye müracaat. Sahibi pazarları bulunur. — 1

VİLLA — Boğaziçinde Çengelköyünde iskeleye yanında yeni yalı. Betonarme 934 modeli, kübik cadde ve deniz tarafında muntazam bahçeler, havuz yüzlerce renkli balık, nadide meyva ağaçları, yediveren Avrupa gülleri, kayıkhanesi hem deniz banyosu, kameryo, bahçede tenvirat, yalıda terkos, telefon, gaz, elektrik, geniş oda ve salonlar, çift mutfak, çift banyo, sığınak ve bütün istirahatı havi Boğazın en güzel villası satılıktır. Taliblerin içindekilere veya hat 38-98 numaraya telefonla müracaatları. — 6

BÜYÜKADADA 4000 LIRAYA SATILIK EV — Nizam ciheti, çam ormanı içinde. Bir kat üstünde 4 oda, mutfak, banyo, elektrik, akar su, sarnıç, 900 mtere M. bahçe, hususî çamlığı vardır. Adanın en temiz havası ve en güzel manzaralı yerindedir. Bina kârgir ve yonidır. (Akşam) ilân memuruna müracaat. Telefon: 24240. — 11

BEYOĞLU BALIKPAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiraltık ve satılıktır. Müracaat için Harbiye mektebi karşısında 295 numaraya evde bay Leona. — 6

SATILIK KONAK — Çağaloğlunda Himayeitfal sokagında Halk fırkasının bahçesine karşı ve köş başında idarehane ve pansiyon olmağa elverişli 21 oda, 2 salon, hamam, 5 abdesthane, 4 katlı kâgir bina satılıktır. Elektrik, hava gazı terkos suyu vardır. Görmek isteyenler aynı hanede 11 numarada sahibine müracaat etmeleri. —

KELEPİR APARTIMAN — Sağlam irad isteyenlere, Şişhane civarında beton 5 kat güzel havadar, 10000 lira apartıman satılıktır, safi % 10 gelir. Müracaat Galata perşembe pazar Aslan han 6 ıncı kat No 4 saat 10 - 12. —

KİRALIK MOBİLYELİ YALI — Arnavutköyünde Birinci caddede 166 No. lı beş oda, banyo, telefon, muntazam bahçe ve sair konforu havi yalı mobilyeli veya mobilyesiz kiraltıktır. Derundakilere müracaat. Telefon: 3678. — 5

5 — Müteferrik

ÇOK KÂRLI BİR İŞE — Beş yüz lira sermayeli ortak aranıyor. İş teminatlıdır, kâr maktuan da verilir. Beyoğlunda istiklâl caddesinde 127 numaralı kiraathaneye müracaat etsin. —

6000 LIRA — Rezikosiz, sağlam ve kârı çok yüksek emsalsiz bir ticaret için 6 bin lira sermaye aranıyor. Akşam gazetesi (Sermaye) rümuzuna mektupla derhal müracaat. — 2

İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dersler tecrübeli profesör tarafından mektepler, kolejler için talebe hazırlıyor. Flatler müsait. Kadıköy Hale sineması civarında Hacışükrü sokak. No. 10. Diğer yerler Akşamda (Prof. Leo) adresine mektupla müracaat. — 2

DANS BİLMİYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden profesör Yorguya müracaat edin. Adres: Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31 1 ci kat. — 3

HUSUSİ VE MÜNFERİD DANS DERSLERİ — Profesör Panosyan her gün derslerine devam ettiği gibi bu defa yalnız üç aya mahsus olmak üzere «15 mayıs - ağustos 15) e kadar nisf ücretle her nevi asrî danslar. Beyoğlu Karlman karşısında (eski Polonya) Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: Pazardan maada her gün (12-14)ten (17-20)ye kadar. — 5

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

B K — F İ — T T — Ö Z

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercudur.

MX. - LM. - N.N.

Küçük ilânlara yukarıdaki rümuz üzerine adres bırakanların muhakkak Akşam idaresi ilân memurluğuna müracaatları.

TURK HAVA KURUMU BUYUK PIYANGOSU

2 cl Keşide 11 Haziran 937 dedir

Büyük ikramiye 40.000 liradır.

Bundan başka: 15,000, 12,000, 10,000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Ayrıca: (3.000) liradan başlayarak (20) liraya kadar büyük ve küçük birçok ikramiyelerle amortileri havi olan bu zengin plândan istifade etmek için bir bilet almaktan çekinmeyiniz...

ZARARLI SİLMELERDEN SAKININIZ!

HAKİKİ VİM ZARAR

VERMEDEN TEMİZLER

Alâde temizleyici maddeler satırları çizerler, fakat nemli bir bez parçasına bir az Vim koyub hafifce silerseniz yağ ve pislikten eser kalmaz. Hakiki Vim kullanmak zahmetsiz bir işdir ve temizlenecek eşya çizgilerle bozulmaz.

Şu eşyanızı temizlemek için daima Vim kullanınız.
KAB. TAVA, ÇATAL, BİÇAK, TAKIMLARI, OYANMIŞ YERLER, TAHTA, AKŞAM, MADENİ EŞYA, PORSELEN EŞYA, CAM EŞYA

Taklidlerden sakınınız

Erzurum Âbidesi Müsabakası iki ay uzatıldı Güzel Sanatlar Akademisi Direktörlüğünden:

Erzurumda yapılacak olan âbideye aid müsabaka müddeti iki ay uzatılmıştır. Alâkadarlara ilân olunur. (2954)

İNKİBAZI, HAZIMSIZLIĞI, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINI

M A Z O N MEYVA TUZU

giderir. Hiçbir zararlı ve müshil maddesi yoktur. Şeker hastalığı olanlar bile alabilirler. MİDE ve BARSAKLARI ALIŞTIRMAZ. İçilmesi lâtif, tesiri kolay ve mülayimdir. Yerini hiçbir mümasil müstahzar tutamaz. Mazon ismi Horos Markasına dikkat. Deposu: Mazon ve Bonton ecza deposu. İstanbul Yenipostahane arkasında No. 47.

İLÂÇLARINIZI Bahçe kapıda

SALİH NECATİ

den alınız. Reçeteleriniz büyük bir dikkat, ciddî bir istikamette hazırlanır

Asrî Saç Boyası

Leke bırakmaz, tabîi sabit bir renk temin eder.

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve evdet için muntazam postalar. Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Osiodan beklenen vapurlar.

İsa vapuru 25 Mayıs doğru
Vikingland vapuru 30 Mayıs doğru
Aasne vapuru 10 Hazirana doğru
Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareket edecek vapurlar.

Saimaa vapuru 26 Mayıs doğru
İsa vapuru 27 Mayıs doğru
Vikingland vapuru 30 Mayıs doğru
Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentasına müracaat.

Tel: 44991 - 2 - 3

BEYOĞLU BEŞİNCİ NOTERLİĞİNE

Yüz hisse itibarile 35 hissesine sahibi bulunduğum İstanbul limanına 289 sicil numarasına kayıtlı Türk sancağını hâmil (SAMI) vapurundaki salıfüzzi-kir hissemi Salih Peker ve Mahmud Acar ve Eşref Akar'a 26 Mayıs 1937 tarihinden itibaren satmış olduğumdan keyfiyet alâkadarınca malûm olmak üzere ilânını talep eylerim.

Kabatâş Set üstü No. 32 de Tahsin Özyürük
Dairede saklı bulunan nüshaya muatabık olan bu ilânname berayı neşir ve ilân Akşam gazetesine irsal kılındı.

26 Mayıs 1937

İstanbul limanında 289 sicil numarasile mukayyet SAMİ vapurunun Tahsin Özyürük'e ait yüzde otuz beş hissesini resmen bizlere satmış olduğundan bugünden itibaren imzalarımız bulunmadan bir gûna muameleye girişilmesi hususunun üçüncü şahıslara ilânını dileriz.

Kefeli Hüseyin han No. 26
Salih Peker, Mahmud Acar, Eşref Akar

Sıkıntı ve üzüntülere, Asabî baş dönmelerine, mütemadî çarpıntılara göğüs gererek vücudu harab etmek Doğru mu ?

KARDOL

İstimali kolay sinir damlası.

Fennî Sünnetçi

Emin Fidan

Beşiktaş
Erib apartman
Tel. kabine 44395
ve 40621

ACELE SATILIK

Veliefendi çayırındaki meşhur Çınarlı gazinosu, çeşme ve mimba suyle iki dükkân maa oda ve müstemilâtile acele satılıktır. Taliplerin Bakırköyünde keresteci Bay Ziyaya müracaatları

Mütercim aranıyor

Ecnebi bir müessese tarafından İngilizceden Türkçeye ve Fransızcadan Türkçeye lâyikile tercüme müktedir iyi bir mütercim aranıyor. Taliplerin (Mütercim) rûmuzile İstanbul 176 numaralı posta kutusu adresine yazmaları.

Türkçe ve Fransızca

Daktilografiye ve münasebeye vakıf bir BAYAN aranıyor. Galatada Türkiye Millî Hanında beşinci kata müracaat.

Kınalıada Surp Lusavoriç Kilisesi Mütevelli heyetinden:

Kınalıada Çınar sokak 23 ve 4 numaralı dükkânlarla 8 numaralı ev, ve hamam sokağındaki 7 numaralı hamam kiraya verileceğinden isteklilerin her gün 30 mayıs 1937 tarihine kadar mütevelli heyetine müracaatları.

Dr. İhsan Sami ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâttir. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

TASFİYE İLÂNİ Hali tasfiyede ŞARK DEMİRYOLLARI Türk Anonim Şirketi 2 İnci ilân

19 Mart 1937 tarihinde inikad eden Şark Demiryolları Türk Anonim Şirketi hissedarlar fevkalâde içtimanda itti haz edilen karar mucibince, ve satınalma mukavele namesinin tasdikini mütezammin 3156 No. lı kanunun 5 Mayıs 1937 tarihli ve 3596 No. lı resmî gazetede intişarı üzerine mezkûr Şirket 5 Mayıs 1937 tarihinden itibaren fesih ve tasfiye haline vazedilmiş bulunmaktadır.

Bay Piyer Bakl, İpolit Buşaye, Röne Şaserio, Moris Dövi, Ernest Gutzviler tasfiye memurları olarak tayin edilmişlerdir.

Hali tasfiyedeki Şirketi ilzam edecek bütün muamelelerin ve alelûmum mezkûr Şirketi alâkadar eden bilcümle evrak ve vesai-kin asgari iki tasfiye memurunun imzasını havi olmaları icab eder.

Ticaret kanununun 445 inci maddesi mucibince, alacaklılar alacaklıların kayid ve tesbit ettirmek üzere Şirketin İstanbulda, Sirkeci garındaki merkezine müracaat etmeye davet olunurlar. İşbu ilân birer hafta fasıla ile 3 defa gazetelerle intişar edecektir. Yukarıda zikredilen bir sene müddet 3 üncü ilânın intişarından itibaren başlayacaktır.

Tasfiye memurları

Eyüp İcra Memurluğundan:

Sabrinin, Enver, Lütfi ve Mukaddesle şayan mutasarrıf oldukları Eyyüpte Münzevi mahallesinde Vezir Tekke sokağında Yeni (53, 55) ve Eski 31/310 No. lı iki bap ve kayden bir bap hane nin 53 No. lı hane kapısından giril-dikte: Zemin üzerinde iki oda ve bir büyük oda ki ceman üç oda ve zemin katında bodrum, helâ, kuyu ve ufak bir bahçe olduğu (55) No. lınn kapısından girildikte toprak koridor üzerinde biri büyük biri küçük iki oda zemin bodrum ufak bir bahçeyi havi ah-şap hane nin şuyun izalesi için açık art-tırmaya çıkarılmıştır. Kıymeti muham-menesi (250) liradır. Şartnamesi 15/6/937 tarihinde divanhanece asılacak-tır. Birinci arttırması 29/6/937 tari-hine müsadif salı günü saat 16 ya kadar yapılacaktır. Arttırmaya girmek için ko-nan kıymetin % 7,20 nisbetinde temin-at akçesi alınır. Birikmiş vergi, vakıf icaresi hissedarlara rûsumü tellâliye müsteriye attır. Birinci arttırmada kıy-metin % (75) ini bulursa müsterinin üstünde bırakılır. Aksi halde en çok arttırmanın taahhüdü yerinde kalmak şar-tile arttırma (15) gün daha uzatıla-rak 14/7/937 tarihine rastlayan çar-şamba günü aynı saatte ikinci arttırma-sı yapılarak ihalei katiyesi icra edile-ceğinden ipotek sahibi alacaklılarla üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair iddialarını müsbit evrakla-rile birlikte (20) gün içinde dairemize bildirmeleri aksi takdirde: Hakları ta-pu sicillerile sabit olmadıkça paylaş-madan hariç kalacakları. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin dairemizin 937/625 No. lı dosyasına müracaatla-rı ilân olunur. M. 1095

ANTİKA ALIYORUM

Eski Türk eserleri, gümüş, tahta, bakır, Beykoz vesair işlerle eski yağlıboya tablo, gravür, porselen, fayans vazo ve biblolar, bronz heykeller, her nevi sal-on tezyinat eşyası alıyorum.

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde eski Polonya sokağında Merkez apartmanı (1) numaralı dairede Mimar Knol.

İHTİYARLIK
Peşinizden Geliyor
ONA KARŞI
Hazırlıklı Davranınız

Parisli bir kimyagerin keşfi sayesinde

GÜZEL BİR CİLDE MALİK OLMAK İÇİN MÜKEMMEL BİR TEDBİR

Meşhur Parisli mütehassıs JEAN DE PARYS'in uzun ve yorucu tetkikatı neticesinde, bütün dünyada büyük bir muvaffakiyet kazanmış olan yeni bir GÜZELLİK KREMINİN imaline muvaffak olmuştur. Beş milyondan fazla kadın tarafından kullanılmakta olan bu kremi başlıca hassası «havalandırılmış» olmasıdır ki bu sayede cilt hü-ceyratının teneffüsüne müsait kılar. Gündüz SIAMOİSE CREME'i tene mat ve tabii güzelliği verir, pudrayı büt-tün gün sabit kalmasına medar olur ve yaşlılığın çizgilerini giderir. Cildi toz-lardan ve siyah kabaçıklardan temiz-lemek için yüzü gayanî hayret bir Cold Cream olan GECE SIAMOİSE KREMI ile temizlemek kâfidir. Muvaf-fakiyet teminatlıdır. Aksi takdirde paranız iade olunur.

CRÈME SIAMOİSE

Her yerde satılır.

Zayı — Askeri Sanatlar Çırac mek-tebinden 926 senesinde almış olduğum tasdiknamemi kaybettim. Yenisini ala-cağımdan eskisinin hükmü yoktur.

692 No. lı Ziya oğlu Kemal İstanbul

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- 1 adet torna tezgâhı
- 1 » makkap tezgâhı
- 1 » planya tezgâhı

- I — İdaremiç için şartnamesi mucibince 2950 lıra muhammen bedelli yu-karıda yazılı 3 kalem malzeme açık eksiltme suretile satın alınacaktır.
- II — Eksiltme 28/V/937 gününe rastlayan cuma günü saat 10 da Kabataş-ta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.
- III — Muvakkat teminat 221,25 liradır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen Şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin münakasa tarihinden bir gün evveline kadar fiatsız teklif-lerini İnhisarlar Umum Müdürlüğü Müskirat Fabrikalar şubesine vermele-ri ve eksiltmeye girebilmek için tekliflerini muvafık bulunduğuna dair mezkûr şubeden vesika almaları lâzımdır. Son gün vesika verilmeyecektir.
- VI — İsteklilerin kanunen kondilerinden aranılan vesai-kin ile V inci madde-de yazılı vesika ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatte adı geçen Alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (2710)

★

- I — Şartnamesi mucibince muhtelifeb'atta tiyülü, tiysüz (32) adet lito ma-kinelere mahsus kösele merdane pazarlıkla satın alınacaktır.
- II — Pazarlık, 7/VI/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 16 da Kaba-taşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- III — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
- IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2902)

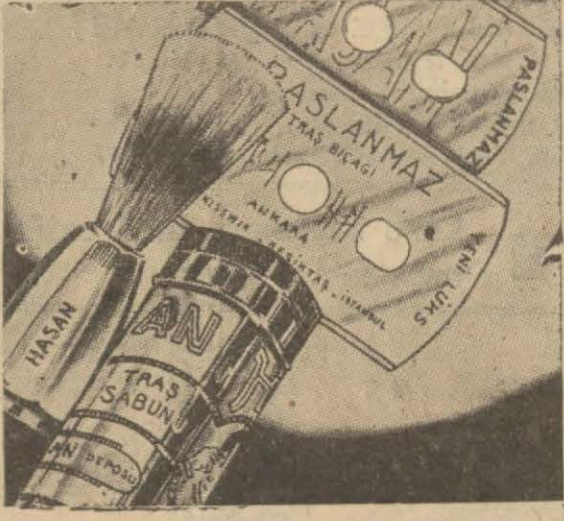
29 Mayıs Cumartesi akşamı sevimli ve maruf

PANORAMA bahçesi

Geçen sene gibi fevkalâde programla açılıyor.

Ticaret Dershanesi

Haftada iki akşam derse gelerek, 4 ay sonra muhasebeci şahadetname-sini almak için, Sultanahmed, Alemdar caddesinde No. 23 Amerikan Tica-ret dersanesine baş vurup çabuk bir program almız. Hususi ders de verilir.

PASLANMAZ ve HASAN TIRAŞ BIÇAĞI 100 defa tıraş eder

Bütün dünyada emsaline hiçbir zaman tesadüf edilmeyecek derecede büyük muvaffakiyet kazanan HASAN TIRAŞ Bıçakları, yeni ve kat'iyen paslanmaz nevini piyasadan musurran isteyiniz. Yeni HASAN TIRAŞ Makineleri birlikte HASAN TIRAŞ Bıçakları tıraş olduktan sonra kat'iyen silmeğe ve kurulumaya hacet yoktur. Ve bu tıraş bıçağı hiç bozulmamak şartı ile gayet kolaylıkla ve huzuru neş'e içinde yüz defa tıraş eder. Dünyanın hiçbir tıraş bıçağında bu meziyet yoktur. Ve buna ancak HASAN TIRAŞ Bıçağı muvaffak olmuştur. Markasına ve ismine dikkat. 1 adedi 5 - 10 adedi 35, Paslanmaz Hasan bıçağı 1 adedi 6, 10 adedi 50 kuruştur. Hasan Tıraş Sabunu - Hasan Tıraş Kremi - Hasan Tıraş Pudrası - Hasan Tıraş Kolonyası da çok zevk ve neş'e veren yardımcı ve mükemmel vasıtalarıdır. Hasan depoları satış yerleri ve bütün Anadolu tuhafiyeye ve bak-kaliye mağazaları ile eczanelerde ve aktarlarda bulunur.

**HEREKE ve FESHANE
KUMAŞLARI**

NEFASET ve DAYANIKLILIĞIN TİMSALİDİR
YAZLIK KUMAŞLARINIZI UCUZCA TEMİN ETMEK
İSTERSENİZ BU FABRİKALARIN MAMULÂTINI

TERCİH EDİNİZ

**PERAKENDE TOPTAN
YERLİ MALLAR PAZARLARI**

KARYOLALAR

Fabrika flatına satılıyor.

ASRİ MOBİLYA Mağazası

AHMED
FEVZİ

Istanbul: Rızapaşa Yokuşu No. 66 Tel. 23407

SEFALİN

Romatizmadan çok
iztirap çekiyordum

SEFALİN

beni kurtardı.

Baş ve diş ağrıları, mafsallı
ağrıları, Grip, Nezleyi
derhal geçirir

Eczanelerden 1 lik ve 12 lik
ambalajları isteyiniz.

*Diş Ağrısı İstirablarının
En Müthişidir*

GRİPİN

En şiddetli diş ağrılarını dindirir.

GRİPİN

Bütün ağrı, sızı ve
sancıları keser.

Baş ağrısına, nezle, grip ve
romatizmaya karşı

Bilhassa müessirdir

Güzel ve beyaz dişlerle süslü

**Bir tebessüm
aşkın başlangıcı olur**

Dişlerinizin parlaklığını muhafaza ederek te-
bessümünüzün tazeliğini vukaye ediniz. Bunun
için de gayet antiseptik ve güzel kokulu
meşhur DENTOL diş suyu ve macunu kulla-
nınız. Pasteur'ün tettebbuatı esasına tevfiқан
istihzar edilen DENTOL diş suyu ve macunu

diş etlerini kuvvetlendirir, ağızda güzel
bir koku bırakır ve dişlerin beyazlığını
muhafaza eder. DENTOL bütün eczanelerde
başlıca parfümörlerde satılır.

Dentol

Her yerde DENTOL isteyiniz.
Eczanelerde parfümörlerde satılır.

OFLYO

OFLYO

OFLYO

1937 senesinin harikası

Hem apartımanlara

GÜZEL KOKU VERİR

Hem sinek ve tekmil haşaratı

Bir anda mahvederek sıhhatınızı korur

En son Amerikan ihtirarı

Markaya dikkat

En nazik kumaşlarda bile

kat'iyen leke yapmaz.

OFLYO

OFLYO

ADEMi İKTİDAR

ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

KAŞE

NEOKALMİN

GRİP

NEZLE

BAŞ VE DİŞ

AĞRILARINI KESER

DAKTİLO ARANIYOR

Ankara'da çalışmak üzere bir Bayan Daktilo aranıyor Taliplerin acilen
saat 10 - 12 arasında Sirkeci Sanasaryan han 34 No. ya müracaatları.